

Izjava ob 4. zjutraj.
Stane mesečno Din 45.— za ino-
zemstvo Din 40.— neobvezno.
Oglas po tarifu.
Uredništvo:
Ljubljana, Knatlova ulica šte. 5/L
Telefon št. 2072 in 2804, ponoči tudi
št. 2034.
Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravištvu: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 2036.
Izredni oddelki: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 2457
Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta
—
Račun pri poštnem cek. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.842 — Praha číslo 78.180,
Wien, Nr. 105.241.

Davčni zakon sprejet - Danes demisijska vlada

Rešitev vladne krize se bo zelo zavlekla

Narodna skupščina je snoči s 160 proti 89 glasovom definitivno sprejela davčni zakon. — Po seji je g. Vukičević v radikalnem klubu napovedal za danes demisijsko celokupne vlade

Ljubljana, 7. januarja
Z dvema glasovi absolutne večine, ki znaša v Narodni skupščini 158 glasov, je bil danes sprejet novi davčni zakon. Pričakovati bi se smelo, da bo zakon tako važnega značaja in tako daleko-
sežnih posledic plod sporazuma vsaj velike večine parlamentarnih skupin, vsekakor pa delo, ki ga s svojim glasovanjem odobravajo zastopniki vseh pokrajin države ter vseh delov naroda. Glasovanje za novi davčni zakon pa je pokazalo, da so glasovali zanj večinoma le radikalni poslanci skupno s svojim klerikalnim slepm črevesom. Proti zakonu, ki bi moral prinesiti davčno izenačenje in olajšanje nezno-
ga stanja v prečasnih kraljih, pa so glasovali člani Kmečko-demokratske koalicije. KDK se je pridružil 9 de-
mokratov, ki so s svojim nastopom do-
kazali, da se nečijo identificirati s he-
gemonističnim režimom, ki je ustvaril ta zakon. Večje število demokratskih poslancev, pristavev g. Davidoviča, se je pred glasovanjem demonstrativno odpravilo. To je treba se posebej pod-
črtati, če se ve, da se je s strani vlade in njenih organov vršil na srbijske demokrate največji pritisk, češ, da ne smejo biti proti zakonu, ki prinaša sr-
bijskim krajinam znatne olajšave na-
pram drugim pokrajinam. Že v samem glasovanju je torej oboje značilno tega zakona.

Ko je bil novi davčni zakon predlo-
žen Narodni skupščini, si je marsikdo mislil »bolje nov skupni zakon, kakor dosedanj kaos«. Takrat se je še vse na-
dejal, da hegemonistična vladna ve-
čina vendarle ne bo povsem gluha in slepa za vse z najtežjimi argumen-
ti podpre ugovore in predloge KDK. Vse govorenje in dokazovanje Kmečko-
demokratske koalicije, vsi protesti go-
spodarskih in drugih krogov, zlasti iz prečasnih krajev, pa so bili bob ob-
steno. Izglasovan je bil davčni zakon, ki prinaša pod krinko izenačenja stvarno novo neenakost ter je z njim prav za prav izigrano izenačenje davčnih brem-
en in davčne enakosti vseh državlja-
nov.

Toda ne samo to! Zakon je za ši-
roke sloje našega naroda tako neprav-
ilen, da v polni meri zasluži grobo ime, ki mu ga je danes dal g. Stjepan Ra-
dić: »Ta zakon je šintarski zakon.«
Vsaka poedina davčna oblika, pa bilo to zemljarina, hišni davek, pridobina, ali uslužbenški davek, zadane baš so-
cijalno najšibkejšim slojem. Zlasti bo Slo-
venija prizadeta z neznosnimi bremen-
i in s tega stališča glasovanje klerikal-
cev za ta zakon pravo izdajstvo slo-
venskih interesov. Tega so se očitno
zavedali tudi poslanci SLS sami in so
glasovali tako tiho, da jih je bilo komaj
slišati. Ko se bodo v Sloveniji čutile
neugodne posledice tega zakona, ne
bodo hoteli klerikalci ničesar vedeti o
tem in na vse načine bodo tajili svoje
očetovstvo. Še to bodo utajili, da se je
reševanja davčnega vprašanja lotila
klerikalistična vlada le na inicijativno
KDK, ki se je energično zavzela za re-
šitev tega problema ter zanj zinterese-
rala vso prečasnko javnost. Stavili bi
kaj, da bodo klerikalci v skrajni zadre-
gi zopet iznesli znani Korošček izgovor,
da so jim radikalni »vthotapilci« vse ti-
ste določbe, ki se bodo izkazale kot
novo in povečano breme za Slovence.

Za pravo razumevanje tendenc, ki
jih imajo beograjski hegemonisti z no-
vim davčnim zakonom, ne smemo pre-
zreti dejstva, da so iz strahu, da bi
mogla KDK na zakonu kaj izpremeniti,
z vsemi zvijačami odlagali vladno kri-
zo do sprejetja tega zakona. Sedaj mi-
slijo, da je resnično izenačenje odlo-
žno za dolgo dobo let, prečani pa naj še
naprej krvavijo za beograjsko čaršijo.
Računi brez krčmarja!

Kmečko-demokratska koalicija je v
svoji današnji deklaraciji še enkrat na-
šla glavne argumente proti temu za-
konu, ki je takšen, kakršen je, samo
objuba za leto 1929, med tem ko bo še
nadalje razsajal sedanjí davčni režim.
Kmečko-demokratska koalicija da-
našnjega rezultata ni sprejela kot kon-
čne borbe, marveč kot incident, ki bo
dal še večjo pobudo za nadaljno ene-
rgično akcijo za formalno in stvarno iz-
enačenje dolžnosti in pravic vseh ju-
goslovenskih državljanov.

Davčni zakon je sprejet, borba za
davčno ravnopravnost pa se nadaljuje.

Beograd, 7. februarja. p. Kakor je bilo
napovedano, je Narodna skupščina da-
nes v zaključnem glasovanju sprejela
zakon o neposrednih davkih. Ker je de-
mokratijski klub dal svojim članom pro-
ste roke in je vlada izjavila, da glos-
vanja ne smatra kot zaupno sebi, je
bilo že naprej gotovo, da bo zakon
sprejet.

Od 249 navzočih poslancev je glos-
valo za zakon 160, proti pa 89 poslan-
cev. Za zakon so glasovali: večji del
radikalov, okrog 30 demokratov, Nem-
ci ter vsi klerikalci in muslimani. Proti
so glasovali: KDK zemljoradniki in del
Davidovičevcev. Drugi Davidovičevci
in nekateri radikalni so pred glasova-
njem zapustili dvorano.

V imenu Kmečko-demokratske ko-
alicije je nadal posl. Pavle Radić pred
glasovanjem deklaracijo, ki v 17 točkah
naštevja krivice in pogrške novega za-
kona, ki odpira samo vrata za nove
neenakosti raznih pokrajin države; za-
to koalicija za zakon ne more glasovati.

Beograd, 7. febr. p. Ves današnji
dan je potekal v nervoznem pričakova-
nju nadaljnjega razvoja dogodkov. Tudi
danes so se vršile konference in posve-
tovanja na vseh straneh. Intrig proti
Demokratijski uniji in kmečko-de-
mokratijski koaliciji vladinovi se vedno ne
morejo opustiti, dasi so jih baš dogo-
dki zadnjih dni dovolj jasno poučili, da
je demokratska stavba trdna. G. Vuki-
čević je bil danes dvakrat v dvorani.

Največje zanimanje je vladalo za da-
našnje glasovanje o davčnem zakonu,
ki se je vršilo pozno zvečer. Zakon je
bil s 160 proti 89 glasovom sprejet.

Beograd, 7. febr. p. Tako po seji Na-
rodne skupščine se je vršila kratka se-
ja radikalnega poslanskega kluba. Se-
jo je otvoril g. Vukičević s sledečim na-
govorom:

»Gospodje poslanci! Pozval sem vas,
da vas obvestim o tem, kaj bo jutri, da
ne boste tega zopet izvedeli šele iz li-
stov. Vi veste, da sem sestavil delovno
vlado skupno z demokratsko stranko.
Ta vlada je imela tudi svoj program.
Sedaj pa je demokratski klub dešavil-
ral svoje ministre in izrekel vladi ne-
zaupnico. Radi tega so mi demokratski
ministri izročili svoje ostavke. Jaz bom

jutri popoldne podal ostavko celokupne
vlade in otvoril krizo vlade, ker je de-
mokratijski klub vladi onemogočil na-
daljno izvajanje njenega programa.
Prosim vas, da ostanete zbrani, da vas
lahko obveščam o razvoju krize.»

Po seji radikalnega kluba je g. Vu-
kičević tudi novinarjem izjavil, da bo
jutri podal ostavko celokupne vlade.
Ostavko bo motiviral z istimi razlogi,
kakor so jo motivirali demokratski mi-
nistri.

Kako se bo kriza razvijala, je še ne-
gotovo, verjetno pa je, da se bo za-
vlekla precej dolgo. Splošno se raču-
na, da bo dobil naprej mandat za se-
stavo koncentracijske vlade kak radi-
kal kot predstavnik največje parlamen-
tarne grupe, nato pa demokat kot
predstavnik Demokratske zajednice.
Izgledi za koncentracijsko vlado niso
povoljni.

Čim bi se pokazala nemožnost, da se
ustvari koncentracija, se bo poskušalo
s koalicijo, in sicer najprej z obnovo
dosedanje koalicije. V tem slučaju je
odvisno vse od držanja demokratske-
ga kluba, ki se po sedanjih dispozicijah
ne želi razcepiti, marveč za vsako ce-
no ohraniti edinstvo, bilo to v vladi,
ali v opoziciji. Izgledi za drugačno
koalicijo so minimalni, ker v krogih
Kmečko-demokratske koalicije ne ob-
stojajo dispozicije, da gredo z radikali
v vlado. Demokrati sami pa KDK brez
muslimanov ne morejo garantirati ve-
čine. Zato bo razplet situacije zelo
kompliciran.

Na to dejstvo zidajo razni elementi
svoje nade na nove volitve.

Od vseh strani pritiskajo na razne
činitelje Kmečko-demokratske koali-
cije, da bi koalicijo razbili. Vsi posku-
pi, da bi ostali brez uspeha, Kmečko-de-
mokratijska koalicija ne želi storiti v
vlado, niti v koncentracijo, ki bi ne
sprejela glavnih točk njenega progra-
ma in ji ne jamčila primernega vpliva.
Kmečko-demokratska koalicija bo raj-
še nadaljevala svojo borbo v opoziciji,
kakor da se pomore z drugimi. Tko da
bi ne mogla izvesti svojega programa.
Vodstvo Kmečko-demokratske koali-
cije je sklenilo, da se bo v krizi držalo
rezervirano in počakalo na razvoj do-
godkov.

Pašicevci se pridružijo Demokratijski uniji? Ugibanja o razvoju vladne krize

Senzacionalna vest beograjske »Pravde«. — Marko Trifković
zopet v političnem ospredju. — Brezuspšen sestanek med
gg. Veljo Vukičevićem in Aco Stanojevičem

Beograd, 7. januarja. i. V radikalnih kro-
gih vlada mnenje, da se bo kriza zelo za-
vlekla, ker se bodo morale vršiti vsestrane
konsultacije. Zelo verjetno je, da bodo
vladinovi skušali še nadalje intrigirati, da
bi se obdržali na krmilu. Zanimivo je, da
poročajo današnja »Pravda«, ki je vladí
zelo naklonjena, da bo 52 radikalnih po-
slancev, večinoma pašicevci, v centru-
rušev, po otvoritvi vladne krize podprle pri
sestavi nove vlade Demokratijsko unijo. Če
bo radikalna stranka temu nasprotna, bo
bodo izstopili iz radikalnega kluba in se
pridružili bodočemu skupnemu parlamen-
tarnemu klubu Demokratijske unije.

V zvezi s tem se komentira nocojšnja
dolgotrajna konferenca v stanovanju Marka
Trifkovića, ki je obvestil navzoče radikal-
ske prvake o svojih razgovorih z g. Davi-
dovičem. Pašicevci odobravajo njegovo
akcijo in izjavljajo, da ga bodo z vsemi si-
lami podpirali.

Dr. Korošec vabi v imenu vladnih radikalov Radića v vlado

Vedno novi obupni, a brezuspšeni napori vladinincev, da bi
razbili Kmečko-demokratsko koalicijo

Beograd, 7. februarja p. Tekom današnje-
ga popoldneva so radikali na vse mogoče
načine poskušali vplivati na radičevce:
opažena je bila zlasti intervencija dr. Ko-
rošca pri Radiću, katerega je nameraval
naj bo pameten in naj stopi v vlado v ko-
aliciji z radikali. Te ponudbe zasledujejo v
prvi vrsti razbitje koalicije. Hegemonisti
vidijo, da je stvar, ki jo zastopa koalicija,
nepremagljiva, dokler ostane njena fronta

cela. G. Radić je vse te ponudbe odbil z
ugotovitvijo, da se gospoda, ki take ponu-
be stavi zelo moti, če misli, da je koalicija
zgoli takitka Morala se bo končno prepi-
čati, da gre za dobro premišljeno politiko
in da demokratske fronte ni mogoče raz-
biti z intrigami. Za jutri popoldne je skli-
ca na seja kluba KDK, ki bo razpravljala o
političnem položaju.

V Angliji dobimo 13 m liyardno posojilo

Povratak finančnega ministra v Beograd

Po izjavah finančnega ministra dr. Markovića in po uradnem
komunikatu dobimo od skupine angleških in ameriških bank
posojilo 50 milijonov funtov. — Pogoji in podrobnosti posojila
še niso znani

Beograd, 7. febr. n. Danes opoldne
se je vrnil iz inozemstva finančni mi-
nister dr. Bogdan Marković. Na kolo-
dvoru ga je pričakoval njegov namest-
nik minister dr. Spaho z višjimi urad-
niki finančnega ministrstva.

Takoj po prihodu je finančni minister
dr. Marković sprejel tudi novinarje, ki
so ga opozorili na razne vesti o najet-
ju inozemskega posojila. Finančni mi-
nister jim je nato izjavil: »Uspelo mi
je, da posojilo sklenem. Vse, kar se go-
vori proti temu, je samo intriga. Lahko
zabeležite, da je zadeva ugodno reše-
na.»

Novinarji: »Kako veliko je posojilo?«
Minister: »Sklenjeno je posojilo v
znesku 50 milijonov funtov, kar znaša
po sedanjem tečaju 13.700.000.000 Din.
Posojilo je namenjeno predvsem za
javna dela. Podrobnosti moram najprej
sporočiti merodajnim činiteljem, nakar
bo javnost izvedla vse potrebno. Brž-
kone bo še nocoj seja ministrskega sve-
ta in bo potem o tem izdan komunikat.»

Finančni minister se je nato odpeljal
v spremstvu ministra dr. Spaha v vlad-
no predsedstvo. Še pred zaključkom se-
je Narodne skupščine se je sestel mini-
strski svet, na katerem je finančni mi-
nister dr. Marković poročal o uspehu
svojih pogajanj v inozemstvu. Po seji
je bil objavljen sledeči

uradni komunikat:

»Pogajanja, ki so se vršila za najetje
večjega inozemskega posojila, so bila
zaključena s podpisom preliminarne po-
godbe s skupino bank, ki jo tvorijo:

a) angleške banke E. M. Rothschild
and Son, Taring Brothers & Co., L.
Hambors Bank in J. Herry Schroeder
& Comp.

b) ameriške banke: Kuhn Loeb &
Comp., Blair & Comp. in Chase Secu-
rities Corporation.

Omenjene bančne skupine so prevze-
le obvezo, da izvrše emisijo posojila za
stabilizacijo dinarja in javna dela do
vsote 50 milijonov funtov šterlingov,
pri čemer znaša prva emisija 12 milio-
nov funtov (3327 milijonov Din).«
Po seji ministrskega sveta je odšel
finančni minister na dvor, da poroča
kralju. Podrobna obvestila o posojilu
bodo izdana jutri dopoldne.

V političnih krogih so sprejeli te ve-
sti zelo skeptično. Iz ožje vladne oko-
lice se namreč na drugi strani dozna-
va, da posojilo še ni definitivno skle-
njeno in ie zlasti sumljivo skrivanje po-
drobnejših pogojev, pod katerimi se naj
posojilo naiame. Zdi se, da so pogoji
zelo neugodni, razen tega pa je pri tem
posojilu unoštevana tudi še dolžna
trajša iz Blairovega posojila.

Kako je bil sprejet davčni zakon

Včerašnji dve seji Narodne skupščine

Dopoldne je Narodna skuščina nadaljevala proračunsko de-
bato, popoldne pa je končala razpravo o davčnem zakonu in
zakon sprejela. — Kompaktno so glasovali za zakon samo kle-
rikalci in muslimani

Beograd, 7. februarja. i. Narodna skupš-
tina je na današnji dopoldanski seji nadalje-
vala razpravo o proračunu. Pred prehodom
na dnevni red je posl. g. Voja Lazić pro-
testiral proti postopanju ministrov, ki ne od-
govarjajo na interpelacije in vprašanja go-
spodarje. Nato je bil soglasno sprejet zakon
o priznanju službenih let predsedniku Stola
sedmorice v Zagrebu.

Vso današnje dopoldansko proračunsko
debato je izpopolnil govor posl. KDK dr.
Ivana Krajača, ki je v svojem obširnem in
dokumentiranem govoru dokazal, da je pro-
račun neresalen in da so zlasti postavke drž-
avnih dohodkov fiktivne, ker so že dohod-
ki v minulnem proračunskem letu daleko za-
ostali za proračunskimi vsotami. Po govoru
gosp. dr. Krajača je bila seja zaključena.

Dopoldanska seja je pričela ob 4. in je tra-
jala do 8 zvečer. Prvi je govoril gosp. Stje-
pan Radić, ki je uvodoma nalaščal, da je že
prejšnja vlada sestavila načrt davčnega za-
kona, ki je bil nato sprejet tudi že v odboru,
tako da bi se bila takoj lahko pričela raz-
prava v plenumu Narodne skupščine. Toda
skupščina je bila oreko noči prav po Bačo-
vem sistemu razpuščena. Nato je gosp. Radić
reazumiral osnovne misli, ki so jih iznesli
govorniki KDK tekot debate o davčnem za-
konu, pri čemer je pohvalno omenjal stro-
kovno znanje nekaterih poslancev, zlasti
gosp. dr. Zerjava. Gosp. Radić je zaključil
svoj govor s konstatcijo, da bo Kmečko-
demokratska koalicija tudi po sprejetju tega

zakona nadaljevala najodločnejšo borbo za
resnično izenačenje in enakopravnost.

Nato je govoril posl. dr. Milan Metikoš
(SDS), ki je s številkami in statističnimi po-
datki dokazal neenako dazdelitev davčnih
bremen, ki vlad že sedaj in ki bo obsto-
jala tudi po sprejetju tega zakona.

Ko je gosp. Pavle Radić v imenu KDK
prečital deklaracijo, zakaj odklanja koalicija
davčni zakon, je podal zastopnik finančnega
ministra gosp. dr. Spaho v imenu vlade iz-
javo, da vlada glasovanja o davčnem zakonu
ne smatra za politično, marveč za strokovno
zadevo. Nato je sledilo glasovanje. Za zakon
je glasovalo pri poimenskem glasovanju od
249 navzočih poslancev 160, proti pa 89. Za
zakon so glasovali kompaktno klerikalci in
muslimani, dočim se je več radikalov pred
glasovanjem odpravilo iz dvorane. Tudi ne-
kateri Davidovičevci so demonstrativno za-
pustili sejo, dočim je del Davidovičevcev
glasoval z opozicijo.

Zlasti pa se je splošno opazilo zadrego
klerikalcev pri glasovanju. Zavedali so se
pač, da pomeni sprejetje tega zakona naj-
hušji udarec za Slovenijo. Bilo jih je očitno
sram in so zato glasovali tako tiho, da
jih je bilo jedva slišati. Gosp. Stjepan Radić
jim je ironično zaklical: »Ali vas je ven-
darle sram, da glasujete za ta »šintarski za-
kon«?

Po končanem glasovanju je predsednik ob
8.30 zvečer zaključil sejo.

Konferenca o delovnem času

Beograd, 7. febr. i. V dvorani beograjske
obrtne zbornice se je vršila danes anketa,
ki jo je sklical minister za socijalno po-
litiko, da razpravlja o osnutku uredbe o de-
lovnem času ter zapiranju trgovin. Mini-
stra za socijalno politiko je zastopal na-
čelnik dr. Kočevar, ministra za trgovino
načelnik dr. Krpan, notranjega ministra pa
načelnik Stojanović. Na današnji razpravi
so zastopniki delavskih zbornic in organi-
zacij delodajalcev podali svoja mnenja gle-
de uredbe. Mnenja so tako različna, da bo
težko prišlo do kompromisa.

Težave vseameriškega kongresa

Havana, 7. februarja d. Posvetovanja
vseameriškega kongresa so dospela v kri-
tičen stadij. Verjetno je, da bo Intervencija
Zedinjenih držav v Srednji Ameriki, o ka-
teri se je že v soboto razpravljalo precej
ostro, povzročila resna nasprotstva.
Havana, 7. februarja (be) Nekateri nika-
raguanski politiki bodo predlagali vseame-

riškemu kongresu, naj se odpošlje v Nika-
raguo posebnega komisija.

Mexico-City, 7. februarja (be) Senat je
sprejel soglasno zakon, s katerim priznava
vsem pripadnikom latinskih ameriških dr-
žav v Mehiki državljanstvo.

Težaven položaj Latvije

Riga, 7. febr. g. Pri sprejemu zastopnikov
zunanjega časa pisa je novi zunanji mi-
nister Balodis odločno zagovarjal, da bo
Latvija tudi v bodoče nadaljevala mirovno
politiko, ki jo vodi od obstoja države. O
baltiškem Locarnu je minister izjavil, da
mu ne nasprotuje samo litovsko-poljski
spor, temveč tudi sovjetska Rusija. Razen
tega je vprašljivo, ali bi hotela kaka zapad-
na država prevzeti vlogo garanta. Mogoče
pa je, da se tudi brez formalne pogodbe
deluje v smislu in duhu Locarna.

Zagrebski oblatni proračun odobren

Zagreb, 7. febr. n. Danes je bil odobren
proračun oblatne skupščine, ki znaša se-
daj 55.832.514 Din.

Ameriško-francoska razsodiščna pogodba podpisana

Prva pogodba, ki jo je sklenila Amerika z evropsko državo, v kateri se omenja Društvo narodov. — Sicer pa še ni gotovo, ako jo bo ratificiral ameriški senat

V ponedeljek je poteklo sto petdeset let, kar se je sklenila prva zavezniška pogodba med Francijo in Zedinjenimi državami. Bilo je to 6. februarja 1778., ko se je podpisala «med kraljem Francije in Zdrženimi provincami Amerike» prijateljska in trgovska pogodba, obsegajoča 31 členov. Zveza s Francijo je Zedinjenim državam v veliki meri pomagala do dosegne svobode.

Sto petdeset let pozneje je bila na isti dan podpisana arbitražna pogodba med obema velikima atlantskima republikama, izmed katerih si je ena zavzela med tem časom vodilno mesto na svetovnem gospodarskem in denarnem trgu, dokler je druga po težkih peripetijah ohranila svojo močno pozicijo na evropskem kontinentu.

Sedanja arbitražna pogodba ni tisto, kar si je želel francoski zunanji minister Briand, ko je pred meseci predlagal, naj se obe državi zavežeta za vse čase, da se odpoveva vojni med seboj. Ta misel ni prišla do izraza v pogodbi sami, pač pa se je vnesla v omiljeni oblik v uvod k besedilu pakta. Toda že to dejstvo pomeni toliko, da se ne more govoriti o popolnem fiascu Briandove misli. Navzlic hudemu nasprotstvu senatorja Boraha in raznih Francij in njenim zaveznikom neprijaznih krogov je prišlo tradicijsko prijateljstvo Zedinjenih držav in Francije ob stopetdesetletnici ameriške osvobodilne vojne do vsaj delnega izraza.

Washington, 7. februarja. (be) Včeraj je bila podpisana ameriško-francoska razsodiščna pogodba. Za Francijo je podpisal poslanik Claudel, za Zedinjene države pa poslanik Oids. Zanimivo je, da je bila na istem mestu pred 150 leti podpisana ameriško-francoska zvezna pogodba. Predsednik Coolidge je predložil pogodbo senatu v ratifikacijo.

Pariz, 7. februarja. d. Razsodiščna pogodba z Zedinjenimi državami ob-

navlja dve prejšnji slični pogodbi in sicer pogodbo iz leta 1908 in Bryanovo pogodbo iz leta 1904. Dočim sta se po prvi obe državi obvezali za razsodiščno ureditev v gotovih spornih vprašanjih, je druga predvidevala prijateljsko ureditev političnih sporov. Sedanja pogodba je širša kot prejšnje in omejuje predvsem obojestransko pridržke. Amerika je dosegla, da ne spadajo v ureditev potom razsodišča vprašanja notranjopolitičnega značaja, dalje odnošaji do tretjih držav in vsa sporna vprašanja, ki spadajo v območje Monroejeve doktrine. Francija si je pridržala obveznosti, ki jih ima kot članica Društva narodov in ki bi jih utegnili med po pogodbah, ki so sklenjene po statutih Društva narodov.

Značilno v tej pogodbi je dejstvo, da se v njej prvič omenja Društvo narodov v pogodbi, ki je bila sklenjena med evropsko državo in Ameriko. Ameriški državni departement je umaknil svoje tozadevne pomisleke, dočim še ni gotovo, ali bo ameriški senat pristal na to pogodbo. Znano je namreč, da so člani senata živahno kritizirali ime Društva narodov v novi pogodbi. Iz tega se da tudi sklepati, zakaj so se v Washingtonu upirali, da bi — kakor so želeli tukaj — takoj objavili pogodbo.

Pogodba vsebuje v uvodu odstavek, v katerem obe državi izjavljata, da ne bosta nikdar druga proti drugi nastopili z orožjem. Ta izjava pa ni obveznega značaja, radi česar je ni mogoče smatrati kot del pogodbe za preprečitev vojn, o katerih se že več tednov vrše pogajanja med Parizom in Washingtonom. Kakor znano, je ameriška vlada odgovorila na francoski predlog z zahtevom, da morajo to pogodbo podpisati vse velesile, ako naj nudi dovolj garancij za mir. Ta pogajanja so bila vsled stališča francoske vlade začasno prekinjena. Kellogg dosedaj še ni odgovoril na zadnje francosko noto.

Otvoritev angleškega parlamenta

Prestolni govor povdara angleško miroljubnost s sodelovanjem Društva narodov. — Položaj na Kitajskem se je zboljšal. — Za omiljenje gospodarske krize. — Komemoracija maršala Haiga. Macdonald in Lloyd George o prestolnem govoru

London, 7. februarja. (10.) Danes je otvoril kralj novo parlamentarno zasedanje. Edino spremembo pri običajnem ceremonijeli je tvorila odsotnost kraljice, ki se zaradi bolezni ni mogla udeležiti slavnostnega sprejema. Kralj se je vozil v zgodovinskem vozu, v katerega je bilo uprejenih 8 rjavcev. Veleški princ in kraljica sta se podala posebej v lordsko zbornico, kjer sta sprejela kralja. Kralj si je pri svojem prihodu nadel kraljevska oblačila, stopil na prestol ter imel naslednji govor:

»Moji odnošaji z zunanji državami so ostali prijateljski. Moja vlada se s sodelovanjem Društva narodov traja trudi, da reši mednarodne spore. Povabil sem afganistanskega kralja, da me poseti v marcu.

Položaj na Kitajskem se je toliko izboljšal, da je mogla moja vlada v procesni meri zmanjšati tamošnje pomorske in kopne vojaške sile, ki so bile odposlane v varstvo angleških in indijskih državljanov, ki žive v koncesijah. Toda situacija na Kitajskem vsled nemirov in državljanske vojne še vedno ni mirna. Kljub tem dejstvom vzdržuje moja vlada še vedno svojo izjavo glede kitajske politike, katero je izdala pred letom dni in je še vedno pripravljena, da ustreže kitajskim aspiracijam, kakor hitro bo mogla Kitajska zagotoviti zadovoljivo varnost angleških državljanov in angleškega kmeča.

Dne 29. decembra prošlega leta so sporočile ameriške Zedinjene države mojemu poslaniku v Washingtonu besedilo nove razsodiščne pogodbe, ki naj bi se sklenila med menoj in predsednikom Zedinjenih držav, in ki naj bi nadomestila razsodiščno pogodbo, sklenjeno v Washingtonu l. 1908. Vsebuje nove pogodbe je moja vlada s simpatijo in skrbno proučila.

Nato se je bavil kralj v svojem govoru s notranjopolitičnimi zadevami. »Koravno,« je nadaljeval kralj, »je stanje nekaterih glavnih industrij še nadalje kritično, negotovim z veseljem, da se je v splošnem položaj trgovine in industrije v marsikateri izboljšal. Razveseljuje znamenja izboljšanja v notranji in zunanji trgovini opravičujoče upanje, da se bo gospodarski položaj v tekočem letu še nadalje popravil. Velika bremena, ki laradi visokih obrestnih mer tarelo trgovino in industrijo, so obrnila nase svojo pozornost mojih ministrov, ki sedaj proučujejo način, kako naj bi se izboljšalo to stanje.« Končno je kralj omenil, da bo predložila vlada zakonski

načrt glede spremembe volilnega reda. Preden je spodnja zbornica prešla k debati o prestolnem govoru, je ministri predsednik Baldwin izjavil, da je Anglija, odkar se je zadnjič sestala zbornica, pretrpela nenadomestljivo izgubo velešči smrti maršala Haiga. Baldwin je izjavil, da bo jutri predložil zbornici resolucijo, o kateri upa, da bo primerno izražala čustva zbornice. Notranji ministri je izjavil, da bo zbornici v kratkem predložil zakonski načrt o ženski volilni pravici.

Nato se je pričela debata o prestolnem govoru. Prvi je govoril voditelj delavske stranke Ramsay MacDonald, ki je odobral oni del prestolnega govora, ki se bavi s položajem na Kitajskem. Govornik je nadalje izrazil upanje, da se bodo pogajanja za obnovitev razsodiščne pogodbe z ameriškim Zedinjenimi državami srečno končala in da se bo razsodiščno vprašanje v Zenevi popolnoma rešilo.

Po Macdonaldovem govoru se je prijavil k besedi voditelj liberalne stranke Lloyd George, ki je istotako pozdravil kraljevo izjavo glede Kitajske. Govornik je izrazil svoje veselje nad dejstvom, da sta ravno tako zunanji ministri kakor vlada prišli do zaključka, da so se razmere na Kitajskem v toliki meri izboljšale, da bo mogoče v veliki meri odpravi tamošnje angleške čete. Nadalje je Lloyd George spomnil na zbornico, da je on vedno podpiral kitajsko politiko angleške vlade in je izrazil svoje zadovoljstvo nad delovanjem, da je sedanja vlada v soglasju z vazo izjavo, katero je podal Chamberlain pred letom dni. Govornik je nadalje opozarjal na velike težave, ki še obstajajo na Kitajskem in kjer trajajo vlade komaj nekaj tednov in s katerimi je izredno težavno voditi pogajanja. Nato se je Lloyd George bavil z novo ameriško razsodiščno pogodbo ter je izjavil, da je bil polom ženevske razorožitvene konference katastrofalen.

Končno je ministri predsednik Baldwin izrazil svoje veselje nad Macdonaldovim in Lloyd Georgeovim govorom in je rekel, da je vprašanje ameriške razsodiščne pogodbe zelo težavno in tehnično težko izvedljivo. Zunanji ministri Chamberlain je izjavil, da bo jutri popoldne odgovarjal na vsa vprašanja glede znanje politike, ki bodo eventuelno stavljena tekom jutranje debata.

Podmornice — orožje majhnih držav

Slabi zgledi za Kelloggov predlog o odpravi podmornic. — Skeptični angleški komentariji. — Tudi Japonska proti odpravi

Montreal, 7. februarja. d. Državni tajnik Kellogg, ki je včeraj prispel semkaj, je izjavil zastopnikom časopisa o svojem predlogu glede odprave podmornic: »Vsi smo edini v tem, da je podmornica barbarsko orožje. Zelo sem presenečen, ko slišim, da je Francija zaradi tega predloga užaljena. Taka uspeha s svojim predlogom nisem nameraval doseči. Ponoviti moram samo, da je ameriška vlada pripravljena skleniti z vsemi ostalimi vladami, pogodbe, po katerih bi bila uporaba podmornic v vojni nezakonita in ki bi prepovedovale, da jih države še grade.

London, 7. februarja d. Splošno prevladuje mnenje, da se šibkejši pomorske države kot n. pr. Francija ali Italija nikakor ne bodo hotele odpovedati podmornicam. V zvezi s tem se povdara, da so podmornice zelo priljubljeno orožje, kar se da sklepati že iz dejstva, da je 5 velesil zgradilo po vojni 180 novih podmornic in da jih veliko

število še grade. »Times« obžaluje, da ni upanja, da bi se Kelloggova želja uresničila, pri čemer pa se z zadovoljstvom ugotavlja, da so se tozadevna naziranja Amerike in Anglije zelo približala. Ta okoliščina bi utegnila ugodno vplivati na razvoj tega vprašanja.

Tokio, 7. februarja sb. Predlog ameriškega tajnika Kelloga za odpravo podmornic smatrajo tukaj bolj kot pobožno upanje kot praktičen predlog. Zdi se, da mornariški departement te izjave ni vzel bolj resno kot nedavno objavljeni program o gradnji mornarice, v katero v mornariških krogih sploh ne verujejo. »V tukajšnjih krogih demantirajo, da bi bil Kellogg pred svojo izjavo o tem vprašanju sondiral teren v Tokiu. Dalje izjavljajo, da je japonsko naziranje glede odprave podmornic od washingtonske konference nespremenjeno. Japonska bi pristala na tak predlog le pod pogojem, da bi ga sprejele vse ostale države.

Albanska emigracija

Na Dunaju se vrši kongres albanskih političnih emigrantov. Na njem se je sprejela deklaracija o situaciji v Albaniji in o stališču dunajске emigrantske kolonije. Deklaracija se obrača zoper režim Ahmeda bega, hkrati pa tudi zoper nasliranje, da je emigracija v celoti za naslanje na Italijo. Baš v tem pogledu je enunciacija albanskih emigrantov zelo interesantna.

Domala vse vodilne albanske osebnosti, ki se nahajajo sedaj na Dunaju, so spadale nekdanj v krog onih politikov, ki so se naslanjali na Italijo. Sedaj pa se sami obračajo izrecno proti temu, da bi jih svet smatral za zastopnike italijanske orientacije. Med njimi je pač tudi nekaj onih mož, ki so nekdanj proti Italiji sodelovali z Avstrijo, ti pa so se pozneje po večini preorientirali v korist rimske politiki.

Da se ti emigranti obračajo zoper italijansko orientacijo, je razumljivo na osnovi razvoja albanske notranje in zunanje politike tekom zadnjih dveh let. Vsi ti možje so bili in so še najhuši nasprotniki Ahmeda bega, kakor je tudi ta gospodar Albanije odločen njihov sovražnik. V onih časih, ko se je Ahmed beg naslanjal na Jugoslavijo, je bila za njegove notranje nasprotnike naslonitev na Italijo sama ob sebi dana. Toda ko je Ahmed sklenil prijateljstvo z Mussolinijem, so se emigraciji izpodmaknila tla in na pomoč iz Italije ni bilo mogoče več računati. Odnosaji med emigranti in italijanskimi emisariji so se ohladili, kar je samo logična posledica razvoja v Albaniji. Ahmedu se je potezala slijašno posrečila, to je treba na vsak način priznati. S tem, da se je naslonil na Rim, se je za trajno izbeležil opasnosti, da z italijansko pomočjo emigranti znova prično dejansko borbo z njim. Italija je celo garantirala Ahmedov režim in kdor bi poskušal z orožjem rovariti proti njemu, mora računati z italijansko intervencijo. S to določbo tiranskega pakta so se uničile vse emigrantske nade na nove prevrate. Ahmed jih je popolnoma vrzel s pozornice. Preostane jim samo še možnost, recimo teoretične borbe; deklaracija dunajskega kongresa je najzgovornejši dokaz temu. Razumljivo je tedaj, da se deklaracija obrača s posebnim poudarkom ravno zoper navedeno določbo tiranskega pakta.

Logično bi bilo, da bi se albanska emigracija sedaj skušala nasloniti na našo kraljevino. O takih poskusih se doslej še ni prav nič čulo; bili bi tudi v nasprotju z mentaliteto emigrantov in vsi njihovo tradicijo, ker so bili ti možje vedno hudi nasprotniki Srbov. Nekateri, kakor na primer Pan Noli, so poskušali rešiti svojo politično in bržkone pač tudi gmočno eksistenco z naslonitvijo na komunistično tretjo internacionalo, kar pa seveda za praktično uveljavljenje v politiki Albanije sploh ne prihaja v poštev. Neizbežno se tedaj emigracija obsojena v pasivnost in brezpomembnost in gotovo je značilno, da mora obratovati pozornost nase s fingiranimi atentati.

Ahmedu begu se teh gospodov ni bati; edino, kar morejo storiti, je, da pošljejo kakega spretnega atentatorja, ki naj bi spravil Ahmeda s poti. Ali dvomiti je, da bi bilo mogoče gospodarja Albanije prekaniti makar po tej zavrtni poti.

★

Dunaj, 7. februarja sg. Danes se je vršilo tukaj veliko zborovanje albanskih emigrantov, ki so se ga udeležili številni bivši ministri in bivši poslanci Albanije. Na zborovanju je bila sprejeta deklaracija, ki jo objavlja bivši albanski minister Kijazin Kozuli skupno s šestimi bivšimi poslanci, v kateri izjavlja med drugim, da mora albanska emigracija na Dunaju odločno zavrniti trditve dunajskega časopisa, da je z izjemo par osebnosti popolnoma na strani Italije. Italija je spremenila Albanijo v kolonijo in pozorišče najrazličnejših intrig, zapletljivih in sporov, vsled česar stalno ogroža položaj na Balkanu. Italija se je s tiranskim paktom slovesno pred vsem svetom obvezala, da bo albanski narod z orožjem vsilila gospodstvo sedanjega predsednika, ki se ne zadovolji samo s tem, da bi svoje sodržavljane zatiral v domovini, jih dal zavratno moriti, temveč vzdržuje razun tega še daleko razpeteno organizacijo najetih atentatorjev v inozemstvu. Ta organizacija mu služi za to, da odstranjuje neljube politične begunce, zakar se poslužuje celo pomoči albanskih zunanjih zastopstev. Podpisani zastopniki albanske emigracije na Dunaju z ogorčenjem zavračajo tako postopanje.

Italijanska «zmaga» v Cirenajki

Rim, 7. febr. g. V zasedenem ozemlju Cirenajke je bilo treba izvesti novo organizacijo po obstoječih italijanskih zakonih. Zaradi tega je bilo treba razorožiti plemo šamat in razgnati nekatere uporniške dele Senusijev. Akcije so izvedle italijanske kolonialne čete. Nasprotniki so se brez upora umaknili in zapustili velike množice orožja in vojnega materiala. Med desetdnevno akcijo so izgubili 29 mrtvih in 453 ujetnikov. Italijani so zaplenili 3 toneve, 15 strelnic in 400 pušk ter 400 velihodov in 900 ovac. Italijani so imeli 3 ranjence med njimi enega častnika.

Angleško stališče o monoštrski aferi

London, 7. februarja d. Diplomatski poročevalec »Daily Telegrapha« poroča, da so diplomatski zastopniki držav Male antante izročili zunanemu uradu prele note Male antante, ki je bila v zadevi monoštrskega tihotapljenja izročena Društvu narodov. Z angleške strani so prejeli poslaniki zagotovilo, da se bo angleška vlada v kratkem bavila z vsebino note in da bo razen tega stopila še pred sestankom sveta Društva narodov v diplomatske stike z velesilami glede obravnavanja te note. Na vsak način bodo skudali zadevo čimprej rešiti. Poročevalec dvomi, da bi dobil večino predlog, po katerem naj bi prevzel preiskavo o zadevi vojaški nadzorstveni odbor Društva narodov pod predsedstvom angleškega generala Cliveja.

Zopet vladna kriza na Norveškem

Oslo, 7. februarja. s. Zelo verjetno je, da bo delavska vlada, ki je bila sestavljena šele 26. januarja, že danes ali jutri padla. Demokrati, ki podpirajo vlado, niso zadovoljni z gospodarskim programom. Stranka je odločena, da bo vrgla vlado že pri debati o vladnem programu v stortingu. Računati je, da bo po padcu delavske sledila demokratska vlada.

Rudarska kriza na Češkem

Praga, 7. februarja g. Z grozečo rudarsko stavko na severnem Češkem se je danes bavila tudi vlada. Delovni ministri dr. Spina je imel tekom popoldneva daljšo konferenco z namestnikom ministrskega predsednika in socialnim ministrom Šramkom. Češki in nemški socialisti so v tej zadevi vložili nullo interpelacijo, v kateri zahtevajo hitro intervencijo, da se prepreči stavka. V interpelaciji naglašajo predvsem, da bi stavka prizadela od 30 do 100 tisoč oseb in povzročila veliko gospodarsko škodo vseli državi. Slične interpelacije so vložili tudi češkoslovaški narodni socialisti in komunisti.

Avstrijsko-madžarski incident

Dunaj, 7. februarja. g. Koncem današnje seje proračunskega odbora je odgovoril zvezni kancelar dr. Seipel na vprašanje opozicije zaradi incidenta med avstrijskimi in mađarskimi orožniki v rudokouu Brenneru na Gradiščanskem. Po poizvedovanjih vlade se je povelnik mađarskih orožnikov opravičil avstrijskemu orožniškemu častniku. Dr. Seipel je sporočil, da bodo krivci na avstrijski meji strogo kaznovani. Vsekakor pa zadeva s tem ni rešena, kancelar bo diplomatskim putem vložil pritožbo v Budimpešti. Zahteva opozicije, da bi vlada izročila orožnike, ki so krivi, le seveda neizvedljiva.

Nemška politika

Berlin, 7. februarja. sb. Na današnji seji državnega zbora je bil najprej odklonjen predlog odbora za poslovniki, da bi se dovolilo kazensko zasledovanje več komunističnih in nacionalističnih poslancev. Nato se je pričelo drugo posvetovanje o zakonskem osnutku glede spremembe stanovanjske zaštite in državnega stanovanjskega zakona. Oba zakona bosta po predlogu v odboru podaljšana do 31. marca 1930.

Berlin, 7. februarja (be) Današnji ministri svet se je bavil pod predsedstvom predsednika Hindenburga s pomožno akcijo, ki se ima nemudoma izvesti v vzhodni Prusiji. Vlada je sklenila, da nalame posojilo 75 milijonov mark, h kateremu bo prispevala Prusija s 15 milijoni.

Berlin, 7. februarja (be) V Hessenu se je sestavila nova vlada iz socialistov, centristov in demokratov.

Krvava volilna borba na Poljskem

Varšava, 7. febr. s. V nedeljo je bilo tukaj razbito veliko volilno zborovanje krščansko-nacionalnega bloka. Ko je stopil na govorniško tribuno bivši poslanec profesor Stranski, ki je pri pristajih Pilsudskega zelo priljubljen, so pričeli politični nasprotniki na dogovorjeno znamenje obmetavati govornika in predsednika zborovanja z jajci. Nato se je razvil pretep, med katerim je bilo več oseb ranjenih. Policija je morala končno dvorano izprazniti.

Problem valorizacije mađarskih dolgov

Budimpešta, 7. februarja. s. V podrobni debati o zakonskem osnutku glede valorizacije državnih in privatnih dolgov je prišlo pri posvetovanju člena, ki ureja valorizacijo življenjskih zavarovanj, do pomembnega incidenta. Vladni osnutek odklanja namreč vsako valorizacijo življenjskih zavarovanj. Socijaldemokratska stranka je vložila spreminjevalni predlog, ki zahteva od vlade, naj predloži parlamentu poseben zakon o valorizaciji življenjskega zavarovanja. Za ta predlog je nastopila tudi krščansko - socialna gospodarska stranka, ki pripada vladni koaliciiji. Na splošno presenečenje je govoril poslanec krščansko - socialne gospodarske stranke Karel Wolff proti vladnemu osnutku in izjavil, da bo njegova stranka podpirala predlog socialnih demokratov. Ker je bila enotna stranka le slabo zastopana v dvorani in bi vlada lahko pri morebitnem glasovanju doživela poraz, je predsednik sejo odgodil.

Financijski minister Bud je sklical takoj nato konferenco vladnih strank, kjer je po živahni debati s poslanci krščansko - socialne gospodarske stranke pristal, da bo vlada spreminila dotični člen vladnega osnutka o valorizaciji tako, da bo v osnutek sprejeta petodsetna valorizacija življenjskega zavarovanja.

Konferenca Male antante

Praga, 7. februarja. s. Na pristojnem mestu izjavljajo, da vest beograjske »Pravde«, po kateri naj bi se konferenca Male antante vršila v drugi polovici marca v Bukarešti, ni točna. Dosedaj še ni določeno, ali se bo konferenca sploh vršila v Bukarešti. Verjetno je pa, da se bodo posvetovanja pričela šele v maju.

Litva se je premislila

Kovno, 7. februarja. (g.—be.) Vlada, ki je doslej odlašala pogajanja s Poljsko, je pristala na pričetek pogajanj, ki so bila sklenjena v Zenevi zaradi obnovitve normalnih odnošajev v Kodanju koncem t. m. V političnih krogih naglašajo, da je ta sprememba v zvezi z obiskom ministrskega predsednika Woldemarsa v Berlinu.

Hud mraz v Bolgariji in Rumuniji

Sofija, 7. februarja. sb. Po vsej državi vlada že dva dni hud mraz. V okolici Plevne kaže termometer 23 stopinj pod ničlo.

Bukarešta, 7. februarja. (be.) Po vsej Rumuniji je pritisnila izredno huda zima. Toploter kaže ponekod 23 stopinj mraza. V Bukarešti je 18 stopinj pod ničlo. Pristanike v Konstanci je zamrznilo in ves promet je ustavljen.

Potresni sunki

Dunaj, 7. februarja. sb. Seizmografični aparati osrednjega zavoda za meteorologijo so zabeležili davi ob 5.49 potres. žigar ognjišče je bilo oddaljeno okoli 400 km.

Innsbruck, 7. februarja. sb. Davi ob 6. so čutili v mestu in okolici precej močan potresni sunk. Stvarne škode ni bilo.

London, 7. februarja. (lo.) Na otoku Mindanao je bil zabeležen včeraj silen potres.

Veliki viharji

Pariz, 7. febr. g. V južnem delu francoskega Tunisa je divjal včeraj močan vihar, ki je prevrnil železniški vlak. Zaradi viharja je zavozil neki avtomobil v osebni vlak, pri čemer je bila ena oseba ubita, 12 pa težko ranjenih.

Nesreča na morju

Hanol, 7. februarja sb. Kakor poroča Agencija Indopacific, se je poštni vlačilec »Trentinian« dne 4. t. m. vsled eksplozije na krovu na Mekongu potopil. 43 oseb, med njimi 3 Evropci, je utonilo.

2000 aretacij v eni noči

Pariz, 7. februarja (be.) Povodom včerajšne racije je policija aretirala v mestu in v predmestjih 2000 oseb.

50letnica aneksije Dobrudže po Rumuniji

Bukarešta, 7. februarja. sg. Na današnji seji ministrskega sveta je bilo sklenjeno, slovesno proslaviti 50letnico aneksije Dobrudže. Izdelava slavnostnega programa je bila poverjena ministru Lapedatu. Na isti seji je predložil delovni ministar Lupu svoj zakonski osnutek o ureditvi delovnega časa. Zakon predvideva osemurni delavnik in ukrepe za zaščito dela žena in otrok.

Papež sankcioniral sporazum s Prago

Rim, 7. febr. o. Papež Pij XI. je sankcioniral modus vivendi, sklenjen med Češkoslovaško vlado in rimsko kurijo. Vatikanski državni tajnik kardinal Gasparri je o tem že obvestil češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Beneša.

Iz fašističnega parlamenta

Rim, 7. febr. o. Danes popoldne se je začelo novo zasedanje senata, ki je na današnji seji odobril več zakonskih osnutkov. Poslanska zbornica se bo sestala 28. t. m. Razpravljala bo predvsem o proračunih posameznih ministrstev. Proračunska seja je danes popoldne imela svojo prvo sejo. O preureditvi nacionalnega predstavnstva bo parlament razpravljal na drugem zasedanju, ki se bo vršilo meseca maja.

D'Annunzio obolel

Gardone, 7. februarja. (10.) D'Annunzio je obolel na hudi mrzlici in leži že več dni.

General Sandino zbira nove čete

Managua, 7. februarja. (be.) Ameriški glavni stan v Nikaragui je prejel poročilo, da general Sandino ni ubit, ampak da zbira močne čete v bližini Hondurasa.

Novi ameriški priseljeniški zakon

Washington, 7. februarja sb. Po zakonskem osnutku, ki je bil s pristankom delovnega ministra predložen senatu se zvišuje priseljeniške kvote za Anglijo in Severno Irsko od 34.007 na 73.034, za Rusijo pa od 2248 na 4781, za Italijo pa od 3845 na 6091. Tudi kvote za Avstrijo, Španijo, Mađarsko, Grško, Litvo, Turčijo, Finsko in Latvijo bodo slično povišane.

Zakon o univerzah

Beograd, 7. febr. i. Danes je začela v svetnem ministrstvu zasedati komisija, ki bo izdelala definitivno stilizacijo zakona o univerzah. Seji je predsedoval prosvetni minister dr. Kumanudi. Na današnji seji so podali delegatje posrednih univerz svoja mnenja. Zasedanje komisije bo trajalo delj časa.

Rim hoče vedeti vse

Kljub demantilem francoske agencije Havas in naše Avale vztraja rimski oficijozni list na svoji trditvi, da francosko-jugoslovenska pogodba ne vsebuje samo onega, kar je bilo objavljeno, marveč, da je težišče sporazuma v tajnem dodatku, ki vsebuje predvsem določbe vojaškega, ofenzivnega in defenzivnega značaja.

»Giornale« pravi, da demantiji ne morejo nikogar prepričati, ker je jasno, da morata pogodbeni stranki tajiti vojaški dogovor, ki ni v duhu Društva narodov, ko je eden član sta tako Francija kakor Jugoslavija. Da je dodatek pogodbe vojaškega značaja dokazujejo baše razne izjave merodajnih činiteljev. zlasti izjava ministra dr. Marinkovića, ki je nedavno tako kategorično naglašal na Jugoslavijo ni več osamljena in da bo razočaran tisti, ki bi se na to zanašal.

Dalje se opazja zaključuje »Giornale d'Italia«, da je nastopil v francoski zunanji vojaški politiki nov kurz, sodeč po nekkih dogodkih ki jih list ne omenja podrobneje. Tudi pisanje beograjskih listov je zadnje čase vse samozavestneje nego je bilo pred sklepom prijateljske pogodbe s Francijo.

Naši kraji in ljudje

Grozote beograjske Bastilje

Novi avtentični podatki o strašnih razmerah v Glavnjači

V zagrebškem »Narodnem Volju« priobčuje Stjepan Radić naslednji članek, za katerega je dobil podatke od Dobroslava Jevdjevića, ki istočasno pričenja v beograjski »Reči« objavljati serijo člankov pod zaglavjem: »Slike iz Glavnjače«.

V Glavnjači je sedaj okrog 300 jetnikov. Ti ljudje so zbasani v 16 malih prostorih. V vsaki ječi je po 20 jetnikov. V onem prostoru, kamor so vrgli Jevdjevića, je bilo tako tesno, da so vsi stali stisnjeni drug ob drugega in tako spali. Naslednje jutro so Jevdjevića premestili v nekoliko prostrano sobico, a tudi tu je bilo strašno. I v prvi in v drugi sobi so mu jetniki zakrivali, čim je vstopil: »Roke kvišku!« To je bil znak, da ga je treba makar do golega sleči, da si jetniki razdelijo njegovo obleko. Strahovito mrcvarjenje v glavnjači povzročajo deloma tudi jetniki sami, ki se pretepajo med seboj. Jevdjević je visok in močan človek. Naslonil se je ob zid, stisnil pesti in zarjul: »Kdor mi pride blizu, ga poderem brez milosti!« ... To ga je rešilo. Kot kulturni človek se je nato lepo znašel in ko je začel dobivati hrano od zunaj, jo je delil s sotrpini, kakorkoli je mogel. Jetniki so tako prestrašeni, da so se stekli za košček mesa, ki ga je Jevdjević radi netečnosti odrgel. Slabšeje jetniki, osobito dečki od 12 do 15 let, ostanejo običajno brez svojega hleba, ker jim ga starejši odvzamejo. Neki tak dečko ždi že tri mesece, ker je ukradel jabolko. Njega je sama kost in koža in ga starejši nesrečni nesramno zlorabljajo.

V spodnjih prostorih ni poda, temveč kamen. Siromaki leže na golem kamenu in v največjem smradu. V takšnem prostoru je bila tudi ona Rusinja, ki so jo izgnali iz države, ne da bi Narodna skupščina mogla doznati, zakaj. Rotila jih je, naj jo premestijo v drugo nadstropje, kjer so tla lesena. Niso ji dovolili, marveč jo poniževali, kolikor so mogli.

Največje so strahote v podzemski, tajni, prokleti ječi. Bivši minister pravde dr. Grisogono je točno opisal ta najstrašnejši del beograjske bastilje. A vendar je tudi v tem opisu bila neka netočnost. Ne samo, da se voda pretaka po zidovju, marveč so v zidu nameščene vodovodne cevi in lahko krvniki po mili volji spuščajo v vodo na žrtve. Svetlobe in svežega zraka v tem brlogu ni. Žrtve mečejo semkaj za dva do tri dni. Redkeje na 10 ali 15 dni, a

vendar se dogodi, da ostanejo žrtve tu tudi ves mesec. Kako nato izgledajo, si je težko predstavljati.

V Glavnjači je vedno tudi mnogo političnih aretirancev. Zdaj je tam nekaj komunistov iz Zagreba, Karlovca in Novega Sada. Aretirani so bili protizakonito, dovedeni v Beograd in vrženi v Glavnjačo. Pet ali šest jih zagovarja dr. Sekula Drlijević. Glavna obravnava proti njim se bo vršila te dni, toda malo bomo izvedeli o njihovih mukah. Krvniki jim grozijo, da jih bo snedel mrak, ako o svojih mukah količkaj črhnajo na razpravi. Nekateri izmed njih so tudi bili po 48 ur v oni podzemski mučnici.

Razprava o Glavnjači ni v Narodni skupščini napravila nikakega dojma na vlado, niti na notranjega ministra, še manj pa na beograjsko upravo in na razne organe v Glavnjači. Vse se nadaljuje, kakor je bilo doslej. Deloma se je stanje celo poslabšalo. Posamezni beograjski odvetniki navajajo primer, da so bili nekateri popolnoma nedolžni in pošteno meščani enostavno odvedeni v Glavnjačo, kjer so jih izmrcvarili in nato zopet izpustili na intervencijo raznih odvetnikov, ki za to »uslugo« zahtevajo najmanj po 1000 Din honorarja. Ko so te žrtve od svojih odvetnikov zahtevale, naj jim izročijo akte, da vso zadevo spravijo v javnost, ali iz-

ročijo kakemu narodnemu poslancu, so vedno dobili odgovor: »Nismo nori, da bi to storili! Nikoli več ne bi nikogar mogli spraviti iz Glavnjače!«

Pretežni del aretirancev tvorijo siromaki, ki so prišli v konflikt s kazenskim zakonom, ali pa zagrešili samo kak policijski prestopke. In vendar tudi take žrtve ostanejo tu po več mesecev. Zakon določa, da ima vsak aretiranec pravico, pritožiti se v roku treh dni sodišču. Ta pravica se izigrava tako, da prejme aretiranec policijski odlok v onem strašnem prostoru, kjer odloka ne more niti prečitati, še manj seveda napisati priziv. Nihče ne sme govoriti z aretirancem. Zato imajo aretiranci edino nado, da se rešijo tega pekla samo tedaj, ako kdo drugi tekom treh dni vložil priziv, ker obstoja predpis, da se za te aretirance lahko vraga priziv tudi brez polnomočja. To dobro služijo posebno nekaterim advokatom, ki jim je Glavnjača vir znatnih zaslužkov.

V Narodni skupščini se je zadnje dni mnogo govorilo o Glavnjači. Tu je tudi znani pravnik Demokratske stranke in zdaj steber Marinkovićeve orijentacije Kosta Timotijević takole izrazil svoje mnenje o Glavnjači:

»To je naša svetinja, posebno svetinja Beograda. Ne vrtikajte se vanjo!« ... Timotijević je seveda to izrekel v šali. Toda ta šala je neslana in najbolj osvetljuje globok prepad, v katerega so padli celo nekateri prvaki srbijske demokracije.

Lep razvoj naprednih organizacij v Prekmurju

Gibanje SDS v Slovenski Krajini. — Uspehi mirnega in stvarnega dela

Maribor, v februarju

Naše Prekmurje je politično tudi še danes velika zagonekta. Mi vemo, da sloni psihologija množic v tem ozemlju naše mariborske oblasti na znatno drugačnih predpostavkah nego v ostalem delu Slovenije. Mnogostoletno podložništvo tamonjega slovenskega ljudstva pod madžarskim terorjem je vrisnilo temu ljudstvu pečat: prirojenega slovenskega ponosa tudi vsa ta stoletja niso mogla, docela izbrisati, a vzgoja v madžarskih šolah in hlapčevanje madžarskim grofom sta vendarle zapustila globoke sledove v mentaliteti tega naroda. Neštete prevare s strani političnih strank, ki jih je to ljudstvo doživelo, so pa na drugi strani zasidale v ljudsko dušo veliko nezaupanje do političnih strank.

Tako opazujemo odteklje, ko je naša drža-

va definitivno prevzela Prekmurje v svojo last, v velikem delu ljudskih mas neprestano laviranje med strankami: enkrat socialisti, drugič radičevci, tretjič radikali. Danes stoji oni del prekmurjskega naroda, ki je pri septembarskih volitvah 1927 nasel sedel sladkim obljubam radikalov glede agrarne zemlje in gde mnogih drugih stvari, skrušen pred žalostnim dejstvom, da se je dal speljati na led od političnih prevarantov. Oni ljudje, ki so pred septembarskimi volitvami narodu obetali »agrarno« zemljo, sedaj prodajajo isto zemljo raznim bogatim strankarskim prijateljem, narod pa ostaja prazen rok.

V tem razpoloženju je našel Prekmurce narodni poslanec dr. Ljudevit Pivko, ko se je pred dobrim mesecem mudil v Gornjem Prekmurju, v srezu Murska Sobota. Te

dni pa se je vršila v Dolnjem Prekmurju, v slovenskih občinah sreza Dojina Lendave, cela vrsta občnih zborov in sestankov SDS, od Dol. Lendave pa gori do Beltincev. Na vseh sestankih je strankin tajnik poročal o današnjem položaju in sprejemal želje in pritožbe organizacij. Videl je predvsem, kako v mnogih občinah stoji prebivalstvo pod političnim in gospodarskim terorjem klerikalcev, ki se smatrajo zlasti v čenšovskem okolju, kjer je bivališče poslanca Klek'a, za neomejene gospodarje, katerim se mora vsakdo pokoriti. Izvedel je konkretne slučaje, kako so klerikalni denarni zavodi pritiskali na volilce, ki so slučajno tam dolžniki, in kako so onim, ki so ostali značajni, odpovedali kredite.

Naravno, da pod takšnim in podobnim pritiskom marskdo klone, v splošnem pa so postojanke SDS tudi v tem delu Slovenske Krajine neomaljane in ljudstvo z zaupanjem pričakuje novih razmer v državi. Saj dobro vidi, da od klerikalnih zastopnikov bodisi v Narodni bodisi v oblatni skupščini nima ničesar pričakovati. Ljudstvo dobro ve, da je Klek odprl v Narodni skupščini usta samo takrat, ko je izjavil, da je samo od škofa odvisen, da pa se še ni zavezal z resnostjo za velike gospodarske potrebe naroda.

Občina Dojina Bistrica, velika in lepa nasebina, stoji pred katastrofo: samo še en silnejši naval Mure in vsa lepa nasebina izgine v njenih valovih. Neštete deputacije so že bile pri Kleku in pri raznih oblastih, pred septembarskimi volitvami je celo sam veliki župan obljubil takojšnjo pomoč, danes pa je prebivalstvo še vedno izročeno na milost in nemilost strašni usodi.

Od minulega petka pa do ponedeljka so se vršili v tem okolju naslednji sestanki: 3. t. m. zvečer v Dolni Lendavi lep občni zbor tamonjega krajevnega organizacije SDS, katero vodi ugledni posestnik g. Marko Raj. Dne 4. t. m. dopoldne občni zbor k. o. v Pečiševcih. Ki stoji pod predstvom vrlega kmetovalca Simona Zrabiča. Isti dan dopoldne je bil v prostorih kmetovalca Matije Žizka v Hotici velik ustanovni zbor nove k. o., h kateri je takoj pristopilo nad 40 članov, ki so si izvolili za predsednika g. Žizka. Zbora se je udeležil tudi 84-letni starček in odločno odobral izvajanja

Zagonetna smrt Terezije Novakove ostane nepojasnjena

Preiskava ni mogla razjasniti sumljivih dejstev

Litija, 7. februarja.

O zagonetni smrti Terezije Novakove po vsej slovenski in zagorski železniški postaji smo poročali že v sobotni in nedeljski številki. Vso zamožano zadevo je preiskoval litijski sodnik g. Josip Troje, ki je predložil zbrane podatke državnemu pravdniku v Ljubljani.

V zadevi je važna ugotovitev preiskovalne oblasti, da je usodno noč prišla pokojna Terezija Novakova v spremstvu svoje hčerke Tončke že v bližino domače čuvajnice št. 515. Od Drnovske gostilne, kjer je prej Novakova družina večerjala, pa do čuvajnice, iznaša razdalja okrog 6 km. Ko matere le ni bilo v hišo, sta hčeri Tončka in Rozika odšli, da jo poiščejo. Po železniškem tiru sta stopali nazaj proti Savi do bližnje postaje, vendar pa nista opazili na tiru kljub jasni mesečni noči nič sumljivih. Z grozovito novico, da leži na progi pri Mošeniku razmesarjeno žensko truplo, se je oglasil pri Novakovih šele proti jutru službojoči progovni obhodnik Lovše. Intersantno je, da je kraj nesrečnega dogodka oddaljen od čuvajnice nad 3 km in tam mimo sta obe hčeri mako prej iskali svojo mater — a brezuspešno.

Kako in zakaj je odšla pokojnica izpred domače čuvajnice nazaj na Savo, ostane nepojasnjeno in je odgovor prepuščen zgolj kombinacijam in domnevam. Istotako je nepojasnjeno dejstvo, kam je izginil denar 1250 Din, ki ga je imela Novakova usodno noč pri sebi.

Na podlagi vseh teh in že zadnjih navedenih sumljivih dejstev je odredil ljubljanski državni pravdnik sodno obdukcijo, ki sta jo včeraj dopoldne izvršila litijski zdravnik dr. Ukmar in zagorski zdravnik dr. Zarnik. Na močno razmesarjenem telesu in na odrezanih udih pa ni bilo možno ugotoviti kakih sumljivih znakov, ki bi omogočili sodni oblasti potrebno smer za nadaljevanje

Popis vojne
katera je povzročila milijone slovenskih tragedij, upropastila mnogo prestolov, zrušila stare in formirala nove države, pa do preloma centralnih sil, prikazuje

Svetovna vojna

1914 — 1918

katera bo verno in resnično zopet oživila pred nami to najtežje epoko človeštva z avtentičnimi posnetki z našega, francoskega, angleškega, italijanskega in nemškega bojišča.

Pride v kino »Ljubljanski dvor«

strankinega tajnika. Dne 5. t. m. dopoldne sta se vršila občna zbora k. o. v Srednji in Gor. Bistrici, prvi pri predsedniku Ivanu Špičlunu, uglednem posestniku in kovaču, drugi pri Ivanu Vučku pod predstvom kmetovalca Jožefa Kolence. Istega dne dopoldne je bil občni zbor v Trnju pod predstvom Martina Srbočana, zvečer pa lepo zborovanje in obenem občni zbor k. o. pri Skafarju v Odrančih Zborovanja so se udeležili celo vodilni krogi tamonjega SLS. Organizacija si je izvolila za predsednika ponovno uglednega posestnika in kovača Antona Hajdinjaka.

Dne 6. t. m. jutraj se je vršilo veliko zborovanje, obenem občni zbor k. o. v Izakovcih. Ta organizacija lepo napreduje in je dosegla pri občinskih volitvah večino v občini ter župana iz naših vrst. Organizaciji predseduje ugledni posestnik Franc Krapec. Tekom dopoldneva se je vršil tudi občni zbor organizacije v sosednjem Doležljovu. Tudi ta organizacija pod predstvom vrlega kmetovalca Matije Gregorja je na potu najboljšega razvoja in napredka. Popoldne se je vršil v Beltincih skupni občni zbor vseh treh organizacij za Beltince, Bratonce in Gančane.

Tako vidimo, da ideja SDS prodira vedno globlje tudi med prebivalstvo Prekmurja. Naše delo je mirno, stvarno in brez hrupa, ter za to ne dvomimo, da bo rodilo najlepše uspehe.

nje preiskave. Tudi večdnevne poizvedbe komandirja zagorske orožniške stanice g. Goloba in orožnika g. Čuša

so ostale na mrtvi točki. Preiskovalno komisijo je odposlala tudi ljubljanska železniška direkcija.

Po končani obdukciji je bila krsta izročena družini. Pogreb se je vršil sinoči na savskem pokopališču. Kljub temu, da so Novakovi šele 14 dni v tem kraju, je udarec usode, ki je prizadel priseljence vzbudil v vsej okolici splošno sočutje. Pogrebu so prisostvovali poleg stanovskih tovarišev g. Novaka skoro vsi okoličani. Ko so krsto izročali v naročje zemlje, se sočustvovanju ni moglo ustavljati nobeno srce: vse je zaplakalo s kruto prizadeto delavsko družino.

Po vsej Sloveniji gre glas, le »Domovina« je za nas!

Wisiakove in g. Vička. Ponovno se je povdarjalo, da je balet kot samostojna gledališka umetniška panoga nepotreben luksuz itd.

Vsled predvidenih redukcij budžeta se je sestavil skoro od vseh članov uprave predlog, da naj se reducira balet na minimum, ter naj ostane v bodoče le kot pomožni rekvizit opere in operete.

Med tem sta dobila gđna Wisiakova in g. Viček povabilo g. Prampolinija za takojšen angažman na veliko turnejo po Italiji in po ostali srednji Evropi.

Pod pritiskom razmer je upravnik pristal na razrešitev kontrakta še pred koncem sezone Prvotno je bilo sklenjeno, da odplešeta vse abonmaje. S ponovnim telegramom pa jih pozivlja g. Prampolinij na takojšen nastop službe in se odpeljeta naša plesalca že 8. t. m. Zadnji njun večer je bil v torek 7. t. m.

G. Prampolinij ima na programu turnejo, ki bo trajala poldrugi mesec. G. Viček in gđna Wisiakova sta se obvezala, da se po turneji vrneta v Ljubljano in odplešeta baletne večere še za ostale abonmaje. Ako se med tem časom posreči upravi doseči potrebne subvencije, ki bodo krile primanjkljaj v budžetu, bo reanžirala oba umetnika še za bodočo sezono in s tem ustvarila garancijo za nadaljni razvoj plesne umetnosti na našem odru.

Skupina tekmovalcev in predstavnikov po poslovnem večeru pred odhodom naše smučarske in drsalne vrste na zimsko olimpijado v Švico.

Od leve na desno: V prvi vrsti drugi Stane Bervar, tretji Viktor Vodišek, ga. Giza Kadrnka, peti trener inž. Hanssen, šesti dr. Stane Kmet, sedmi Peter Klofutar; v drugi vrsti polkovnik Adamovič, za gospo Kadrnko državni pravak Joško Janša, podpolkovnik Ožegović, za inž. Hanssenom polkovnik Koraš in Boris Režek, nato inž. Janko Janša; v tretji vrsti tretji župan dr. Dinko Puc, načelnik dr. Marn, zadnji inž. Stanko Boudček.

Državni smučarski pravak Joško Janša (na desni) polaga v roke zastopnika olimpijskega odbora dr. Fr. Zupanca svečano zaobljubo pred odhodom v St. Moritz.

Kulturni pregled

Ljubljanska drama

Sreda, 8.: Zaprtlo.

Četrtek, 9.: Zaprtlo.

Petek, 10., ob 3. popold.: »Sodnik zalamejski«. Dijaška predstava po znižanih cenah. Izven.

Sobota, 11.: »Nedeljski oddih« (Weekend), premijera. Abonma.

Nedelja, 12. ob 3. popoldne: »Pepelka«. Mladinska predstava. Izven. — Ob 8. zvečer: »Nedeljski oddih«. Izven.

Ljubljanska opera.

Sreda, 8.: »Bajadera«. Opereta. A.

Četrtek, 9.: Zaprtlo. (Gostovanje v Zagrebu: Tri oranje).

Mariborsko gledališče.

poni. Navadne operne cene.

Sreda, 8.: »Glasba«. D. Kuponi. Zadnjikrat.

Celjsko mestno gledališče

Četrtek, 9.: »Vstajenje«.

Ljubljanski balet na dopustu. Uprava

naše opere je dovolila dopust trem najboljšim plesalkam. gđc. Jančevi, Moharjevi in Smerkoljevi. ki bodo spremljale g. Vička in gđno Wisiakovo in katere je g. Prampolinij angažiral za to turnejo. Dramatično

društvo je v ta namen vtirolalo znatno subvencijo za navedene tri balerine in jim s tem omogočilo potovanje v Pariz za vzdrževanje za časa skušen.

Ljubljanska opera gostuje v četrtek, dne 9. t. m. v zagrebškem Narodnem gledališču in sicer z vrzoritvijo Prokofjeve opere »Zaljubljen v tri oranže«. To gostovanje je uvrščeno v program velikega prosvetnega tedna, ki se pravkar vrši v Zagrebu. Z ozirom na to gostovanje se je moral urediti tudi totedenski potek predstav v ljubljanski operi, ter sta se morali uvrstiti pred in za zagrebškim gostovanjem po ena opereta v repertoarju. Prihodnji operni predstavi v Ljubljani bosta v soboto in v nedeljo popoldne.

Gostovanje članov ljubljanske drame v Ptuj. Del ansambla ljubljanskega gledališča (gg. Sest, Rogoz i. dr.) bo v kratkem gostoval v Ptuj. Gostovanje bo obsegalo odlomke iz »Hamleta«, iz »Veronike Deseniške« ter iz »Smrti mlake Jugovića«.

Marija Taborska, prvakinja Nar. gledališča v Beogradu bo praznovala dne 3. marca svojo odrsko 25letnico in bo igrala naslovno vlogo v dramatisiranem romanu Leva Tolstega, v »Ani Karenin«.

Dijaška predstava na mariborskem odru. V petek, dne 10. t. m. ob 3. popoldne so

uprizorili prva dijaška predstava v tej sezoni, Shakespeareova klasična komedija »Kar hočete«. Veljajo dijaške cene (od 7 do 2 Din).

»Glasba« zadnjikrat na mariborskem odru, se uprizori v sredo, 8. februarja. Opozorjamo prijatelje odrske umetnosti, da ne zamude te zadnje prilike.

Sopranistka gđ. Jelka Stamatović si je izbrala za svoj ljubljanski koncert samospelne iz francoske in španske literature. Začne se s priporočeno francosko narodno pesmijo iz minule dobe ter prinaša polagoma najslavnejše zastopnike francoske pesmi do izrazito modernega skladatelja Mauricea Ravela. Vmes pa poda tudi 6 španskih narodnih pesmi, katere le obkrel v koncertno obleko Manuel de Falla. Koncertni spored je z ozirom na to za Ljubljano povsem nov in izredno interesanten. Umetnica uživa sloves izvrstne koncertne pevke in le pela lasko jesen na praškem festivalu. Predprodaja vstopnic v Matični knjižarni.

Spored čelo-koncerta, ki ga izvajala v četrtek dne 9. t. m. v dvorani Filharmonične družbe umetnik svetovnega slovesa Gaspar Cassado, obsega sledeče točke: 1. Cassado: »Sonata« v starem španskem stilu. 2. Beethoven: Sonata v a-duru, op. 69. 3. Locatelli: Sonata v d-duru. 4. Bach: Adagio. Laserna: Tomadilla Davidov: La source. Pri klavirju: ga Julia Mendelsohn-Gordijani. Predprodaja vstopnic v Matični knjižarni.

Ibseniana. Na Norveškem bodo letos v marcu imeli velike svečanosti v proslavo

stoletnice Ibsenovega rojstva. Slavnosti v Oslu bodo trajale od 14. do 20. marca. Na sporedu so drame: Brand, Zveza mladine, Strahovi, Sovražniki ljudstva, Divja raca, Rosmersholm. Svečanosti v Bergenu, kjer je Ibsen deloval kot gledališki ravnatelj, bodo v drugi polovici marca. V Oslu bo več Ibsenovih razstav: razstava rokopisov, slik, karikaturn, kostumov, sceničnih osnutkov itd.

Mariborsko gledališče pripravlja v operi krasno Massenelovo »Manono«, čije prva predstava bo v kratkem. Pripravlja se tudi Parnova najlepša opera »Urh grof celjski« v novi izvrstni zasedbi. Polovica premijerskega inkasa te opere je določena kot osnova fondu za postavitev Parnovega spomenika v Mariboru. Drama študira veliki češki šlager »Dobri volak Švejk« z gosp. Danešem v naslovni vlogi in v režiji gosp. Koviča. Ta komad je doživel pred nekaj dnevi v Berlinu senzacionalen uspeh in se nemški odri kar trgajo za pravico uprizoritve. Gosp. Gregar pripravlja mariborsko uprizoritev originalnega slovenskega komada »Oba bregova«, katerega je napisal pred kratkim iz Maribora v Radovljico prestavljeni avtor g. Leskovec in ki je žel pri krstni predstavi ogromen uspeh. Opereta nanovo študira pripravljeno delo »Pri treh mladenkah«.

Ljubljanski balet

Uprava ljubljanskega gledališča nam pošila dopis o našem baletu. V dopisu pravi: Naš več očitkov se je delalo uravnavi vsled baleta, posebno pa vsled angažmaja gđne

SLS je začela razbijati ljubljanski občinski svet

Po klerikalni krivdi so ostala pogajanja za enkrat brezuspešna

Pomembna včerajšnja seja občinskega sveta. — Načelno stališče SLS proti finančni avtonomiji Ljubljane. — Manjšinskim skupinam bi rada SLS onemogočila sodelovanje, v svoje roke pa dobila vse važnejše zadeve

Ljubljana, 7. februarja. Danes ob 6. zvečer se je vršila druga javna seja ljubljanskega občinskega sveta. Župan dr. Puc je otvoril sejo, ugotovil sklepčnost in imenoval za overovatelja zapisnika obč. svetnika Ambrožiča in Kreka. Župan je najprej naznanil, da je več mesečnov darovalno razne zneske za mestne reveže, nato pa sporočil, da je danes prejel od velikega župana dopis, da veliki župan ne odobrava stališča občinskega sveta od 31. januarja, da za mestni proračunski provizorij ni treba odobritve nadzorstvene oblasti.

Občinski svet brani mestno avtonomijo

IV. debati se je prvi glasil k besedi obč. svetnik dr. Lemež, ki je uvodoma ugotovil, da gre predvsem za princip mestne avtonomije, ne glede na to, katera stranka ima moč v rokah. Ta princip kršilo predvsem klerikalci.

Prof. Jarc: Na kakšen način?

Dr. Jerič: Tudi na klerikalcev, sodišče je ugotovilo, da je to psovka.

Dr. Lemež: Dobro, ako smatrate to za psovko, naj bo. Po mojem ni psovka. Vi v zvezi z radikalno stranko imate oblast v rokah in veliki župan je od vaše stranke. To sestrjanje je prišlo od velikega župana, ki je predstavnik oblasti, katera je v rokah SLS.

Prof. Jarc: Veliki župan je uradnik. Inž. Gustinčič: Oblast ni v božjih rokah, temveč je v vaših.

Dr. Lemež: Je končno zahteval, naj se proti odloku velikega župana vloži priliz. Obč. svet dr. Ravnihar je mnenja, da ne gre za avtonomijo, ampak za to, ali je bil sklep obč. sveta zakonit ali ne. Predlaga, naj se za proračunski provizorij zaprosi odobrenje oblastnega odbora.

Prof. Jarc izjavlja, da se je na zadnji seji dosegel sporazum, ki ga je izrazil tudi obč. svetnik Tavčar s svojim predlogom, naj se zaprosi za proračunski provizorij za meseca februar in marec. Kljub temu je večina sklenila, naj se ne zgodi in tako smo danes v ex lex stanju, v katerem ni nihče prisiljen plačevati občinskih davkov. Zaradi rednega občinskega gospodarstva pa je treba glasovati za reaktiviranje prvotnega sklepa.

Ivan Tavčar: Stvar ni tako jasna, kakor hočemo to dokazati s strani SLS. Treba je predvsem počakati na razsodbo upravnega sodišča. Ako so ljubljanci doslej plačevali davke, jih bodo tudi v bodoče; kdor jih ne bo hotel plačati sedaj, jih bo moral pač pozneje za nazaj. Gre za avtonomne pravice ljubljanskega mesta in prav je, da se to vprašanje popolnoma razčisti pred najvišjim forumom. Zato naj vse občinski svet glasuje za pritožbo na upravni svet.

Anton Likar: V dobri županovnjari dr. Tavčarja je obstajalo enako ex lex stanje celih 11 let, od leta 1911 do 1922, ker delni odbor sploh ni hotel potrditi nobenega proračuna in od njega tudi ni bilo mogoče prejeti nobenega odgovora, tako da je bila tudi pritožba na višjo instanco nemogoča. Če je sedaj veliki župan odgovoril, je s tem dana prilika pritožbe na višjo instanco, da se bo vsaj vedelo, kako stvar stoji.

Dr. Jerič: Po občinskem redu se brez sklepa dvotretinske večine doklade ne morejo pobirati. Sklep občinskega sveta, naj se ne zaprosi za odobritev proračunskega provizorija, je bil proti zakonu, ki štiti avtonomijo in zato bodo zastopniki SLS glasovali proti predlogu za priliz na upravno sodišče.

Stanko Likar: Za javno pravo so važni tudi precedenti. Vlado komisar lanske leto, ko je gospodaril 8 mesecev brez proračuna, ni nikogar zaprosil za odobritev proračunskega provizorija. Na ugovore zastopnikov SLS, da občani niso dolžni plačevati davkov, pa je treba opozoriti, da je baš načelo klerikalcev: »Dajte Bogu, kar je božje, cesarju, kar je cesarjevo«; zato bi bilo dosledno, da rečejo tudi: »Dajte občini, kar je občinskega«.

Predsedstvo prevzame podžupan Josip Turk.

Župan dr. Puc izjavlja, da je bil prvotno mnenja, da bi se prosilo za odobritev proračunskega provizorija, kar pa predlaga dr. Ravnihar, smatra kot umikem v občinskem svetu. Še nikdar v nobenem času ni bil proračun pravnočasno potrjen in nikdar ni občinski svet sklenil o tem, da bi bilo treba zaprositi za kak provizorij. Po njegovem mnenju imajo prav oni, ki pravijo, da bi se kršile avtonomne pravice, ako bi se to zgodilo. Ako je bilo 50 let tak, ni vzroka, da bi se zdaj delala izjema. Veliki župan pravi, da je treba prositi za odobritev proračunskega provizorija, ne pove pa, ali je treba prositi oblastni odbor ali finančnega ministra. Nemo v ex lex stanju, ker je jasno, kar je zakonodajec povedal, da se v slučaju, ako novi proračun še ni odobren, gospodari po starih dvanajstih letih. In čuli smo, da 11 let proračun sploh ni bil nikdar potrjen. Vprašati pa se je tudi treba, kaj bi bilo, ako bi oblastni odbor ne dovolil provizorija, ali bi potem ne bilo ex lex stanja? Če prostimo, mudimo samo možnost, da oblastni odbor ali finančni minister ne dasta dovoljenja. Po njegovem mnenju ima predlog glede pritožbe le namen, da bi mogel občinski svet delati in da bi se ne našla takoj oblast, ki bi ga razpustila. Sicer le pa že zadnjič izjavil, da bi ne imel ničesar proti zaprositvi, ako bi občinski svet to sklenil.

Nato je podžupan odredil glasovanje. Dr. Ravniharjev predlog, naj se razveljavi prvotni sklep občinskega sveta, je bil odklonjen z večino glasov. Zanj so glasovali samo klerikalci in oba radikala. Predlog dr. Lemeža je bil nato sprejet z glasovi na-

prednih. Socialističnih in komunističnih občinskih svetnikov.

Ko je župan zopet prevzel predsedstvo, je bil soglasno odoben zapisnik zadnje seje.

Koncentracija ali delitev interesnih sfer?

Župan sporoča, da so se načelniki klubov sporazumeli, naj bi odseki, ki nimajo zakonito določenega števila članov, imeli po 9 članov. Obenem odreja volitev personalno-pravnega odseka. V svrhu sporazuma med posameznimi klubi določa kratek odmor.

Po zopetni otvoritvi se je seje je oglašil k besedi obč. svetnik Tavčar, ki izjavja: Naša iskrena želja je bila, da se doseže v občinskem svetu popoln sporazum med vsemi skupinami; reči moram, da smo pri tozadnjih pogajanjih s SLS pristali na vse koncesije, ki so bile sploh mogoče, samo da se pride do sporazuma. Prve ponudbe od SLS so bile v svoji stilizaciji za nas nesprejemljive. Niso bile nesprejemljive, glede splošnih ozirov na občinsko gospodarstvo, ker smo absolutno pristali na vse gospodarski program, ki so nam ga v svojem dopisu obrazložili kot svoje. Brez vsega pristajamo na skupni gospodarski, kulturni, socialni in delovni program in nobene debate ni bilo o tem, da je treba izpopolniti električno železnico, kanalizacijo, nadaljevati stanovanjsko akcijo, ustanoviti razne socialne ustanove itd.

Najhuji del pri tem sporazumu je bil ta, ker smo naleteli na zahtevo SLS, naj se volijo odseki na podlagi partitov, dočim bi se doleteli mandat odstopil manjšinskim skupinam. Mi smo stali na stališču, naj bi se vršile volitve strogo po občinskem redu, torej strogo po proračunu, tako da bi naša skupina dobila po odsekih po 5 SLS na po 4 člana, ker smo imeli pred očmi tudi manjšinske skupine, katerim naj bi se v sporazumu 2 niti odstopila posamezna mesta SLS se ni dala premakniti s svojega mesta in se ni radi tega pogajanja vedno znova zavlačevala. SLS je postavljal tako zahtevo, da jih ni kot najmočnejša skupina nima moči sprejeti s stališča relativne večine in demokratskega principa v ozirom na manjšino.

Razen tega je SLS hotel imeti mesta načelnikov razdeljena tako, da bi bili mi na slabšem od nje, čeprav smo močnejša skupina. SLS je zahtevala načelnika v socialnem, stavbenem, obrtnem, v upravnem odboru mestne elektrarne, vodovoda in plinarne, v zastavljalnici, v disciplinarni komisiji in drugemu zastopniku v kvalifikacijski komisiji. Nam je prepuščala načelnika mesta v finančnem, šolskem, v klavniškem, v upravnem odboru pogrebnega zavoda, v odseku za mestne vožnje in v kuratoriji licea. Kdor količnik pozna občinsko upravo, mora priznati, da na ta način ne bi bilo varovano načelo partite.

Odločno smo za to, naj bo v odsekih zastopana tudi manjšina. V občinskem svetu obstajata dva bloka: na eni strani SLS z radikali, na drugi strani napredni blok, poleg njih na kot tretja skupina socialistična. Po predlogu SLS bi izvolila svoja zastopstva v odseke samo oba bloka, dočim bi se socialistični manjšini onemogočila udeležba pri volitvah v odseke. Ker pa hočemo doseči sporazumno delo, koncentracijo vseh, ki so za delo, stojimo na stališču, da morajo biti zastopani tudi socialisti. Zato smo mnenja, naj se volitve izvrše v smislu občinskega reda.

Zal nam je, da se gospodje od SLS razbihi pogajanja za sporazum. Čeprav smo mi žili do skrajnih mej popustljivosti in smo še sedaj pripravljeni pristati na vsak pošten sporazum, da se doseže boljše delazmožnost občinskega sveta. Tudi današnje volitve v odseke ne bodo nikakoli ovira, ker jih bo mogoče korigirati, ako pride z novimi pogajanj do sporazuma med vsemi strankami.

Med Tavčarjevimi govori so začeli občinski svetniki SLS zapuščati zbornico, v kateri so ostali samo obč. svetniki Krek (SLS) in radikala dr. Ravnihar in dr. Likar.

Inž. Gustinčič izraža željo, naj bi zastopnik SLS označil stališče svoje stranke.

Obč. svet Krek: SLS se je od vsega početka zavedala, da je potreben v občinskem svetu sporazum. Zato se je tudi udeleževala pogajanj. Ne drži, da bi SLS zahtevala, naj bi se manjšinske skupine izključile od sodelovanja. Zahtevala pa je, naj bi se uveljavljali celotni sporazumi, kakor se zaveda odgovornosti za izvajanje delovnega programa. Ker je SLS druga najmočnejša skupina, nosi tudi največjo odgovornost za delo in mora zato imeti tudi sredstva, da lahko izvaja svoj program. Ker se to ni zgodilo, klub SLS ne more prevzeti nobene odgovornosti za delo občinskega sveta in se tudi volitev v odseke ne bo udeležil.

Med govorom občinskega svetnika Kreka so polagoma začeli posamezni obč. svetniki SLS zopet prihajati v dvorano. Opazilo pa se je, da se ni vrnil načelnik kluba SLS prof. Jarc s še dvema drugima obč. svetnikoma. Baje je med odmorom došlo do nesoglasij med prof. Jarcem in dr. Jeričem, ki je ob tej priliki izjavil, da izjave prof. Jarca niso obvezne za SLS.

Kako so se vršila pogajanja

Nato se je oglašil k besedi dr. Jerič, ki je izjavil, da so se pogajanja pričela na iniciativno področje SDS g. Ribnikarja, ki ga je poselil in mu delal, da bi bilo v interesu mesta, ako bi se zedinili na skupen deloven program. G. Ribnikar je delal, da naprednemu klubu ne gre za izvajanje rednega občinskega gospodarstva. Enako želja sta izrazila prof. Jarcu tudi župan in načelnik naprednega kluba g. Tavčar.

Tako so se pričela pogajanja. SLS je sporočila pismo svoje volje. Dr. Jerič je nato prečital te pogoje in navedel tudi gospodarski in socialni program, na katerega je napredna večina brez vsakega ugovora že takoj v pričetku pristala. Nadalje je na-

vedel, da je SLS zahtevala mesto podžupana, ki naj bi se mu dočel tudi gotov delokrog. SLS je nadalje zahtevala, priznanje paritetnega števila članov v odsekih, kuratoriji in v upravnih odborih. Prav tako je zahtevala mesto predsednika v Mestni hranilnici. Načelniki odsekov naj bi se izvolili na podlagi partite. Nastavljane uradnikov naj bi se vršilo po predlogih obeh najmočnejših klubov v enakem sorazmerju.

Dr. Lemež: Politična korupcija.

Dr. Jerič: To smo morali zahtevati, ker se je že po mestu govorilo, da bodo n. pr. razne stoinice premetane.

Župan dr. Puc: Kar se po mestu govori, ne more biti merodajno za občinski svet.

Dr. Jerič: Nisem tega iz trdil.

Župan dr. Puc: Kar babe govore, ni treba, da bi se razpravljalo v občinskem svetu.

Dr. Jerič: Nadale smo zahtevali, da je treba za vsak sklep dvotretinsko večino.

Dr. Lemež: Manjšina naj pa molči.

Dr. Jerič: Ta dogovor bi morali podpisati vsi člani občinskega sveta, ker se je že zgodilo, da se politični dogovori niso držali.

Dr. Ravnihar živahno pritrjuje.

Podžupan Turk: To je že stara redkev! Dr. Jerič: Tudi smo zahtevali, naj se dnevni red sei občinskega sveta določa sporazumno. Pri ustinih pogajanjih, ki so jih vodili g. Tavčar, dr. Bohinjec, dr. Jerič in prof. Jarc, so se posamezne točke precizno formulirale, nakar je klub SDS izjavil, da mora biti namen sporazuma omogočenje trajnega sodelovanja, zaradi česar je potrebno tudi skupno glasovanje za proračun. Izrazil je željo, naj se izvrše volitve v odseke po rezultatu občinskih volitev, prepuosti pa tudi zastopništvu manjšini. Sporazum naj bi imel namen koncentracijo vseh, ki so za delo. O predlogu SLS glede nastavljanja uradnikov po klubu, je klub SDS izjavil, da bi to ne nudilo nobenega laststva za depolitizacijo. Končno je zahtevala SDS pospešeno pogajanje.

Medključ iz naprednih vrst: Vi pa ste pozabili priti na sejo.

Dr. Jerič: Imam tudi drugo delo: moram sem iti na komisijo. Nato je dr. Jerič navedel nadaljni odgovor. Naprednega kluba na zahtevo SLS, iz katerega je razvidno da je napredna večina pristala na partito na ta način, da bi oba kluba nominirala v odseke po 4 člane, eno mesto pa bi se odstopilo manjšini. SDS naj bi razen tega na svojih listah odstopila mesto dr. Gregorič. SLS pa dr. Ravniharju in dr. Likanu. Nadale je klub SDS izjavil, da se zaradi osebnih vprašani ne sme onemogočiti sporazuma.

Glede nastanitve uradnikov, je SDS zahtevala, da ne sme biti merodajna politična pripadnost, temveč strokovna sposobnost.

Dr. Lemež: Tako je.

Dr. Jerič: Klub SLS je nato predlagal, naj bi v odseke kluba SLS in SDS delegirala po 4 člane, vsi ostali klubi pa naj bi dobili deveto mesto v odsekih. SLS je vztrajala na tem, da zahteva podžupana in predsednika Mestne hranilnice zase. Kar se tiče nastavljanja uradnikov, je SLS izjavila, da je brezpozorno potrebna strokovna sposobnost, vztrajala pa na parteti. Pri ustinih pogajanjih se je dogovorilo, naj se volijo člani odsekov po enakem številu, ostali klubi pa dobe devetega člana. Na to se je pristalo.

Obč. svet. Tavčar: Na to se ni pristalo.

Dr. Jerič: Načelniki klubov so pristali na ta sporazum.

Dr. Lemež: To ni resnica.

Na to je dr. Jerič trdil, da večina že s svojim dosedanjim postopanjem ni pokazala pripravljenosti za sporazum, češ, da je volja župana brez sporazuma, da je tudi današnje glasovanje za pritožbo proti odloku velikega župana in da se tudi za današnje sejo ni določil dnevni red sporazumno. Zato izjavlja, da zastopniki SLS odklanjajo vsako odgovornost.

Župan dr. Puc je nato izjavil, da je pri sestavi dnevnega reda vezan župan predvsem na zakon in da mora postavljati na dnevni red predloge, kakor jih naš doživlja.

Dr. Jerič: Zakaj na niste postavili na dnevni red volitev podžupana?

Župan dr. Puc: Sai ni odstopil.

Dr. Jerič: Na sei načelniki je g. g. Tavčar izjavil, da se bo to zgodilo.

Obč. svetnik Likar: Midva z dr. Lemežem lahko pričeva, da to ni res.

Obč. svet. Gustinčič: Vtis izjav zastopnikov SLS je upravičen. SLS zahteva vse strokno gospodarsko sfero, gotova podjetja, ki naj bi jih imela sama v rokah. Zahteva ključ za nastavljanje uradnikov, pri čemer bi moral vsi ostali občinski svet molčati. Od stranke, ki je v sedanjih vlad, seveda ni pričakovali, da bi kaj razveljavila SLS, kakor centralna vlada. Pri zahtevah države za razdelitev gospodarskih sfer. Če se to dočeni, bo SLS sodelovala, če pa ne, se bo že našla prilika, da nam bo zavila vrat, misliji gospodje od SLS.

Govornik predlaga, naj se odseki sestavijo po proporciji, da dobe tudi manjšinske stranke svoje zastopnike. Zoraz se tudi nad zahteva, da se zahteva ključ za nastavljanje uradnikov. SLS gre celo tako daleč, da hoče onemogočiti nujne predloge, s čemer bi malim strankam snlo ne bilo mogoče staviti nobenih predlogov. V obrambo avtonomije se morajo zahtevati SLS zavrniti.

Dr. Jerič: SLS se ni postavila nobenega gerentskega sveta in komisarija.

Inž. Gustinčič: Pač pa je komisarija krepko podpirala.

Obč. svet. Tavčar ugotavlja, da se na današnji popoldanski seji načelnikov ni dosegel sporazum glede volitev v odseke, temveč je prišlo samo do sklepa, naj župan sejo občinskega sveta prekine, da se ta sporazum doseže. Sporazuma tudi v tem odmoru ni bilo mogoče doseči. S tem, da je dr. Jerič navedel potek pogajanj in naše odgovore, nam je storil največjo uslugo, ker bo lahko lažje sedaj videla, kdo je bil za sporazum in kdo ne. Pri nas je stalna volja, da pride do sporazuma. Če pa smo za koncentracijo v občinskem svetu, je čisto jasno, da tretje skupine ne bomo nikdar dobili, ako bi ji

kar diktirali. Mnenja smo, da naj vse skupine sodelujejo in določajo svoje zastopnike. Mi smo se odločno branili, da bi se določili politični ključ za uradnike. Rekli smo, naj odločujeta kvalifikacija in občinski svet. Ker nimamo v občinskem svetu večine, bi proti njegovi volji ne mogli nastavljanje uradnikov. Ako pravite, da se ne udeležite volitev v odseke, dokazujete s tem, da že od prvega početka niste imeli resne volje delati v občinskem svetu. Verjemite, da se bo ljubljana čisto gotovo postavila na naše stališče in priznala, da smo bili mi tisti, ki smo bili za lojalno sodelovanje. Vi ne zahtevate samo paritetnega zastopstva, ampak stvarno večino v odsekih.

Obč. svetnik Krek ugovarja, da bi šla SLS za neiskrenostjo v pogajanja, češ da je političen položaj tak, da SLS ne more računati na močrost politike močne roke v občinskem svetu.

Obč. svetnik dr. Bohinjec izjavlja, da je napredni klub začel pogajanja s srčno željo, da se doseže sporazum na ta način, da bi se varoval voljo obeh strank. Zaradi osebnih napredni klub delal nobenih vprašanj. Izjavil je samo da obeh mest podžupana in predsednika Mestne hranilnice ne more dati. Pristal pa je na princip partite in dokazal, da noče izvajati nobenega nasilja SLS je zahtevala zase vse važne odseke. Ako so se pogajanja zaključila z negativnim uspehom, moramo reči, da imamo mirno vest, ker bo vsa javnost vedela, da na tak sporazum nismo mogli pristati.

Dr. Ravnihar izjavlja, da more s svojimi tovarišem dr. Likanom sprejeti volitev v odseke le tedaj, ako se doseže sporazum.

Pri glasovanju je bil nato predlog obč. svetnika Gustinčiča sprejet z glasovi naprednega kluba in obeh socialističnih skupin.

Sestava odsekov

Ko je napovedal župan, da se prične volitev v odseke, so odšli vsi obč. svetniki SLS iz dvorane ter nato zapustili magistratno poslopje Radikala dr. Ravnihar in dr. Likan sta ostala v dvorani do konca seje.

Vsi člani odsekov so bili izvoljeni z 28 glasovi in sicer:

V personalnopravni odsek (9 članov): Karl Urbančič, Ernest Vargazon, Josip Ambrožič, dr. Rudolf Kropivnik, Franc Rupnik, Franc Pišek, Alojzij Potočnik, dr. Josip Bohinjec, in Miklošič.

V finančni odsek (9 članov): Ivan Tavčar, Peter Sterk, dr. Bohinjec, Josip Turk, inž. Lado Bevc, dr. Gregorič, dr. Lemež, dr. Jerič, prof. Jarc.

V stavbnih odsek (9 članov): inž. Bevc, Josip

Turk, Ivan Mihelič, Mirko Urbas, Ernest Vargazon, Josip Rebek, inž. Gustinčič, Orehek, dr. Likan;

v šolski odsek (9 članov): Anton Likozar, Josip Ambrožič, dr. Rudolf Kropivnik, Alojzij Potočnik, Josip Rebek, Ivan Mihelič, Alojzij Lombar, Jeglič, Marinček;

v obrtni odsek (9 članov): Josip Rebek, Mirko Urbas, Ivan Mihelič, Ivan Dachs, Alojzij Lombar, Peter Sterk, Miklošič, Musser, Meze; v socialno-politični odsek (9 članov): dr. Bohinjec, Ivan Tavčar, Anton Likozar, Josip Ambrožič, dr. Kropivnik, Likar, dr. Lemež, dr. Rožič, Krek;

v policijski zdravstveni odsek (9 članov): Ivan Vrbinc, Fran Pišek, Mirko Urbas, Alojzij Potočnik, Josip Lovše, Alojzij Lombar, Olup, Rutar, dr. Gregorič;

v upravni odbor mestnega vodovoda, elektrarne in plinarne (9 članov): Franc Rupnik, inž. Bevc, dr. Klepec, Ernest Vargazon, Josip Rebek, Peter Sterk, inž. Gustinčič, Orehek, inž. Ruch;

v upravni odbor za mestne vožnje (9 članov): Josip Lovša, Ivan Vrbinc, Franc Jarc, dr. Klepec, Josip Rebek, Alojzij Lombar, Ivan Mihelič, Rajmer, Lipoglašek;

v direktorij mestne klavnice (3 člani): Josip Turk, Mirko Urbas, Franc Jarc;

v direktorij mestne zastavljavnice (8 članov): Peter Sterk, Ivan Dachs, Karl Urbančič, Alojzij Lombar, Alojzij Potočnik;

v upravni odbor Mestnega pogrebnega zavoda (8 članov): Alojzij Lombar, Josip Lovša, Franc Rupnik, Karl Urbančič, Franc Jarc;

v disciplinarno komisijo (8 članov): Ivan Tavčar, dr. Klepec, dr. Bohinjec, dr. Kropivnik, inž. Gustinčič;

v kvalifikacijsko komisijo: (1 član): Karl Urbančič;

v kuratorij deklasičnega licea (10 članov): predsednik dr. Kropivnik, člani: Josip Ambrožič, Anton Likozar, dr. dr. Tavčarjeva, ga. Vesnerjeva, Peter Sterk, Franc Rupnik, prof. Jeran, dr. Rožič, prof. Jarc.

v upravni odbor Mestne hranilnice: Josip Turk, dr. Kropivnik, dr. Gregorič, dr. Klepec, Ernest Vargazon, dr. Lemež, dr. Jelenc, dr. Likan, dr. Rožič, Janko Jovan, inž. Zupančič, Ernest Hienz, Anton Tonl, Mirko Urbas, Avgust Vovk, inž. Žužek, Viljem Rohrman, Teykal, Peter Sterk, Ivan Dachs.

Po končanih volitvah je vstal dr. Ravnihar ter zahteval, naj se vstavi v zapisnik njegov protest proti načinu izvedbe volitev v odseke.

Župan dr. Puc je odvrnil, da naj občinski svetniki ne obstrujsajo, pa bi se lahko volitve drugače izvedle.

Z ozirom na pozno uro je župan dr. Puc na predlog obč. svetnika Tavčarja ob 10. zvečer sejo prekinil in napovedal nadaljevanje za četrtek ob 6. zvečer.

Pozdrav jubilantki ge. Franji Tavčarjevi

Svečanosti v čast gospe Franje Tavčarjeve je snodi otvorila podoknica, ki so jo priredili pevci ljubljanske župe Jugoslovanske pevске zveze pod izkušnim vodstvom predsednika g. Zorka Prelovca pred jubilatnim domom na Bregu št. 8.

Že ob 19. se je zbrala ogromna množica meščanstva, ki je napolnila Breg od Sentjakobskega mostu do Čevljarške ulice. Ko so združeni pevci ob pol 20. z znano preciznostjo zapeli Adamičovo »Zdravico«, je odšla deputacija pod vodstvom predsednika Zveze g. Zorka Prelovca in odbornikov gg. Skalarja, Peruzija in ravnatelja Šaple v stanovanje jubilantke, kjer so ji izrekli čestitke v imenu Zveze in ljubljanskih pevcev. Jubilantka se je vidno gimieta zahvalila, nakar je zbor zapel še Ipravčovo »Domovini« in »Morje adriansko«. Pevci in občinstvo je z navdušenimi vzkliki dalo duška simpatijam do

jubilantke, ki se je za ovacije zahvaljevala z okna.

Prihod zastopnic ženskih organizacij iz Zagreba in Beograda

Ze popoldne so iz Zagreba prispele zastopnice hrvatskega žensstva, ki so se nastanile v hotelu »Union«. Za ženski savez je prišla I. podpredsednica ga. Zlata Kovačevićeva, za druge organizacije pa znana pesnica Peleš-Krnica in ga. Patrijarkova.

Z večernim brzovlakom so se iz Beograda pripeljele podpredsednica Ženskega Saveza ga. Mila Simićeva, za Kolo jugoslovanskih sester pa upravna članica ga. Olga Gavrilovićeva in ga. Prodanovićeva, ki so prinesle seboj tudi 1000 Din kot prispevek srbskih članic za Dečji dom Franje Tavčarjeve ob morju, za Materinsko udruženje pa je prispele predsednica ga. Vlačićeva.

morajo oddati prošnje za podelitev razpisnega mesta po nadrejenem oblastvu. Prošn/ je vložiti najkasneje do 15. t. m.

Kdo premešča železniške uslužbence

(Dopis.)

V nodeljo 5. t. m. sem se pešal iz Rakeka proti Ljubljani. V Logatcu je vstopila večja družba, ki je po govorjenju sodeč bila v prepriu. Posebno glasen je bil neki mlad mož ki je vidno razburčen oznanjal vsem, ki smo ga hotel, poslušati, da bo tega »m tega poslal na mejo v Kotoribo, onega zopet na drugo mejo in je sploh izgedalo, da je mož kaka višja železniška kapaciteta.

Zelo sem se pričel zanimati za možakarja, ki kar v vlak razmešča uslužbence ljubljanske direkcije in se hvali, da je že več njih premestil »a da je sploh on oseba, h kateri se zatekajo pomoči potrebni. Navzoči potniki so se zgrajali nad tem, da se baha, kako bo ta ali oni letel na mejo, in da bo še on hudiču pokazal žaliti njega, ki je vendar izobražen človek, ki ima toliko študij za seboj in bo s 15. februarjem nastopil službo pri oblastni upravi v Mariboru.

Ko sem to izvedel, se mi je čudno zdelo, da mož premešča železniške uslužbence, a da sam sploh ni v tej službi in šele naposled se je mož sam legitimiral, ko je povedal, da bo njegov oče, ki je šef saobračajne službe v Ljubljani, to storil na njegovo izrecno zahtevo. Vprašan, če ga oče res v takih zahtevah uboga, je izjavil: »Smo že marsikaterega premestil, pa jih bomo še, naj vidijo hudiči, če kaj zmoremo...«

Potnik, železniški uslužbenec, je temu oblastnemu povedal, da bi ga pri priči ustrelil kakor psa. Če bi bil radi njega kam premeščen iz obeh h razlogov. Ta gospod, ki kar v vlak razmešča železniško osebo, se je tudi pobahal, da je rezervni oficir in se je istočasno zelo razžalljivo izražal o naši armadi, da za te neki potnik opozoril, naj ne žal. naše vojske.

Te vrstice pišem zato, ker se mi je

Domače vesti

* Nov predsednik akademije znanosti v Beogradu. S kraljevim ukazom je na predlog ministra prosvete imenovan za predsednika Akademije znanosti v Beogradu vsušč. prof. g. Slobodan Jovanović.

* Novinarske olajšave za vožnjo na železnici. Predstavnik Jugoslovenskega novinarskega združenja se predvčerajšnjim posetili prometnega ministra ter so protestirali proti temu, da bi se novinarska olajšava za vožnjo na naših železnicah od četrtinske znižala na polovično normalno ceno, kakor se je zadrževalo v političnih krogih. Minister je izrazil svojo pripravljenost, da ustreže želji novinarjev. Naglasil je, da se bodo olajšave na železnicah uredile z novim pravilnikom, o katerem bo že razpravljala vlada in finančni odbor. Nikakor pa z novim pravilnikom ne bo poslabšana novinarska olajšava, za vožnjo na železnicah.

* Fotič poroča o tihotapstvu orožja za Madžarsko. Naš stalni delegat pri Društvu narodov g. Fotič je prispel v Beograd, da poroča ministru za vnanje zadeve o stanju stvari v pogledu tihotapske afere z orožjem za Madžarsko. O aferi se bo obravnavalo na seji Sveta Društva narodov dne 5. marca.

* Volitve delavskih zaupnikov. Ker je ministru za socialno politiko izdalo navodila za volitve delavskih in nameštenskih zaupnikov, se bodo v bližnjih dneh v vseh podjetjih izvršile take volitve. Narodno strokovna zveza je vsem svojim podružnicam dala podrobna navodila, kako je pri volitvah nastopati, da dobijo tudi napredni delavci povsod svoje zaupnike. Ker pa v vseh krajih in podjetjih nima Narodno strokovna zveza svojih podružnic in ne zaupnikov, prosi tem potom napredno delavstvo, da se za informacije obrne na tajništvo Narodno strokovne zveze, Ljubljana, Selenburgova ulica 7-II, kjer bodo dobili podrobna navodila o volilnem postopku pri volitvah obratnih zaupnikov. Napredno delavstvo naj stremi za tem, da dobi v vsakem obratu svojega zaupnika. Tudi ostalo napredno javnost prosimo, naj posveti tem volitvam vsjo svojo pažnjo in opozori na važnost teh volitev vse naše delavce.

* Odklikovani slovenski oficirji. O priliki krsta kraljeviča Tomislava so bili razen zadnjih v »Jutru« objavljanih odklikovani še naslednji slovenski oficirji, službovali v slovenskih garnizijah: Z redom sv. Save V. st.: kap. I. kl. Josip Šircelj in kap. I. kl. Karol Bratuš; z redom za vojaške vrline: kapetana I. kl.: Janko Hočvar in Vekosl. Cener, kap. II. kl. Vladimir Jaklič, poručnik Grago Slekovec, poručnik Radovan Ulepčič, podporučniki: Ermin Rataj, Zdravko Seručar, Anton Lukman, Karlo Dolinšek, Friderik Leman in Ivan Šimenc; z redom za vestno službovanje: kap. I. kl. Josip Sušnik in podporučnik Stanko Jelačin.

* Odklikovanje pesnika Rikarda Katalinčiča-Jeretova. Kralj je podpisal ukaz, s katerim se znani hrvaški pesnik in nacionalni delavec Rikard Katalinčič-Jeretov odklikuje z redom sv. Save III. stopnje. Pesnik je te dni imel svoj 60. rojstni dan, katerega so njegovi prijatelji v Zagrebu proslavili v ožjem krogu.

* Ameriški učenjak Suzalo pride v Jugoslavijo. Kakor poročajo ameriški listi, odide znani ameriški učenjak Henri Suzalo, ki je jugoslovenskega porekla, v kratkem v Jugoslavijo in v ostale evropske države na naučno potovanje. V Beogradu bodo priredili Suzalu zelo svečan sprejem.

„ČRNO-BELA REDUTA“

11. februarja v Unionu

Vse modne potrebščine za plesne toalete za dame in gospode nudi po znižanih cenah

A. ŠINKOVEC nasl. K. SOSS
Mesini trg

* Odpust iz službe državnih železnic. Prometno ministru je izdalo pojasnilo, da morajo disciplinarna sodišča za vse pregreške, ki so navedene v členu 150 zakona o državnem prometnem oseboju, izreči vsakej kazni odpusta iz službe. Ti pregreški so: tatvina, goljufija, defraudacija, falsificiranje listin, sprejemanje podkupnine, pijanstvo v službi pri onih, ki so zaposleni neposredno v prometu, in končno, ako je bil uslužbenec v roku treh let trikrat discipliniran.

* Iz zdravniške zbornice za Slovenijo. Kakor razglasa Zdravniška zbornica za Slovenijo, je umrl dr. Emil Miglič, zasebni zdravnik v Ribnici na Pohorju.

* Gibanje nalezljivih bolezni. Po uradnih podatkih je bilo v ljubljanski oblasti dne 31. decembra bolnih na gripo 190 (največ v črnobelom okraju), na škrlatini 74, na tifuznih boleznih 15, na ošpicah 13, na šenu 5, na davici 3 in na krčeviti odrevenelosti 1 oseba.

* Za gladijoče v južnih krajih. Kakor poročajo iz Beograda, je bil na predvčerajšnji seji Narodne banke sprejet predlog, da se »Rdečemu križu« da na razpolago znesek 500.000 Din kot pomoč za one kraje, v katerih vlada lakota. Veleposestnik Gedeon pa je dal Narodni obrabi v isto svrhu na razpolago tri vagone koruze in tri vagone pšenice.

* Koliko ima Jugoslavija prometnih uslužbencev. Po službenih podatkih je bilo pri naših prometnih ustanovah ministrstva prometa koncem lanskega leta uslužbencev 70.596 oseb in sicer 29.641 oseb s stalnimi prejemki ter 40.955 delavcev.

* Organizacija pomožnih bolniških zdravnikov ima dne 16. t. m. ob 20. svoji dvajseti občni zbor v prostorih zdravniške menze v splošni bolnici v Ljubljani.

Kako bo s stanovanjskim zakonom?

Društvo stanovanjskih najemnikov v Splitu je preteklo nedeljo imelo svoj redni občni zbor, na katerem je uprava poročala o svojem delovanju. Pri tej priliki je uprava poročala, da se je intervencija pri ministrstvu za socialno politiko glede podaljšanja zakonske zaščite najemnikov posrečila ter da minister na zahtevo najemnikov iz vse države pripravlja za 1. maj nov stanovanjski zakon.

* Katalog praške razstave slovenskega modernega slikarstva iz l. 1927 ima sedaj v zalogi Narodna galerija v Ljubljani, in oddaja izvod za lastno ceno 20 Din, na kar opozarjamo vse interese.

PLES „GRAFIKE“

se bo vršil dne 18. februarja v »Kazini«. Svira godba Dravske divizije in Jazz-band Bony. Maske dobrodošle. Vstopnina 15 Din.

* »Drogerijski i parfumerijski vjesnik«. V Zagrebu je te dni izšla prva letošnja številka tega edinega strokovnega lista za droge, farmacevtske kemikalije in barve. List izhaja v lepi opremi enkrat na mesec ter stane celotno 150 Din. Naroča se v Zagrebu, Marovska ulica 10.

* Poroka. Poročil se je v nedeljo g. Stevo Šuput, starešina fin. kontrole na Jesenicah, z gđ. Dragico Kokočev, blaginčarko državne železnice istotam. — V Ljubljani se je poročil v ponedeljek g. Maks Trdvy, šolski upravitelj v Zavodnjah pri Šoštanj, z gđ. Elo Kupačev, hčerko postajenačelnika v Dobropoljah. Novoporočenec obilo sreče!

* Smrtna kosa. V Ljubljani je umrla po dolgi bolezni ga. Alojzija Lehmannova, vdova po inženjerju. Pogreb bo danes ob 16. uri iz mrtvašnice Hiralnce sv. Jožefa. — V Zalogu pri D. M. v Polju je umrl po daljši in mučni bolezni šol. upravitelj v pokojni in rezervni častnik g. Tone Drašček. Pokojnik je bil odlični šolnik. Bil je predsednik Čitalnice in vedno odločen pristaš napredne misli. Pogreb bo danes ob 15. uri iz hiše žalosti v Zalogu na pokopališču v D. M. v Polju. — V Šmarci pri Kamniku je umrl v visoki starosti 80 let posestnik Franc Žurbi. Svoje sinove je vzgojil v naprednem duhu. Pogreb bo na Homec danes 8. t. m. — V Šturijah pri Avdovčini je umrl po daljši in težki bolezni ga. Marija Kostnapflov. Pogreb bo danes. — Pokojnim blag spomin. preostalom naše iskreno sožalje.

MARCELA ALBANI
ALFONS FRYLAND
WERNER KRAUSS
v velikem kriminalnem filmu

Tragedija v varijete u

Danes ob ½ 5. ½ 7. ½ 8 in ½ 10

KINO »DVOR«
Telefon 2730

* Potrdila ni in ga ni! G. Ing. Dukič, lastnik znanega gradbenega podjetja, nam sporoča: »Povodom akcije za pomoč gladijočim v Bosni in Hercegovini si usojam opozoriti na naslednjo lastno izkušnjo: Lani 15. maja sem v isto svrhu brzovalno potom ljubljanske kreditne banke nakazal sreskemu poglavarju v Mostarju 5000 Din. Po šestih mesecih — letos, 16. januarja — sem urgiral potrdilo o prejemu te vsote, a potrdila še do danes nisem prejel. G. Ing. Dukič je izrečno zaprosil, naj mu sresko poglavarstvo blagovolji vsaj sporočiti, ali je omenjeni znesek dospel in ali se je uporabil v svrhe, v katere je bil namenjen. Zaman! Kdo pa tedaj more potrditi, kaj se je zgodilo z denarjem, namenjenim za gladijoče siromake?!

* Otroci z Reko ne smejo obiskovati šol na Sušaku. Kakor znano, so mnogi na Reki stanujoči Jugoslovenci pošiljali svoje otroke v hrvaške šole na Sušaku, da se vzgoje v narodnem duhu. V prejšnjih letih je bilo takih otrok prav mnogo, lani pa se je število vsled italijanske terorije znižalo na 254. Te dni pa je italijanski prosvetni inspektorat na Reki porval starše teh otrok, da morajo v smislu vladnega dekreta svoje otroke pošiljati v italijanske šole na Reki, ker bi v protivnem slučaju občutili težke posledice zakona.

* Prvi zvonček. Zopet so se nas začeli spominjati mladi prilatelci in zalagali naše uredništvo s prvimi cvetkami, metlički in drugimi predpomladanskimi čudeži. Prav lep šopek zvončkov sta nam te dni poslala iz Podplata Svetozar Tavčar iz Lojze Bratuša — v pozdrav in zahvalo za vse mladinske priloge »Jutra« posebno pa še za strahovito razburljivo zgodbo o miših, žabah in obešeni škorkli. Pravita, da je princeska »Zvezdana« vsem vseh in vsi otroci komaj čakala nadaljevanja. Nu, prav — preskrbeli bomo, da bo nato prišla na vrsto enako mična zgodba.

Usa ingrolo

so najlažja pot, po kateri pridejo kabi bolezni v naše telo. Deco, ki hodi v šolo, najsigurneje čuva od prehlada, nahoda in influence

ANACOT-PASTILE

DRS. WANDER

* Dve zastrupljeni z alkoholom v Zagrebu. V Zagrebu sta se zastrupila zaradi preveč zaužitega alkohola pekovski pomočnik Konrad Keiserberger in delavec Pavao Havoič, 59 let star, rodom iz Budimšane. Oba so prepeljali v bolnico, kjer pa sta izdihnila kljub zdravniški pomoči.

* Legar v Beogradu. V zadnjih dneh je bilo v Beogradu zabeleženih znatno število novih obolenj na legariju, ki je bil meseca januarja že precej nazadoval. Zdravstvena oblast je potrebno ukrenila, da se širjenje te nalezljive bolezni prepreči.

* Četvorčrki. V selu Dumače pri Petrinju je prošlo soboto Jaga, žena seljaka Matije Cvetkovića rodila četvorčrke ženskega spola in sicer troje živih, četrto pa mrtvo. Pri kopanju je umrla še eno, v nedeljo pa še ostala dva otročiča.

* Smrt zaradi opeklin. Bolničarka pri okrožnem uradu v Sisku Romana Jöbstl se je prošli petek ob sedmih zvečer vrnila domov in začela kuriti peč. Ker ni imela suhih drv, je polila drva s petrolejem. Ko je zagorelo, je še nekoliko petroleja prilila. V tem trenutku pa je bila vsa njena obleka v plamenu. Od kolen do glave je bila ženska grozno opečena, tako da se ji je koža popolnoma olupila. V bolnici je nesrečna bolničarka tekotom noči umrla v strašnih bolečinah.

* Od strahu umrla na pokopališču. V hercegovinskem selu Jasiki se je pripetil te dni tragičen slučaj. Petnaestletna deklica Ruža Macanović se je v mraku vračala domov. Pot jo je vodila preko zapuščenega starega pokopališča, o katerem je pogosto slišala razne fantastične bajke. Hitela je preko pokopališča. Po nesreči se je njena obleka zapletla ob neki grm in dekle je padlo na tla. Zaradi silnega strahu je deklica na mestu obležala mrtva.

Pustni terek 21. II. 1928

Karneval v Seviliji

ali

65. največja maškerada
Ljublj. Sokola Narodni dom

* Pri delu ponesrečil. Na železniški postaji v Kamniku so predvčerajšnjim nakladali trame za lesnega trgovca Keršmanca. Pri tem je 20 letnemu delavcu Dolinšku spodrsnilo na zamrznem prostoru tako nesrečno, da je padel na glavo, težak tram na mu je polomil prsni koš in zmečkal obistil. Okrožni zdravnik je sicer ponesrečencu nudil pomoč, vendar so že umirajočega prepeljali na dom, kjer je kmalu potem podlegel težki poškodbi.

* Drzen vlom pri belem dnevu. V Subotici so prošlo nedeljo doslej neznani zlikovci vlomili opoldne, ko je bil postajni blaginjak odsoten v njegovo pisarno, odprli blaginjo in odnesli 16.000 Din. Železniška direkcija je takoj delegirala komisijo, da izvrši preiskavo.

* Tatvine v samostanu. V samostanu, ki se nahaja v tih in romantični dolini Sv. Ksaverija pri Zagrebu, je nastalo veliko razburjenje. Pobožni patri so namreč ugotovili, da je zašel med nje neznani dolgo-prstnež. Osumili so samostanskega krojača Ivana Rasinca ter ga prijavili policiji. Rasinec je izpovedal na policiji, da je nedavno vzel k sebi v samostan zlatarskega pomočnika Vladimira Svečnika, ki je baš prišel iz zapora. Pred policijo dovedeni Svečnik je brez okolišnosti priznal tatvino, ki lo iz izvršil še z dvema drugima pajdašema. Vsi trije so bili izročeni sodišču.

ADRESAR SLOVENIJA
prodaja
Aloma Company
Ljubljana

* Velika žaga pogorela. Iz Sarajeva poročajo, da je predvčerajšnjim v Kalinoviku pogorela žaga Božidara Zdravca. Škoda se ceni na 300.000 Din. Zavarovano ni bilo ničesar. Kako je požar nastal, ni znano.

* V. planinski direndaj priredi podružnica SPD v Trzinu v soboto 11. t. m. ob 20. v predilniški dvorani. Sodeluje glasbeno društvo »Sloga« iz Ljubljane in priznani pevski zbor iz šentanske doline. Čistu dohodek je namenjen za novi »Planinski dom« na Kofcah, ki stoji sedaj dovršen v polni zimski krasi. Vse, ki jim je na srcu procvit planinstva, vabi odbor. 291

Zores je tobo

kakor je tudi splošno pripoznano. Forman nadkriljuje vse. Vsaka skrbna gospodinja ima kak recept proti nahodu in celo v postelji moramo piti kuhano vodo, za kar postojimo mnogo draga časa. Vse to izostane pri uporabi »Formana«. Brez nadaljnega nam očisti nosnice, ni se nam več treba osekovati, glavobol in vrtoglavica mineta. »Forman« dobite v vseh lekarnah in drogerijah.

* Ali so tako zvali »nadomestki« enakovredni originalnim preparatom? Kako malo se sme verjeti zadržim. Da so tako zvali »nadomestki« enakovredni originalnim preparatom, ponovno dokazuje razprava dr. Valentina in dr. Lieberja v »Deutsche Apothekerzeitung«, kjer so navedeni rezultati njihovih raziskavanj o »Aspirinu« in o tako zvalih nadomestkih aspirina. Učinkovanje aspirina obstoja v njegovem počasnem razkrajanju na sestavne dele in tako organizem sprejema vase čim več aspirina, ne pa njegovih sestavnih delov. Posledice uživanja nadomestkov pa so bolečine v želodcu, zvenenje v ušesih itd., kar ravno povzroča razkrajanja teh nadomestkov. 281

* Dr. Milan Ropas, zdravnik v Novem mestu, ordinira na Glavnem trgu v hiši gosp. pl. Fichtenaua od 9. do 12. dopoldne in od pol 4. do 5. popoldne. 286

* Zobni atelje gospoda Valterja Stuzija se je preselil iz Domžal v Kamnik — Suta št. 41. 292

* V boju proti uničujočim škodljivcem sadnega drevja uporabljamo z najboljšim uspehom Arborin. 55

Filmska umetnost je dosegla
svoj višek v vefilmu

„OB ZORI“

(Sonnenaufgang — Sunrise)

za katerega je slavni nemški režiser Murnau zgradil popolnoma novo vlemesto, da se milijoni njegovih prebivalcev, ulice, ceste, parki ob

vzhajajočem solncu

poklonijo dvema nerazdružljivima dušama

moža ... **GEORG O' BRIEN** in

žene ... **JANET GAYNOR**

Pride!

Jutril

Pride!

ELITNI KINO MATICA.

* Urejeno prebavo in zdravo kri dosežemo z vsakdanjo rabo pol kupice prirodne grenčice »Franz« Josef. Strokovni zdravniki za motenje prehranjevanja hvalijo vodo »Franz Josef«, ker vzpodbuja delovanje želodca in črevesa, poživlja presnavljanje, poživlja kri in omiljuje razdražljivost živcev. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

DIŠAVE SLON

Iz Ljubljane

* Slavnostni večer ge. Franjo Tavčarjeve, ki ga priredi slovensko žanstvo noč, v sredo ob osmih zvečer v veliki dvorani Kazine, obsega naslednji spored: Grieg: Slavnostni marš, vojaška godba — Pozdrav gostov. — Kvarter Matičarjev iz Ljubljane. — Petras: Cvetno slavje. Uvertura. Vojška godba. — Slavnostni govor. — Muhvič: Slovenec, Srb, Hrvat Vojška godba. — Nicolai: Vesele žene windsrske, arija iz opere, poje operna pevka ga Pavla Lovšetova, na klavirju spremlja ga Nebeuführerjeva. — Grieg: Ljubim te ... E. Adamič: Od potoku ... poje operna pevka gđca. Vera Majdičeva. — Offenbach: Hoffmannove pripovedke. Vojška godba. — Kvarter Matičarjev. — Vojška godba. Vstop prost in je vsako dobrodošel. Obleka poljubna.

ZARADI PREDPRIPRAV

za prvi svetovni vefilm

„Ob zori“

(Sunrise)

kakršnega dosedaj še ni bilo in ga morda nikoli več ne bo

ostane

ELITNI KINO MATICA
danes zaprti.

* Pesnika Otona Zupančiča je proslavilo atensko članstvo s prirščeno kulturno manifestacijo na svoji mladinski čajanki, v beli dvorani Uniona, dne 22. januarja. S poetičnim zanosom je ogovorila načelnica Turkova zbrano mladino in postila velikega slovenskega genija. Dvošene recitacije, pevške in glasbene točke naraščajo so pripomogle k sijaju skromnega notranjega slavlja.

* »Atenska« mladina se je poklonila svojim zaslužni predsednici, častni dvorni dami Franji Tavčarjevi, na čajanki v nedeljo, 5. t. m. popoldne v beli dvorani Uniona na izredno prirščeno način. Jubilantko je nagovorila v izbranih besedah načelnica ga. Iv. Turkova, nekdanja njena sošolka. Navedla je neutrudljivo vztrajno delovanje zaslužne slovenske žene, kateri mora biti hvaležna zlasti mladina. Govornici se je slavljenska ginja zahvalila, obujala je spomine na skupno mladost ter se ohnila s prirščeno besedo do malčkov. Sestrici Potokarjevi sta v živahnem dialogu izrazili vročo željo otroka, da se pokloni med prvimi svoji dobrotnici, kateri sta nato izročili cvetlični dar, prepleten z belo-modrim trakom. — Spontane iskrene ovacije so zadonele po dvorani. V ljubkem plesu po narodnem napetosti sestre Bahovec in narodnih nošah z rožmarinom in nagelnom izrazili svoj poklon. Vrstile so se še razne sporedne točke zrele mladine, ki je z veseljem razjemale zaključila iskreno slavje. Navdušena mladina se je strljena v gosti špalir, s cvetjem in zelenjem poslovia od svoje priljublene in spoštovane predsednice.

* Opozorilo onim, ki žele dobiti stanovanje. Mestni magistrat ljubljanski opozarja osebe, ki iščejo stanovanje, da je seznan stanovanj onih strank, ki se bodo vselile tekom meseca februarja in marca 1928 v nove mestne vile za art. vojašnico, nabit na mestni deski v mestnem gospodarskem uradu. Strankam se daje na ta način možnost, da glede oddaje teh stanovanj stonijo v stik s hišnimi lastniki.

* Udrženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov — sekcija Ljubljana vabi na predavanje, ki se bo vršilo v petek ob 20. v lastnem družabnem lokalnu na Kongresnem trgu 1 (II. nadstropje). Predaval bo gosp. dr. inž. M. Kasal o »Problemu vpetosti železobetonskih nosilcev v visokih zgradbah v zvezi z ekonomijo konstrukcije«. Vabljeni

so člani in vsi, ki se zanimajo.

* Gostovanje Šentjakobskega gledališkega odra v dramskem gledališču je zaradi odhoda g. Gnidovca k smučarski olimpijadi v St. Moritz preloženo na poznejši čas, kar naj blagovolji p. n. občinstvo vzeti na znanje. — Uprava odra.

* Društvo »Treznost« ima svoj redni sestanek danes ob 18.30 na moškem učiteljskem II. nadstropje. Predaval bo br. gosp. dr. med. Ivo Pirce o »Alkoholizmu in spolnih boleznih« in pojasnjeval svoja izvajanja s filmom. Dostop je dovoljen vsak dan v damski sobi klanom, učiteljskim IV. letnika in drugim odraslim.

* Črno - bela reduta 11. februarja v Unionu. Za maske bo poseben vhod in posebnost na blaginjo. Kontrola mask samo do 23. ure. Sprevod točno ob 21.15. V beli dvorani igra po 24. uri Cvirnov trio. Balkonski sedeži se oddajajo vsak dan v damski sobi kavarne »Emona« od 18. do 19. ure, istotam reklamacije vabil. Pismene reklamacije na naslov Vladimir Saksida, Selenburgova 7/II.

* Pretirane cene odbijajo najbolj vse kupovalce. Prireditelji II. obrtniškega plesa, ki se bo vršil v soboto v Kazini, so ukrenili vse potrebno, da bodo naše poživljene obrtniške dame pod pokroviteljstvom ge. Agnolove postrele udeležencem te priljubljene družbene prireditve, da po nizki ceni dobi dobro pijačo in okusno jedajo. Zato se ne plaši in udeleži se prireditve!

* Drobna policijska kronika. Od ponedeljka na terek so bili policiji prijavljeni naslednji dogodki: 1 telesna poškodba, 1 poškodba tuje lastnine, 1 prestopok pijanosti in razgrajanja, 1 prestopok kaljenja nočnega miru, 2 prestopka prekočenja policijske ure, 1 poročilo glede izsleditve bivašča in 3 prestopki čeznega policijskega reda. Aretacija je bila izvršena 1 zaradi vlagarstva.

* Pes ga je popadel. Ko je šel šolar Mirko Šubert predvčerajšnjim popoldne po zeleni poti, se je nakrat zapodil za njim velik pes, skočil vanj in ga popadel za hlačnico. K sreči pobesneli pes ni prišel do kože, marveč je izdelal samo hlače, ki jih je strgal ter tako povzročil Šubertu poleg strahu še 100 Din škode.

* Maščeval se je. Albin C., bivši trgovski potnik, je stanoval že več mesecev pri posestniku Karlu K. na Selu kot sostanovalec. Zadnje tri mesece pa je popolnoma pozabil, da mora plačevati najemnino. Zaradi tega mu je gospodar odpovedal stanovanje in se je moral C. izseliti. To pa ga je tako razkačilo, da je šel gospodarju razbit vrata sobe. Napravil mu je za 100 Din škode, ki pa jo bo trpel seveda tudi Bine sam in poleg tega bo imel še s sodiščem opravka.

* Danes »Večerni plesni tečaj« — perfekcija g. Jenka v zeleni dvorani Uniona ob 8. uri zvečer. Pouk »Praškega« Foxa in novih kombinacij pri Tangu in Bostonu. 293

* Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je prejela potom podružnice v Šiški od rodoljuba, ki noče biti imenovan. 100 Din. Lepa hvala! 290

* Kopališče Tabor pristopno javnosti vsako sredo in soboto od 8 do 19. ob nedeljah od 8. do 12. Vhod nasproti vojašnice.

* Biserne ovratnice so velika moda k plesnim in večernim toaletam. Velika izbira F. ČUDEN. Prešernova ulica 1. 225

* Klub srečkarjev vabi vse člane k sestanku, ki se bo vršil v četrtek 9. t. m. ob 8. zvečer v gostilni »Novi svet«. — Krapež.

* S. K. Svoboda. Danes plesna vabi v beli dvorani ob 20. uri. 287

* Zaključni plesni venček se bo vršil v četrtek, dne 9. februarja ob 20. uri v steklenem salonu kolodvorske restavracije glavnega kolodvora. Plesalci vabljeni. Jazz-band. 294

najboljše, najtrajnejše zato najcenejše!

Iz Maribora

a— Prva redna seja novega občinskega sveta, ki se bo vršila v petek ob 5. popoldne v mestni posvetovalnici, ima naslednji dnevni red: 1.) konstituiranje odsekov in 2.) sklepanje o dvamilijonskem posojilu za gradbo delavskih stanovanjskih hiš.

a— Veliko protestno zborovanje privatnih uslužbencev se pripravja za nedeljo popoldne pri Gambirinu. Razpravljalo se bo o novem delovnem pravilniku za obrt, trgovino in industrijo, ki ga je izdelal minister za socialno politiko dr. Gosar. Pravilnik namreč podaljša delovni čas in odpravlja nedeljski počitek.

a— Predavanja v čitalnici eksponirane Delavske zbornice v palači Pokojinskega zavoda na Kralja Petra trgu, se redno vršijo vsak petek ob pol 8. zvečer. Ta teden je na vrsti predavanje s skopičnimi slikami o Švici. Predavanje s prelepih slikami je vredno vse pozornosti. Po proračunu Delavske zbornice je za kulturno - prosvetni odsek v Mariboru določen skupno 53.000 Din, in sicer za nakup knjig 40.000, za revije in časopise 10.000 in za predavanja 3.000 Din.

a— Avtobusna zveza Maribor - Pesnica. Prebivalstvo ugraja avtobusni promet na progi Maribor - Pesnica, za katerega je dolgo imela mestna občina dovoljenje. Pričelje obratovanja se je napovedoval že pred meseci, a ga še danes ni. Je tudi precej privatnih reflektantov, ki čakajo na rešitev svojih prošnji za to prometno zvezo.

a— Pogreb dr. Kamnikarja. V nedeljo so pokopali v Radgoni ob obilni udeležbi ljudstva radgonskega mestnega župana in zdravniškega dr. Kamnikarja. Mož je ležal na mrtvaškem odru ravno ob obletnici napada leta 1919. na našo vojaško posadko v Radgoni. Ta napad je takrat odbil poročnik, sedanjí kapetan I. kl. gosp. Zeilhofer. Pogreba dr. Kamnikarja se je udeležilo tudi mnogo naših ljudi, ki imajo pokojnika kot zdravnika v najboljšem in častnem spominu.

a— Obilni odnosi »Jadranske Straže« v Mariboru bo imel svoj letni občni zbor 12. t. m. ob 15. v Gambirnovi dvorani. Vabljeni so vsi člani in članice, prebivši in na novo pristopili. Ob 16. bo v istih prostorih ustanovitveni »Pomladka Jadranske Straže« v Mariboru, volitev njegovega odbora, določitev delovnega programa. Člani tega društva so ali bodo dijaki in diakinje srednjih šol, učiteljice, trgovske akademije in vinorajske šole. Nato sledi v počasičnem tečaju spomin dnevnega slavnostnega prireditelja: predavanje g. dr. Ribariča s 60 skopičnimi slikami, iz naše domovine in zgodovine, nastop pevskih in godbenih zborov dijakov in dijakin. Prireditvi pri pokrajinskih mizah, se vabijo tudi vsi nečlani, interesi in prijatelji »Jadranske Straže«.

Iz Celja

a— Izprememba posesti. Tako zvani »Kristenholc« ob državni cesti proti Petrovcem je kupil od g. Leskovega bivši generalštabni čini polkovnik v p. g. Kvaternik iz Zagreba. Trgovac s starinami g. Kolenc je kupil hišo v Gosposki ulici od g. Likarja, imetelja trdnice Penika. Simoniški dedič so pa prodali temu svoje poslopje v Vodniški ulici.

a— Ljudsko vsedenišče v Celju. V ponedeljek je predaval g. prof. dr. Zelenik o Goethejevem »Faustu«. Nekaj je lepa literarna snov, kakor je zgornja, zanimala tudi širše sloje. Danes včeraj bolj kakašna senzacija in mazar je — Polinezija.

a— Občni zbor Gremilja trgovcev Celja. V torek 14. t. m. ob 19. uri se bo vršil redni letni občni zbor mestnega Gremilja trgovcev Celja v mali dvorani Narodnega doma, Dečkov trg št. 8, z običajnim dnevnim redom in volitvami. Vsi člani so vabljeni, da se polnoštevilno in točno udeležijo in na viden način pokažejo svojo stanovsko zavedenost.

a— Protestno zborovanje celjskih privatnih nametencev. V prostorih celjskega Narodnega doma se je večer vršilo protestno zborovanje celjskih trgovskih, bančnih in drugih privatnih nametencev proti ukinitvi žurnega delovnega časa, ki ga namerava izvršiti minister za socialno politiko dr. Gosar. Zborovanja se je udeležilo okoli 400 nametencev. Predsedoval mu je predsednik celjske podružnice Zveze privatnih nametencev g. Gobec, govorili pa so gg. Pelikan, Böhm, Komavli in Leskovec. G. Komavli je ob splošnem odobravanju navzočih konstatiral, da se klarični protestnega zborovanja niso udeležili, čeprav so bili na zadnjem protestnem zborovanju za Surni delovnik. Sprejeta je bila resolucija, ki odločno protestira proti nameravanemu ukinitvi žurnega delovnega časa. Ves čas zborovanja je vladalo med udeleženci popolno soglasje.

Iz Novega mesta

a— Gosťovanje šentjakobkega gledališkega odra se bo vršilo v soboto 11. t. m. v Solskem domu, in sicer z veselejšim in duhovito Molnarjevo komedijo »Igra v gradu«, ki je žela pri vseh dosežanih uspehih vsesplošno priznanje in popolni uspeh. Novomeško občinstvo opozarjamo, naj ne zamudi ugodne prilike in da naj si zanesljivo gleda to izborni komedijo, polno humorja.

a— Letošnje pomladansko porotno zasedanje se bo pričelo 27. t. m.

Iz Kočevja

a— Valitve v premoženjsko upravo se bodo vršile v najkrajšem času. Volilni imenik je sedaj po končanem reklamacijskem postopanju razpoložen do 12. t. m. Poslovna doba prejšnjega odbora je potekla že pred letom dni. Volitve pa so se zakasnele in je bil pred meseci imenovan gerent.

a— Kočevska čitalnica je 27. januarja na jako dostojen način proslavila 50letnico Otona Zupančiča z akademijo, na kateri je prof. dr. Ilc v kratkem zasnovanem govoru podal življenjsko in pesniško sliko ljubljanskega čitalniškega in njegovih najbolj znanih pesnikov. Z Zupančičevimi veličastnimi pesmimi, kakor »Maks«, »Cibulan« itd. je nastopila ga. Helena Rajhova in žela za svoje solopetne zasluženosti priznanje kakor tudi gosp. prof. Rausch. Žigir neži. Izborni izločeni tenor smo privrati poslušali. Oba solista je čuvstveno spremljala na klavirju ga. Olga Lutarjeva. Sodelovalo je tudi Glasbeno društvo

a moškimi in mešanimi zborom, ki sta dovršena zapela več Zupančičevih pesmi. Ker obhajala naš skladatelj dr. Anton Svab letos 60. letnico, je zapel mešani zbor obenem tudi njegovo »Zdrava Marija«, ki je izmed zborovih točk pač najbolj ugajala.

Iz Kranja

a— Film o Dalmaciji. Ljubljanska Zveza kulturnih društev priredi jutri, 9. t. m. ob 20.30 v Narodnem domu filmski večer o potovanju skozi Dalmacijo, deželo solca. Film prikazuje v petih dejanjih potovanje skozi vsa mesta, kraje in letovišča ob jadranski obali od Sušaka do Kotora. Najlepše slike iz našega Primorja. Cene so do pot znatno znižane. Parter 4 in 6 Din, balkon 8 Din. Naj ni hbe ne zamudi te ugodne prilike, si ogledati Dalmacijo na platnu!

Sport

Glavna skupščina Saveza Motoklubov SHS v Ljubljani

V nedeljo se je vršila v prostorih Avto kluba glavna skupščina Saveza Motoklubov, ki je bila prav dobro obiskana ter je vladalo za njo v motospornih krogih Jugoslavije veliko zanimanje. Skupščino je vodil njen dolgoletni predsednik dr. Albin Kandare.

Zastopani so bili I. Hrv. Motoklub (Zagreb), I. hrv. građanski sportni klub (Zagreb), Motoklub (Maribor), Motoklub (Ljubljana), Klub kolesarjev in motoc. Ilija (Ljubljana) in Avtoklub, sekcija Ljubljana. Iz predsedniškega in tajniškega poročila posnemamo, da se je motospot v preteklem letu znatno razmahnil ter da je osvojilo v Zagrebu po zaslugi I. hrv. motokluba znatno napredovalo. Motospot ima pri nas zaradi slabih cest precej ovrano možnost za razvoj, čeprav se ravno v Sloveniji lahko najbolj razvija. Dočim imamo v Sloveniji predvsem dobre motocikliste turiste, se je začel v Zagrebu razvijati bolj dirkalni sport. Ustanovilo se je v prošlem letu več novih klubov, tako v Celju, Osijeku, Brodu in Sarajevu, vendar se pa ti za sedaj še niso vnelili v Savez. Vsega se je vršilo v preteklem letu 12 oficalnih motospornih prireditelj, ki so sorazmerno vse dobro uspeli, nekatere celo prav odlično, kot n. pr. zagrebske dirkale v Ljubelska dirka. Lani se je prvi tekmovalo za prvenstvo države, Hrvatske in Slavonije. Državno prvenstvo, prvenstvo Slovenije in gorako prvenstvo si je priboril gospod Štrban (I. hrv. motoklub), ki je nedvomno naš najboljši dirkač. Prvenstvo Hrvatske se ni moglo podeliti, ker niso bili izpolnjeni vsi pogoji.

Savez se je trudil izboljšati merjenje časa pri tekmah in disciplino klubov. Uprava Saveza je imela 20 sej, odposlala 710 dopisov, prejela pa 430 Savez je v najboljših odnosih s sosednimi savezji, osobito s avstrijskim ter je bil zastopan na zadnjem kongresu mednarodne federacije. — Blagajna Saveza izkazuje skromno, a vendar zadovoljivo stanje. Zanimivo je, da je izdal Savez v letu 1927. za ca. 30.000 Din triptikov.

Po podelitvi absolutorija je bil po daljši debati izvoljen naslednji odbor: predsednik dr. Albin Kandare, I. podp. Edo Funk Zagreb, II. podp. Rabakov, Maribor, III. podp. prof. dr. Al. Zolakar, I. tajnik Jos. Gorec, II. tajnik John Sabec, III. tajnik major Josip Jaklič, blaginjak Jakob Gorjanc, vodja sportno tehnične komisije Rado Hribar, pomočnik Ivan Štrban in Hartinger, sportni referent Rožič Slavko, arhivar Mantuani, odborniki Zvolinsky, Strzalkovsky, Kolar, Sarutanec, Kenda in Cizman.

Savez ostane v Ljubljani. Z ozirom na skop glavno skupščino ob Savez, ki je dosedaj užival gostoljubje Avtokluba, dobil lastno pisarno, kjer bo poslovalo predsedstvo, tajništvo in blagajna Saveza. I. hrv. Motoklub v Zagrebu začne z izdajo lastne revije, ki jo bodo dobivali člani vseh motoklubov, včlanjenih v Savez, brezplačno in ki bo obenem službeno glasilo Saveza. Tudi letos se bodo vozila državno in pokrajinsko prvenstva, v načrtu je pa tudi zvezna prireditev vseh Motoklubov in veliko potovanje motociklistov po naši državi v svrhu spoznavanja in propagande.

Glavna skupščina se je zaključila v popolnem soglasju, ki nudi jamstvo tudi za bodoče za uspešen razvoj motociklističnega sporta v Jugoslaviji.

Službeno iz LNP. Seja poslovnega odbora se vrši danes, v sredo ob 20. uri v kavarni »Evropa«. — Tajnik II.

Mariborski smučarji-dijaki. Nedeljske smuške tekme so pokazale, da je razumevanje med dijaki za smuški sport precej veliko. Vseh 15 tekmovalcev juniorjev je sodelovalo tekmovalno grov v lepem času kljub temu, da so vsi novinci. Juniorjska tekma, ki jo je omogočil edinoletni dijaški smuški odsek, je naš prvi nastop. Delovanje tega odseka pa preneha, ko pride v deželo pomlad in toplo poletje. Delovanje moramo razširiti na splošno alpinistično. Zato pozivam vse srednješolce v Mariboru, ki imajo resno zanimanje do turistic in narave, da se danes v sredo ob 16. v drž. gimnaziji udeležijo sestanka smušturoturistovskega dijaškega kluba, ki je pod pokroviteljstvom Slov. planinskega društva. Tekmovalci, ki so se v nedeljo udeležili te kem, morajo priti na sestanek. — Načelnik SK Slovan (nogom. sekcija). V četrtek, 9. t. m. ob 15. uri trening na našem igrišču. Pozivam vse igralce, ki niso zadržani, da se treninga z ozirom na lepo vreme — polnoštevilno udeležijo. — Tajnik.

ASK Primorje (nogom. sekcija). Danes od 14. ure dalje trening za vse igralce na igrišču. — Trener.

SK Krakov. Danes ob 20. uri seja upravnega odbora v Prešernovi sobi gostilne na Rinski cesti. Strogo obvezna za odbornike. Po seji sestanek članov. — Tajnik I.

Nogometna tekma Jugoslavija : Turcija je perfekturna. JNS je te dni dobil od turškega nogometnega saveza pismo, v katerem naznanja, da je sprejel ponudbo za to tekmo. Ali se bo tekma vršila v Beogradu in kdaj se bo odigrala, še ni določeno.

Po vsej Sloveniji gre glas, le »Domovina« je za nas!

Ljubljanska porota

Preložena razprava o detomoru, da se preišče duševno stanje obtoženke. — Zaradi omejenosti oproščen ubijalec

Detomor

Danes se je vršila porotna razprava proti 26letni dekli Ivanka Kisovčevi, rojeni v Dol. Zetini (občina Poljane nad Škofjo Loko).

Ivanka Kisovčeva je šibko, slabotno dekle skoro otroškega života. Zagovarjal jo je odvetnik dr. Konrad Vodusek. Razpravi je predsedoval podpredsednik dež. sodišča Kertiš, votenta sta bila svetnik dr. Stojkovič in sodnik Gorican. Za državno pravdnitvo je bil navzoč dr. Mastnak. Med občinstvom sede skoro sami moški. Razprava dvorana je bila polna.

Kisovčeva je obtožena, da je umorila dne 16. decembra 1927. v Ljubljanski ženski bolnici rojeno dete, ki so ga krtili za Stefana. Dete je bilo zdravo, dobro razvito in za življenje sposobno.

Obtoženka je služila za dekle od 25. aprila lani pri posestniku Urbanu Hafnerju v Zabnici. Kakor je trdila sama, je zanosila še prej z nekim Janezom Justinom, ki je napravil posestnikom v Zetini drva. 24. decembra je Kisovčeva zapustila bolnico. Obtoženka trdi, da je Kisovčeva med potjo iz Loke v Zabnico blizu vasi Sv. Duh umorila otroka na ta način, da ga je z roko davila tako močno, da mu je zlomila celo štiti hrustanec in je otrok zaradi zadušenja umrl.

Kisovčeva bi bila lahko še podnevi prišla v Zabnico, saj se je peljala okoli 15. iz Ljubljane. Hodila je iz škoije Loke do Zabnice 2 uri, čeprav je ta pot dolga samo pol ure. Dospela je v mraku v Zabnico. Otroka je nesla k cerkovniku Tonetu Frametju, naj ga takoj pokopije. Trdila je, da je otrok med potjo umrl zaradi božjosti. Mežnarji se je zdeli zadeva sumljiva in z župnikom Vercetom sta ugotovila, da ima otroka na vratu podplute in da je moral biti zadavljen. Ko je rekel cerkovnik obdolženki, se je vrgla ta na svoje dete in ga med jokom božala. Trdila je, da je otrok že v bolnici bolehal na božjosti. Su mi se tudi, da je obdolženka pustila otroka dalje časa ležati v snegu.

Obtoženka se je zagovarjala takole:

«Oče mi je umrl v Ameriki, ko sem bila stara komaj dve leti, mati pa pred 11 leti. Doma so imeli samo kočo. 18 let stara se šla v službo. Od narave sem precej kratkovidna in sem službo težko opravljala. Pouku v šoli sem le počasi sledila. Ko sem dobila leta 1925. prvo dete — punčko, sem jo rada knela in skrbela sem zanjo. Pozneje sem jo oddala v rejo stricu, a plačevati sem mu morala mesečno 100 Din, dočim sem imela sama le 187 Din plače. Ko se bila še v Zetini, je prišel k meni neko moč Janez Justin, ki me je zapeljal s silo, potem je še prišel parkrat. Prišla sem lani v službo k Hafnerju v Zabnico. Ker se je moj svak že pri rojstvu moje punčke izrazil, da ne mara nikogar domačih več v hišo, si nisem upala k njemu, tudi k stricu o nsem n mogla, a gospodinja me pa tudi ni mogla imeti. Porodila sem v bolnici.»

Predsednik: «Ali vam ni gospodinja posodila plet?»

Obtoženka: «Da, posodila mi je plet, a barhent sem za otroka sama kupila.»

«Kaj ste pa rekli v bolnici babici?»

«Nič ne vem?»

«Ko je skušala po porodu dete oživeti, ste ji dejali, naj ga nikar ne trosi.»

«Ne vem.»

«Kdaj ste šli iz bolnice?»

«Popoldne ob dveh na dan svetega večera.»

«Kako je bilo z novorojenčkom, saj je bil menda zdrav?»

«Da, zdrav je bil, krtili so ga za Stefana.»

«Ali ste kdaj nameravali dete zadušiti?»

«Ne, nikoli ne!»

«Ali ste tisti dan kaj jedli?»

«Samo dve žemljici. Zelo me je skrbelo, ko sem šla proti škojji Loki, lačna sem bila in vsa prometa.»

«Kaj ste storili z otrokom?»

«Ne vem.»

«Pri zadnjem zaslišanju ste priznali, da ste ga z roko stisnili za vrat.»

«Da, stisnila sem ga enkrat. Otrok ni nič zajokal, položila ga nisem v sneg, bila sem vsa zmešana in obupana. Tudi gospodinja si nisem upala takoj povedati, da bi me ne zapodila.»

«Prehitro ste obupali, saj še niste nikoli poskušali, pa ste se že prestrašili. Gotovo bi se vas kdo usmili.»

Obtoženka krčevito joka.

«Retirali so vas na Stefanovo.»

«Da, na dan godu mojega uboga dojenčka.»

Zabniški cerkovnik Tone je kot priča povedal, da je tedaj na sv. večer prišla obtoženka iz Ljubljane. Prinesla je s seboj svoje mrtvo dete in prosila cerkovnika, naj ga takoj pokopije, češ, da je imel božjost in da je na poti umrl. Trdila je, da je bil otrok že v bolnici božjosten. Obtoženka je bila blede, ne pa zmešana. Župniku je obtoženka rekla, da je otroče umrl zaradi krča in da je morala iz bolnice, ker je bila ta prepolna.

Obtoženka je to tajila.

Posestnik Hafner je opisal obtoženo Ivanka kot pridno dekle, ki je bilo zlasti sposobno za domača dela. Sicer je obtoženka precej kratkovidna in je menda zato pri poljskem delu bolj počasna; tudi misli bolj počasi, a zmešana ni bila nikoli. Ko je čul, da bo porodila, so se zmešali, da jo bo poljal k stricu, sam bi je ne imel v hiši.

Zena Hafnerja je izpovedala slično in pripomnila, da je Ivanka skrbela za svoje največje otroka kot vsaka dobra mati. Pri stricu je plačevala za prekrbo 100 Din. Priča ni mogla misliti, da bo obtoženka svoje drugo dete zadušila in še pozneje ni tega takoj verjela. Stric je pa res pisal, naj ostane obtoženka kar pri Hafnerjevih in naj ne hodi k njemu. Županstvo je poročalo, da je obtoženka Ivana Kisovčeva na dobrem glasu.

Zagovornik je predlagal, naj bi preiskali izvedenci duševno stanje obtoženke, čemer je državni pravdnik nasprotoval.

Predsednik je objavil sklep, da se razprava preloži zato, da se preišče duševno stanje obtoženke in njeno predživljenje, saj gre tu za hudodelstvo umora in ne za detomor, za kar obstoja samo — smrtna kazen.

Uboj s sekiro

Po 5 minutnem odmoru se je pričela razprava proti 30letnemu Francetu Tomšiču posestnikom sinu iz Smarce zaradi uboja. Tomšič se ni bil kaznovan.

Tam v Smarci je bilo na dan sv. Avguština žegnanje. Tisti dan, 28. avgusta, so se zbirali proti večeru fantje iz raznih vasi. Zvečer se je zbral pri Jeranovi Mani v Smarci več fantov iz Radomelj in Rov, in sicer Tone Sinkovec, Janez Rode, Tone Grčar, France Koželj in štirje bratje Kavčiči.

Med domačimi fanti iz Smarce je prišel tudi obtoženi France Tomšič. Med obdolženecem in Tonetom Sinkovcem je vladalo še od prej nasprotje, ker sta se že pred leti sporekla radi neke prireditve na Homcu in je zato Tone obtoženca oklofotal.

Obtoženca je Tone v gostilni povabil k sebi in mu ponudil pijačo. Tomšič je prisedel in nekaj časa ostal, pa je izpil samo pol kozarca vina, ki mu ga je Sinkovec ponudil. Sam ni ničesar naročil, marveč je kmalu odšel.

Okoli 22. zvečer so odšli pivci v Gregorinovo gostilno v bližini. Tu so se ločili od Smarčanov in opazilo se je neko nerazpoloženje. Nekaj pred polnočjo je prišel v gostilno obdolženec in šel k Smarčanom k svojemu bratu Janezu, ki je za mizo spal. Obdolženi ni ničesar naročil.

Po 1. uri so se fantje iz Radomelj pripravljali za odhod. Ker niso plačali vsega vina, jih je ostarka Barba opomnila, naj plačajo. Smarčani in Radomeljski so bili v veži pred gostilniško sobo, Sinkovec in del njegove družbe pa že na dvorišču. Stopil je nazaj v vežo, sunil v družbo in jo potisnil iz veže nazaj v gostilniško sobo, kjer je zaradi množice gostov nastalo splošno prerivanje.

Pri tem je prišlo med Janezom Jermanom starejšim in Sinkovcem do spopada. Tomšič je priskočil, ko je dvignil Sinkovec stol in ga pobil v zadnjem ostriro ročne sekire na tla.

Ko je Sinkovec ležal že v krvi, je Tomšič zaklel: »Pir moj kršen duš, Kirštud češ, če tudi sem zaprt.« Pri tem je Tomšič Sinkovec še parkrat s sekiro udaril po glavi.

Goste je Sinkovec padec in udarec po glavi prestrašil, zbežali so iz gostilne, mnogo jih je zlezlo skozi okno. Ostali so položili Sinkovca na mizo. Orožja pri njem niso našli nobenega. Sinkovec je imel pač samo nožič zaprt v žepu K zavesti ni več prišel, nego je naslednjega dne zaradi otrpjenja možganov umrl. Pri raztelesenju so izvedenci ugotovili, da je dobil Tone Sinkovec po glavi štiri udarce, dva z ostrino in dva z usesom. Vsaka poškodba zase je bila smrtno nevarna. Zdravniška pomoč bi bila brezuspešna, saj je imela lobanja dve veliki luknji in je bila počena.

Obtoženca je zelo spretno zagovarjal dr. Luik.

France Tomšič je opisoval porotnikom svoje sorodnike. Dejal je, da je bila njegova sestra blazna in tudi stara mati, dočim je oče prerad pogledal v kozarec. V družini je bilo 10 bratov in sester, a jih je že 8 umrlo. Obtoženec je povedal, da se je v šoli zelo težko učil. Ko je jel fantovati, se je vsaj enkrat tedensko opijal. Sam je trdil, da je mirnega značaja, saj mu je zrel pokojni Tone enkrat klobuk, a on mu ni zameril in mu je sam ponudil roko v spravo.

Obtoženec je srednje velik fant, črn las in oči in ne napravljata vtisa razumnega človeka.

Predsednik: »Povejte, kako je bilo 28. avgusta.«

Obtoženec: »Zob me je bolel, pil sem doma žganje. Popoldne sem ga popil pol litra. Ob 19. uri sem bil pri Jeranu, kjer sem govoril še s Sinkovcem, pa se nisva nič prepirala. Šel sem kmalu domov in si privoščil še pol litra žganjice. Zvečer ob 23. uri sem pa šel k Gregorinu, kjer sem spet govoril s Sinkovcem. Izpil sem par kozarcev vina, gostilničar mi ni hotel dati nobene pijače, češ, da ga imam dovolj. S Sinkovcem sva se prepirala. Na dvorišču pod orehom sem dobil sekiro, dal sem jo pod suknič, brez zlega namena. Ko je Sinkovec Jermana udaril, je hotel mene z nožem in tedaj sem ga s sekiro po glavi.»

«Pa ste ga večkrat?»

«Ne, samo enkrat.»

«Saj ni imel noža, nihče ga ni videl.»

«Ali sem ga jaz.»

«Udarili ste ga zadaj, ko je stal proti vam obrnjen s hrbtom.»

«Ne, proti meni ni bil obrnjen.»

«Pa pogledajte lobanjo!»

Obtoženi molči.

«Ali se niste domenili, da se boste stepili?»

«Ne, nikoli ne, sicer sem bil pa pijan in skoro ničesar ne vem. Vem le, da sem ga enkrat udaril.»

Priče so večinoma trdile, da je France Tomšič res znan kot omejen človek.

Priča Janez Učtar je prišel v krmo šele ob polnoči in je videl obdolženca, kako je večkrat udaril s sekiro Sinkovca. Da bi pa Sinkovec obtoženca udaril, ni videl. Res pravijo ljudje, da Francetu malo manjka. Priča Sarc omeni, da se Tomšiču ni bilo treba braniti, saj ga ni nihče napadel. Sam je videl samo prvi udarec. Sinkovec je takoj padel na tla. Tomšič je večkrat zmešan, se neumno obnaša, pobira po cesti papir in vžigalice. Sploh je pa znan kot miren fant in ni pretepač, kar ne more trditi o Sinkovcu, ki je oni večer dejal: »Nocoj bom še klalil! Tomšič privede duje tovarišem, da zna prikliti hudiča.

Tudi druge priče so potrdile, da je bil pri uboju Sinkovec obrnjen od obdolženca in da niso pri Sinkovcu videli noža.

Koželj France je pripovedoval zaslišan kot priča, da je obtoženec zmešan, imel je nekakj vola, ki mu je vedno vrtel rep.

Skoro vse priče so smatrale Tomšiča za neumnega. Fant je pravil, da bo znašel bel smodnik, da zna prikliti hudiča, ki bi mu prinesel penize, samo odpraviti ga ne zna. Enkrat je šel s konjem po drva, pa je končala izgubil.

Solsko vodstvo na Homcu je opisalo Tomšiča kot rednega, mirnega učenca, ki je pa počasi napredoval, ker je bil duševno slabo razvit; isto je poročal župni urad.

Županstvo hvali Franceta Tomšiča, dočim je bil pokojni Sinkovec na slabšem glasu in že sedemkrat kaznovan. Pehtilatra dr. Göstl in dr. Rohdla sta smatrala Tomšiča za dedno ohromelčenega, češ, da je slaboumnost v sorodstvu. Tomšič vé, kaj

smo in kaj ne, njegova pamet se primerja lahko s pametjo 8 — 10 letnega dečka. Omejen je zelo, saj niti ne loči lestve od stopnice. Manjka mu pravega preudarka, a če pije, je gotovo v še slabšem duševnem razpoloženju.

Senat je stavil porotnikom naslednjih šest vprašanj o krivdi obtoženca:

1. Glavno vprašanje, ali je France Tomšič kriv uboja. 2. Eventuelno vprašanje, če se prvo zanika, ali je Tomšič kriv, da je prekoratil meje potrebne obrambe iz prostosti, bojazni ali strahu. 3. Dodatno vprašanje, če se prvo ali drugo potrdi, ali je bil Tomšič pri svojem dejanju popolnoma brez uma? 4. Dodatno vprašanje: ali je izvršil obtoženi svoje dejanje pri prenehanju duševni zmedenosti ob času, ko je taka zmedenost trajala? 5. Dodatno vprašanje, če se prvo ali drugo potrdi in tretje ali četrto zanika: ali je izvršil dejanje v popolni pijanosti, v kateri se ni zavedal svojega dejanja? 6. Eventuelno vprašanje, če se potrdi prvo in peto, zanika pa drugo do četrto vprašanje: ali je storil Tomšič svoj čin v pijanosti, ki jo je sam zakrivil?

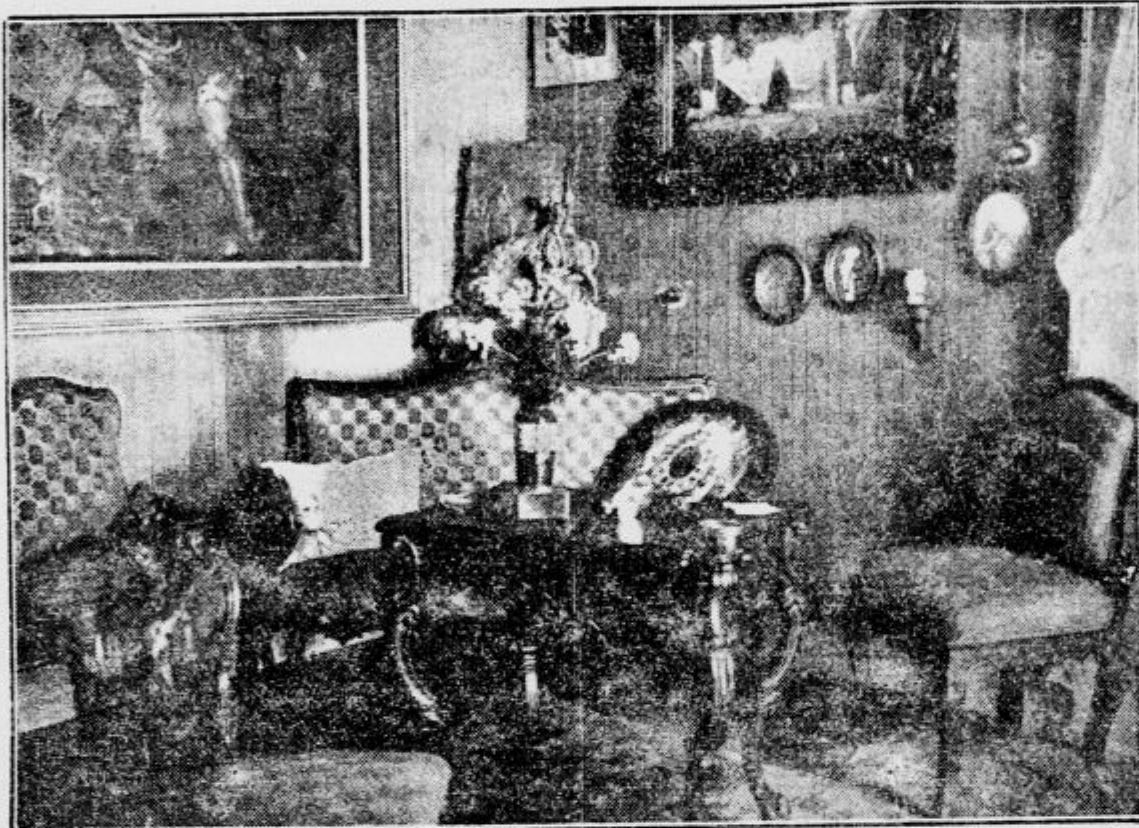
Porotniki so prvo vprašanje soglasno zanikali, drugo sicer z 8 glasovi potrdili ter tretje zanikali, a soglasno so potrdili četrto vprašanje, da je Tomšič izvršil dejanje pri prenehanju duševni zmedenosti ob času, ko je ta trajala, zato je

Ž. v. l. j. n. s. k. i. j. b. i. e. j. F. r. a. n. j. e. T. a. v. č. a. r. j. e. v. e

1868
8. II.1928
8. II.

Morda ni hiše v Sloveniji, ki bi bila med svojimi zidovi toliko odličnih gostov, in ne doma, kjer bi bilo uslišanih toliko prošnja, potolaženih toliko prošilcev, kakor ob vedno gorki peči gospodinje Franje Tavčarjeve. Najbolj mehka je njena roka sramežljivim, ki jih je nesreča pahnila v revščino, in nebolglieni deci brez roditeljev ali pa sirotam ob živih starših.

Tolikim mati, sama mame ni poznala. Njena mama Franja, hči narodne in ugledne Arcetove družine, je v zvezi v 17. letu dosti starejšega višjega telegrafista Gustava Košeninija, doma iz Distre, ki se je zaljubil v še otroško lepoto, ko jo je prvič srečal na sprehodu. Mlada, nežna soproga je osrečila svojega moža s punčko, ki se je rodila na današnji dan pred 60. leti v hiši št. 28 na Starem trgu. Komaj je imela mala Francika dva meseca, je izgubila mamo, v tretjem letu so ji pa še pokopali očeta. Za sirotico so se vzgledno zavzeli materini bratje in sestre, posebno znani mecen slovenskega gledališča Rajko Arce in njegova sestra Josipina. Ta rodoljubna slovenska

Jubilantkin budoar

tetka je še ne 6 let staro Franciko že začela voditi v Citalnico k dobrodelnim prireditvam in v slovensko gledališče, kjer je takrat igral še poznejši župan in še danes dobri prijatelj gospe Franje, g. Peter Grasselli. V šoli pri Uršulinkah je »teta Ajka« svojo varovanko posebno priporočila pesnici-redovnici m. Stanislavi Skovarčevi, ki je svojo učenko navdušila za slovenski jezik tako, da je živahna Francika pripravila v spoštovanju pred nemščino trepetajoče nune v nepopisno zadrego, ogorčenje in strah, ko je svoje slovenske součenke pregovorila, da so prišle v šolo k sprejemu cesarja Franca Jožefa v narodnih nošah s slovenskimi trobojnicami in ga kljub najstrožji prepovedi pozdravile: »Živijo!«

Zavedna mati Stanislava je svoji nadarjeni gojenki odprla tudi slovensko knjigo. Sicer je poetični »nunski frajli« zaradi bobnečih verzov in nakodrane »visoke slovenščine« najbolj imponiral Koseski, bolj všeč ji je pa že tedaj moral biti mladi in krepki Emil Leon, ker je Spickramerjeva Francika po končani šoli kaj hitro postala gospa dr. Tavčarjeva.

Košeniinijeva ali Arcetova Franjica je bila namreč ljubljancem znana ob enem tudi pod tem imenom, ker je bil njen varuh trgovec s čipkami Lukman p. d. Spickramar na Poljanski cesti. Tudi to je bila trdna narodna hiša in lahko je »šteman« tam gori mojster Spickramar na svojo varovanko Franciko, vodnico slovenskih žena.

Kmalu po poroki s pisateljem dr. Tavčarjem, je ga. Franja vsak četrtek

Potomka ustanovitelj Južnega Sokola, žena staroste, je tudi sama vedno delavna, požrtvovalna in ponosna Sokolka. Za njeno mizo so sedeli Sokoli s severa in juga in ponesli sloves gostoljubne metropole na vse strani sveta. Na najčastitlivejših praporih viharja trakov in njenim imenom. Vneta za telesno kulturo je razbremenila Sokola z ustanovitvijo Atene, ki ji je od početka še vedno iniciativna predsednica in častna članica.

Že l. 1901. je organizirala naše žensko v Splošnem ženskem društvu. Delovanje društva, ki je delu ženstva dalo samostojno mesto in dostojno ceno v narodnem življenju, je le zgodovina izvršenih idej in načrtov neprestane predsednice in častne članice gospe Tavčarjeve.

Na preširoko polje bi zašli, če bi hoteli opisati jubilarne zasluge v ženskih organizacijah sploh. Moški jo le občudujejo, kako je mogoče, da ena sama oseba drži toliko, tako hitro in lahko razdražljivih članic najrazličnejših mnenj skupaj že desetletja.

K temu poglavju spada ustanovitev dekliškega internata Mlade in njeno sodelovanje v kuratoriju dekliškega liceja. Zavzela se je za vzgojo ženske-

ga naraščaja v narodnozavedne in napredne žene in matere.

Pod svojim krovom je stalno rezala kruh dolgi mizi revnih dijakov, danes uglednih mož. Nebojčena sirotica Francika je postala mati tisočim sirotam. Ob potresu je kuhala za nje pod milim nebom in pozneje v ljudskih kuhinjah, oblačila jih je v Odboru žena SHS za siročad, neguje jih v Jozefinu, skrbi za nje v Kolu jugoslovenskih sester, vodi jih v počitniške kolonije in bdi nad njimi v Dečjem in materinskem domu kraljice Marije.

Usmiljena Slovenka je priskočila na pomoč bratom na Balkanu ob nesrečah poplave in vojne, v svetovni vojni pa je sama v vedno preteči nevarnosti tolažila in reševala, povijala rane in trgala okove. Čakala je zmage, ki jo je pripravljala na vseh poljih z vsemi močmi.

V temelju naše univerze so vzdani kamni z njenim imenom in v temelju naše svobode in naše države je vogelnik, ki ga je pomagala klesati, z imenom: Majška deklaracija.

Slovensko in jugoslovensko žensstvo in vsa naša javnost se danes hvaležno klanjata jubilarntki in ji iskreno čestitata.

Ob stoletnici rojstva Julesa Vernea

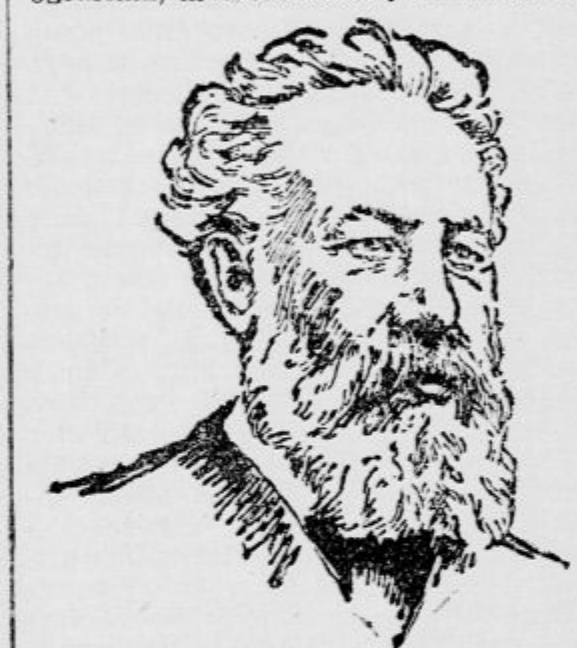
Danes, 8. februarja, slavi Francija in z njo ves svet stoletnico, kar se je v Nantesu rodil Jules Verne.

Jules Verne! Ime, ki je z njim zvezano toliko lepih mladostnih spominov! Bil je pesnik in profet in kdor je z njim proučil ob enem njegovih fantastičnih romanov, se ga je oklenil z vso ljubeznijo mlade vedoželjne duše in mu je ostal zvest vse dole, dokler ni v prijetni družbi njegovih duhovitih junakov premeril vse naše zemeljske oble v daljavo in širino, v globino in višino tja do misterioznih dalj našega planetarnega vsemirja.

Jules Verne je bil takrat edini izbranc svoje dobe. Plagijatorji so sicer takoj planili nanj, meneč da jim bo lahko z njegovim bogastvom kovati kapital zase. Moral so se osramočeni umakniti: na njem ni bilo ničesar, kar bi se dalo ukrasti ne da bi svet takoj spoznal tatvine. Zakaj Jules Verne je imel bogato znanje: on je doma v tchniki, v kemiji, poznal je kozmos, vrhu tega pa je bil obdarjen z bujno domisljijo, ki se je lagotno polgravalala i s tehniko i s kozmiko. In baš to dvojje manjka prilikavim poslomovalcem: znanje in fantazija. Zato je bil Jules Verne nemoten in srečen v svojem bajnem carstvu.

Preveč je njegovih del, da bi mogli vsa naštet. Začel je s »Pet tedni v balonu« in jedva je povest izšla, je že bila razprodana. Se vič: preveč dena je bila mahoma v nemščino, laščino, rusčino,

japonščino... Ves svet jo je čital, ves svet se je takrat navdušil za mladega Vernea, ki je znal tako prijetno kramljati o najbolj pustih matematičnih, geografskih, meteoroloških problemih. Pri

njem se ni nikdo dolgočasil, za to ni bilo ne prilike ne volje.

Potem je v osemdesetih dneh napravil pot okoli sveta. Tako nazorno, tako plastično jo je popisal, da je bilo nemogoče ne verjeti mu. Čudovito, kako je Phileas Fogg dobil svojo stavo: za en dan se je bil zakasnil, a baš 24 ur, točno štiri in dvajset ur je bil nevede pridobil s kroženjem zemlje okoli sol-

V »Nautilu« na dnu morja. Na levi ogromen rolin.

(Iz romana »20.000 milj pod morjem«.)

Naslovna stran romana »20.000 milj pod morjem«.

povabila v hišo krožek literatov in prijateljev književnosti, ki so mu bili stalni člani razen hišnega gospodarja še Simon Rutar, Hinko Dolenc, Ivan Šubic, Jaka Hafner in zadnje čase tudi Anton Aškerc, a mednje so zahajali vsi, ki so se tedaj zanimali za napredek naše literature. Med dijaštvom je poiskala podpore potrebne talente in tako so začeli prihajati med drugimi: Ivan Cankar, Dragotin Kette, Murn-Aleksandrov in Oton Zupancič. Bolnima pesnikoma Ketteju in Murnu je lajšala zadnje ure v stari cukrarni. S črnim trakom ovita leže njuna pisma v predalu njene pisalne mize, kjer je shranjeno toliko vzdihov potrlih duš.

Že za Vodnikov spomenik je bila najagilnejša zbirateljica prispevkov, na Prešernovem in Trubarjevem se pa blišči tudi njeno ime.

Zavetje so iskali in ga našli pri njej tudi naši likovni umetniki. Sobane na Visokem in v Ljubljani na Bregu krase dela domačih mojstrov preteklih stoletij, najboljši portreti treh bratov Šubicev in slike še obeh drugih Poljančev, Antona Ažbete in Ivana Franketa. Ob pisalni mizi pokojnega soproga stoji Ganglov model Vodnikovega spomenika, drugje pa dela Repiča in Zajca, in vise slike Kobilce, Groharja, Jakopiča, Jame, Vavpotiča, Tratnika, Sterleta, cela zbirka Gasparijevih diplom in dela še mnogih drugih.

ljubil roko. Gostje so se teli zgrinjati okoli obeh mož, ki sta si mirno sedla nasproti. Nihče ne bi mislil, da igrata usodno partijo. Pri mešanju in deljenju kart sta celo izkazovala drug drugemu nekam pretirano vjučnost.

Sorpi gliosi je dobro igral, ali Egidio je imel srečo in je beležil točko za točko. Giorgia je bila vidno vznemirjena.

Tako tiho je bilo, da se je čulo brenčanje muh in dalini robot zakasnelih kočij na Piazzzi del Popolo. Dame, ki so stale okoli mize, so zgrnile pahlače.

Sorpi gliosi je dobil točko, takoj za njim tudi Egidio... Le ena točka mu je še manjkala, da dobi partijo in postane mož lepe Giorgie. Nehote mi je pogled ušel k njej: v njenih grudi je razsajal vihar in nosnice so ti vidno dritele... Čudovito krasna je bila s svojimi pet in dvajsetimi leti. Roke je imela sklenjene — ali je molila?

Obrnil sem se zopet k protivnikom. Egidio je imel dobljeno izro... Toda zdajci — je li mogoče? Karte, ki bi jo bil moral izkrtati, ni bilo več!

Igra se je nadaljevala, vznemirjenje med gledalci je naraščalo. Snet se mi je zazdelo, da mora Egidio dobiti, in spet je nestalo odločilne karte... Egidio je namenoma izgubljaj!

To odkritje me je zmedlo. In ona?

si je drugod skušala naiti zabave. Saj me razumete? Po treh letih je Giorgia hodila le še z Egidijem — imenujmo ga kratko Egidija, njegovo rodbinsko ime je za nas brez pomena.

Sorpi gliosi in Egidio, soproz in ljubimec, sta v klubu redno kvartala in ves odlični Rim je z zanimanjem opazoval ta srečanja.

Ali tako ni moglo dolgo ostati. Ljudje so se jeli zgražati in pojavljale so se govorice, da bo Vatikan, kjer je Sorpi gliosi imel uglednega strica, zakon razveljavil. Znanci so se vznemirjali, baron, Giorgia in Egidio na kakor da niso čuli ničesar.

Nekega poletnega večera je bil v restoramu »Pincio« velik diner: ples in kvartanje sta trajala pozno v noč. Egidio in Giorgia sta se prišla hladiti na teraso.

Ali je baron Sorpi gliosi preveč pil? Ne vem; pojavil se je nenadoma na terasi in je kliknil na glas:

— Prijatelj, tako ne gre več. Hajdite, da igrava partijo; moj vložek je baronica in kdor dobi, lo vzame s seboj! Giorgia se je nasmehnila:

— Sijajno! Je vzklila. Prosila bom Boga, da dobi tisti, ki me ho hotel osrečiti.

Obrnila se je k Egidiju, ki ji je po-

Poljanska cesta v Ljubljani ob potresu:

»predaj tako zvani »peglezem«, ki so ga s poleg stoječo hišo tedaj podrli, zadnja jo pa Spickramarjeva hiša, kjer je jubilarntka preživela svojo mladost.

P. de Bailléhache:

Usodna partija

Bilo je v Rimu, lani na pomlad. Grof Bellosguardi nas je povabil v svojo ložo v gledališču. Dajali so moderen komad, poln zagonetek in parabol in občinstvo se je dolgočasilo.

Pred nami se je odprla loža in v njej se je pojavila dama. Lepa, visoka in vitka ženska z božanskim profilom.

Stopila je naprej; ožten usmev ji je igral na ustnari in jedva da se je odzivala pozdravom, ki so ji prihajali z vseh strani. Utegnilo ji je biti štirideset let; niti žalobnoresna obleka je ni delala starejša.

Ko je sedla, so se vsa kukala mahoma namerila nani.

»Ali jo poznate?« je vprašal mali Fabulet grofa Bellosguardija.

Grof ni takoj odgovoril.

»Da.« je potem zamišljeno odvrnil.

»Ame ji je Giorgia Sant - Andrea, preje pa se je zvala baronesa Sorpi gliosi. Ali to je cela povest...«

»Giorgia je bila krasotica.« je povzel čez čas. »Da ugodi svojima roditeljem, je vzela barona Sorpi gliosija; govorili so, da le imovit.

Mož je bil lahkoživec in le svojo ženo zanemarjal. Zato je razumljivo, da

Ali meni se vidi Giorgia Sant - Andrea danes mnogo lepša nego pred tistim poletnim večerom v »Pinciu«, ko ji je partija kart prebodla srce...«

Drago St.:

Lutka

Nizza je živila pod čudnim dojmom. Višek sezone je bil že minil. Živahnost, ki je preje razigravala vso okolico, je pojemala.

Zaman so hoteli ponujati svojim gostom vse najboljše. Zaman je drevil jazz-band preko možganov bogatašev in pustolovcev obojega spola. Zaman je ostalo vse prav tako, kakor je bilo ob višku sezone. Gostje so odhajali!

In dasi jih je ostalo na stotine — vsa živahnost, porojena iz tisoč temperamentov, tisoč razpoloženj in značajev mednarodnega sveta, je pojemala. Gostje so odhajali!

Vsak je vzel s seboj del veselja, del sreče, da je oboje razpršil po svetu — pustil pa je tu svoje skrbi, pustil je tu svoje temne in žalostne misli, katere je v vrvežu toalet in šampanja srečno pozabljial. Gostje so odhajali!

Vzeli so s seboj ono omamljajočo pijanost nezvesti — vzeli so s seboj to,

ca — kakor bi bil točno 24 ur izgubil, da je potoval v obratni smeri. Prelesta astronomna resnica — komu drugemu kakor Verneju bi pala na um?

In njegovo potovanje »20.000 milj pod morjem« v podmornici, ki je takrat še nihče ni poznal! In potovanje na luno — izstreljeni krogli! Fantastično? Nu, da; šele v naših dneh se pripravljajo — yankkeji, prosim, ne mi; za nas je Jules Verne še vedno... prefantastičen — da poskusijo s pomočjo ogromne rakete vzpostaviti vseмирsko zvezo med našim planetom in njegovim trabantom luno. Tudi letalo je že poznal iznajdljivi francoski duh Verneov: letalo, kakršnega naša moderna doba še vedno ne pozna. Njegov »E-pouvantable« je bil vehikel za vse agregate: vozil je po kopnem in na vodi, v zraku in pod morjem. Na ime »Strašen« ga je bil krstil; kako bi ga neki nazvali mi, otroci tehnične desetletja, ki si toliko domišljamo na napredek dvajsete stoletja? Da, strašen je njegov »E-pouvantable« še danes...

A vendar, kako čudna je naša družba! Ker Verne ni iskal zapletljive in fabule v popisovanju ženske duše, ker ni prodiral v tajinstvene globine moškega srca, ga ni hotela priznati za pesnika! Nemara, da je temu iskal vzroka v njegovem velikem uspehu in v popularnosti, ki jo je doživel tako rekoč čez noč. O, kako malo razumejo ti ljudje o bistvu pesnika! Ne vedo, da so bili vsi veliki politiki in iznajditelji, vsi veliki zdravniki in raziskovalci in industrijci in trgovci le zato tako veliki, ker jim je v prsih utripalo pesniško srce! Da, Jules Verne je bil pesniška duša, v njem je utvarjal duh francoskega poeta.

Ogrodije njegovih knjig je jeklenotrdna logika, zgrajena v bodočnost. Ko si čitatelj povest, si moral čutiti pesnikovo samozavestno smelost, ko je popisoval bodoče izpolnitve. Niema — in nam! — se je vse videlo možno, utopija je bila zgolj v taktirni sedanjosti. Te knjige je bilo treba čitati tedaj, ko je bila električna luč še novost in so se celo veliki duhoviti posmejevali telefonu: potem šele si mogel umeti, kako je bilo mogoče, da so bila Verneova anticipirana čudesa tako prepričljiva, da so ljudje tako hitro podlegli sugestiji njegovih tehničnih heroizmov, da so tako trdno verovali v izpolnitve njegovih fantastičarjev. Verneovi romani so človeštvo dali vero vase, navdali čitatelje z vedrinjo, z napetimi pričakovanjem in z veseljem do utopističnih prigod. Nič za to, da so te knjige danes staromodne, da je življenje Julesa Vernea prehitelo in prekosilo. Nasprotno: istinitost je Julesa Vernea šele potrdila. Ona je doprinesla dokaz, kako daleč je ta poet živel pred svojo dobo, koliko več je slutil, sanjal in vedel o bodočnosti tehničnega razvoja kakor vsi ostali njegovi sodobniki. Napoleon, sin osemnajstega stoletja, si je sam zapečatil usodo, ko je posmehljivo zavrnil model parnega stroja, v katerem je videl zgolj otroško igračko. Da mu je stal ob strani mož Verneovega znanja in domišljije, ki bi mu razlasi svetovni pomen parnega stroja, bi veliki Korzijej morda ne bil odpovedal tako tragično in v usoda Evrope bi bila krenila na druga pota. Slehera epoha naša iznajdba je imela v svojih početkih podobo igračke Verneove fantazije. In da danes razumemo to resnico, je v nemali meri uspeh velikega dela, ki ga je izvršil Jules Verne. Kdo si bo danes še drznil trditi, da niso imaginarni, prav blaznosnemi izumi, kakor jih popisuje Jules Verne, da' vzpodbudo za mnogotere iznajdbe, ki se nam danes zde docela vsakdanje, ki so se pa v šestdesetih letih minulega stoletja največjim duhovom videle utopistične in povsem neizvršljive?

Glejte, Lindbergh! Ali ne čutite, da je v njegovem čudovitem skoku čez Atlantik, v tem prelestnem trintrideseturnem zračnem plavanju v lahnem kovinastem letalu in predvsem v tej božanstveni točnosti, s katero je prišel ob napovedani uri na pariško letališče — ali ne čutite v tem poeziji in fantastičnosti, ki preveča vsa dela Julesa Vernea? — Radio, brezžična telegrafija, brezžično prenašanje slik, televizija: vse to nam je danes vsakdanje, malone banalno; in vendar so to čude-

sa za vsakogar, ki mu je še ostal dar, da se more čuditi. In povsodi je zraven kos Julesa Vernea. Ta zmes do najvišjega viška stopnjevane tehnike in nečuvne hrabrosti, ta moderni tip rekordnega človeka, ki ga bajno razvita tehnika dviga do bajnega heroizma: vse to je Jules Verne slutil in videl s prerokskimi očmi, videl jasno in oblikovno.

»Ta pesnik je napisal naši dobi tehnike veličastno uverturo. Imel je znanje, imel je duha in dovtip, imel je fantazijo in genialno intuicijo. Za njegove mladosti si je železnica jela utirati pot po Evropi. Ljudje so si svetili z voščenkami in so se čudili plinovkam. Toda svetlele od tedaj toli slavljen in toli zasmejavane plinove luči je svetil njegov duh, hitreje od tedaj toli blagoslavljane in toli zasrnavane železnice je hitela njegova bistrovidna fantazija naproti bodočnosti... Za njim je

prišel modernejši Wells, ali Jules Verne je bil glasnik, ki je prinesel pozdrave devetnajstega stoletja sedanjemu veku. On je pripravil človeštvo na bližajoče se čudeže, on je naučil ljudi, da verujejo in da se ne rogajo. Z orkestralno polnostjo svojega preludija je postal ljubljene in idejni voditelj vseh dečkov in vseh mož, ki so nam dragi in ljubi.« (Felix Salten.)

Mnogo tega, kar je prerokoval, je Jules Verne ukaal. Kot osemdesetletnik je umrl leta 1905. Pozno, a vendar mnogo, mnogo prerano. Ko bi človeško življenje ne bilo tako nesrečno kratko, bi danes lahko kot krepek stoletnik opazoval svet, ki ga je prerokoval. In bi triumfal, ker mu je bilo usojeno dočakati, da je svet potrdil in celo prekosil njegove napovedi. In bi obžaloval, da mu današnji vek še ni rodil naslednika.

Socijalna politika

Še enkrat: Obratni zaupniki

V »Jutru« smo priobčili članek o delavskih ali obratnih zaupnikih na podlagi navodil ministra za socialno politiko. Članek je bil pisan mirno in stvarno. Ime dr. Gosarja ali kake politične stranke je bilo komaj omenjeno. Smatramo pa sicer za svojo dolžnost in pravico, da pišemo o delu vsakogar, tudi klerikalcev. Ti pa seveda žive v stari miselnosti, da je dejanja in nehanja klerikalnih ministrov in poslancev dovoljeno le hvaliti, vsaka kritika pa pomeni laesio majestatis. Toda kljub temu je klerikalno časopisje z loparjem udarilo po naši dobri volji. Najprej je prišel »Slovevec«, za njim je pričapljala še »Pravica«. Ti loparji so res znaki boleste občutljivosti, način izražanja pa tak, da izdaja domnevo, da je s stvarnim odgovorom težko braniti izdano navodila ministra za socialno politiko.

Ponavljamo: Pravilnik je v izdani obliki nesprejemljiv in bo imel praktičen pomen le tam, kjer bo na strani poslodavcev za dostno dobro volje in razumevanja za institucijo obratnih zaupnikov. V vseh drugih slučajih pa more pravilnik izzvati dalekosežne boje in krize. Najbolji pravilnik nima nobene vrednosti, če izvrševatelji pravilnika (v konkretnem slučaju zaupniki delavcev), niso zaščiteni. To zaščito bi pravilnik moral vsebovati v polni meri. Vemo, da uredba ali pravilnik ali navodila ne smejo nikdar biti v nasprotju z zakonom. Zato mora SLS to načelo osvaja in takrat, kadar gre ni v račun. Da so na primer Borzo dela dobili pod svojo izključno politični vpliv, so s tozadevno uredbo šli gladijo preko zakona in proti zakonu. Vsak zakon dale je okvir in slošna načela, zato je v zakonih navadno predviden pravilnik, da v zakonito močjo uredi podrobnosti. In če zakon pravi na splošno, da zaupnik radi svojega udeleževanja ne sme trpeti škode in ne sme biti preganjan, bi bodisi navodila za volitev zaupnikov mogla in morala predpisati, kako je to splošno zakonito načelo v praksi zavarovati.

Vsa naša zakonodajna praksa pravilnikov dokazuje, da je bila tudi v predmetnem pravilniku podrobna ureditev zaščite zaupnikov mogoča. Vsak minister mora vedeti, da so vsi naši zakoni zelo splošni, dostikrat neložni in površni, zato mora zlasti sestavi pravilnikov posvečati vsjo pozornost, da v pravilniku vnese ona določila, ki so za izpolnitev zakona in za praktično vrednost zakona potrebna. Pravilnik ne sme iti contra legem, more pa iti praeter legem. Le oni, ki hoče in mora nekaj nasprotniku dokazati, bo to dokazal, zlasti ako se postavi na stališče nedotakljivosti vsake uredbe. Če zakon omenja, kdo rešuje spore, ki so v zvezi s poslovanjem zaupnikov, morajo podrobni predpisi urediti tudi proceduro pri reševanju teh spоров. Kje je v zakonu rečeno, da taka ureditev v navodilih ne bi bila mogoča? In v procesualnih predpisih le vedno mogoče prav učinkovito ščititi sporne stranke, to je zlasti zaupnike.

Trdimo: zakon predvideva tajne volitve, pravilnik pa to tajnost odpravlja. Kam bo delavec krkl ostale raznobarvne glasovnice ako jih dobi v roko toliko, kolikor je kandidatnih list in bo za glasovanje vporabil le eno. Predvsem bo delavec v tem slučaju izpostavljen opazovanju svoje okolice, dalje pa ga more tudi delodajalec kontrolirati in pa razne strokovne organizacije, ker v prostor, v katerem se bodo glasovnice vlagale v ovojnice, ima najbrže vsakdo pristop. To pomeni praktično toliko, da volitve niso tajne.

Ugotavljamo: zakon o zaščiti delavcev predvideva pravico delavcev do vo-

litev: o konzumiranju te pravice imajo pa obojevalci te delavci sami. Kršitev zakona je, ako navodila delodajalcem dajajo možnost, da pri realizaciji te pravice sodoobčujejo in na delavce v smeri lastnih interesov uplivajo. Praktično pravilnik pomeni toliko, da se bodo delavci pravice volitve poslužili le tam, kjer bo podjetnik to želel ali se vsaj ne bo protivil.

Podčrtamo: da se more podjetnik udeležiti I. seje obratnih zaupnikov, na kateri se pač ta institucija konstituira, je toliko, kakor da se podjetnik hoče dati možnost na konstituiranje po svojih intencijah uplivati. Zakon predloži, da se na prvo sejo mora vabiti poslodavec, ne pozna. Zakaj je v tem pogledu pravilnik šel preko zakona, v vprašanju zaščite zaupnikov pa ni mogel? Prva seja je formalnega značaja in na njej sploh ne pride do izraza posredovalno pomirjevalen značaj te institucije, s katerim značajem se noče utemeljiti to pravico podjetnika. Pri konstituiranju nima podjetnik prav nič posredovati ali pomirjevati, razen ako mu je na tem, kdo naj v instituciji zaupnikov izvršuje vodilne funkcije. Proti takim intencijam pa delavstvo mora biti.

Kdor je zmoežen in sposoben resnega in koristnega in ne demagoškega dela za delavstvo, mora kritiko svojega dela dostojno prenesti in ne da se z zaključnimi frazami zaletava v one, ki pišejo, stvarne pomisleke. Pravilnik o obratnih zaupnikih mora kritiko prenesti in ob dani priliki navedbe kritike uvaževati. Tako bo prav. Ako pa se ve, da je pravilnik delo kompromisa, je to priznati.

Socijalna zaščita družine

Družina je srce vsakega naroda in države. Po številnosti družin se označuje kvantitativna in kvalitativna zrelost prebivalstva. Bodočnost naroda je šele takrat zagotovljena, če šteje družine povprečno vsaj po četvero otrok. Za državo so rodine z otroci nosilci življenja. Poleg tega je naloga družin, da vzgoje delovalni in zračni naraščaj, zmoežen najplemenitejših stremilni v življenje.

Izven dvoma sta družina in država najozlje zvezanji. Čim trdnjeje so družinske vezi, tem silneje je celota družinskih celic: država. V lastnem interesu mora država posvetiti vsjo skrb družinskemu življenju in mu nuditi predvsem socialno zaščito. Položaj, v katerem se nahajajo naše družine, ni rožnat. Voja in povojna doba je prizadejala družinskemu življenju najtežje udarce. Materializem in pretirani individualizem prevladujeta v pogledih na družbo. Riziko za vzdrževanje družin je veliko večji, kot je bil pred vojno. Plače za doščalo komaj za samce. Obstoj družine je mogoč edino za največjo živlensko omejitvijo posameznika. Stanovanjska beda ima za posledico moralno in zdravstveno propadanje družinskega življenja. Previsoke najemnine prikrašujejo izdatke za potrebe družine, ki jih družina ne bi smela posegati.

Tudi pri nas se bodo morala najti sredstva in pota, da se zagotovi družinskemu življenju napredek in ustvari vsaj osnovne eksistenčne pogoje.

Socijalna higiena je važen šinitelj za povzdigo družine. Otroške poliklinike, dečja zavetišča, zdravniške posvetovalnice stalno nadzirane družinskih razmer, dnevna zavetišča, vse to pospešuje in varuje družinski naraščaj telesnega in moralnega propada. Važno bi tudi bilo, da se zavarovanje mater v slučaju bolezni in pri raztegne na vse sloje in spolni tudi ono zavarovanje, ki ga že imamo.

Vprašanje gospodarske zaščite zadene na

težkočo, kako izenačiti dohodke samca z dohodki omeza, ki ima številno družino. Država ima za svoje uslužbenke uvedene družinske doklade, ki pa seveda ne zadostajo za vzdrževanje družine. Privatniki opušajo izplačevanje družinskih dokladov. Delavci in nameščenci tudi ne morejo več postavljati zahtev po družinskih dokladah, ker so potem ožejeni delavci in nameščenci v nevarnosti, da pri današnjih brezposelnosti sploh ne dobe dela. Kajti podjetnik hoče plačati le delo, ne pa doklad za družinsko življenje. Navzlic temu pa ne smemo opustiti vprašanja, kako pomagati velikim družinam. Ustanoviti bi se morale javne izravnalne mezdne blazine, ki bi izplačevale delavskim in nameščenskim družinam določene prispevke po številu otrok. V izravnalne mezdne blazine bi od izplačanih mezd prispevali gotov odstotek: podjetniki dve tretjini in delojemalci eno tretjino. S tem v zvezi bi bilo koristno uvesti obvezno rentno zavarovanje otrok.

Družine s številnimi otroci bi morale biti deležne ugodnosti pri plačevanju davkov, pri vožnjah po železnicah in pri šolninah ter izdaji brezplačnih šolskih potrebščin.

Stanovanjsko vprašanje je za razvoj družin najvažnejše. Brez stanovanja ni družine in kjer ni družinskega ognjišča, tam manjka tudi smisel za celoto — za državo. Na tisoče stanovanih še manjka: povsod: v mestih na deželi. Nekatere občine so že veliko napravile za omiljenje stanovanjske bede. Država je popolnoma zanemarila svojo dolžnost. Moramo pa pri tej priliki ugotoviti, da ne pospešujejo lepega dru-

Zdravstvo

O progresivni paralizi

Prvi sledovi o polavu te, v prejšnjih stoletih najmanj poznane duševne bolezni, ki pa ni — klinično vzeto — nič drugega kot kompleks psihotičnih znakov pod posebnimi pogoji luetično obolelega centralnega živčevja, odnosno posledica specifične infekcije — prvi sledovi o polavu te bolezni tedaj sezajo komaj dobrih sto let nazaj. Tedaj so opazili zdravniki, da je prognoza duševnih bolezni, v poteku katerih prične trpeti govorna bolnikov, slaba: da ti bolniki duševno vedno bolj propadajo, pobebljo in končno umro.

Potek bolezni in njen izid je bil torej najprej poznan, dočim je ostal njen potek in razvoj neoznan. To je umevno, ker se bolezni razvija zavratno, se tako rekoč vtiho, da njene pravega početka točno skoro nikoli ni moči ugotoviti. Kadar postane toliko izrazita, da opozori celo laično bolnikovo okolico nase, tedaj je za zdravnika navadno že visoko razvita.

Prvi znaki bolezni se navadno pokažejo v tem, da se bolnik, ne da bi to sam opazil, izpremeni za okolico. Pri znan veseljaku, postaja zamišljen, sanjav, redkobeseden, rčen, delaven, skrben družinski oče, prične popivati, se vmešava v zani neprimerne družbe, veselači ponuče, se ne briga za svojo rodino, za svoj poklic in prične, prei dober gospodar, zapravljati denar. Druzi zopet otopi se ne meniti za poklicne posle, ne za blaginjo žene in otrok, poseda brezdelno okrog ali ne zmagine več dela, ki mu je naloženo. V računih se pojavljajo nečuvne napake, v pisnih čudna mesta, nezmišljivi, potvorki besed in podobno. Bolnik ne more več slediti pogovoru, kaj se težim razmotirvanjem, je razdražljiv ali potrt, se zanemara telesno, postaja brezakten in indecenten, mnogokrat tudi lakav, otročji in je pristopen vsakoliki vplivom. Opozorljivo mu peša spomin, osebno za lake dogodke. Svojo okolico pogosto preseneča z povsem neumljivimi dejanji. Sem pa tla se polavljajo kake bolj ali manj izrazite blodnje depresivnega, hipohondričnega ali sfofoničnega in ekspanzivnega kolorita. Bolnik toži, da je zapuščen od celega sveta, da je proklet kot Kain, da mu vampir oije kri, da so mu ukradli želodec, da je postal kralj, knez, da poseduje 1000 žena, milijarde dolarjev itd. Skoro vse te blodnje se odlikujejo po svoji nestalnosti, neutrinosti, neresnosti, pred vsem pa po svoji absurdnosti. Časih jih bolniki tako rekoč en passant producirajo brez afektivnega nalasa, drugič pa se izkažejo povsem prežeti z nimi, tarnajo, moldeujejo, vzdihujejo ali v divnem blaženstvu urbi et orbi oznanjajo svojo srečo, namišljeno svojo moč, bozastvo in imenitnost.

Slednja tako zvana ekspanzivna forma paralize je bila v prejšnjih desetletjih najpogostejša in zato tudi laikom najbolj znana, ki so temu primerno bolezen tudi krstili s samoveličnim Danes so te ekspanzivne oblike, vedno redkeše, dočim se širijo vedno bolj in bolj navadne demenčne forme. Bolniki imajo v početku pogosto zavest bližajoče se težke bolezni, težijo o glavobolu, postanejo nevrastenčni, izgube spomni, otopi in prično polagoma, a stopnoma odpovedovati duševno propadati in

Negovanje kože pozimi

Roke nenadoma razpokajo. Koža na obrazu postane hrapava in boleča. Sedaj je čas, namažiti kožo s izbrano Nivea-cremo, le-ta odstrani hitro vse rdečice, boleče razpoke itd. Ni boljše od

Nivea-creme.

žinskega življenja stanovanjske kasarne, ki so se sezidale v zadnem času za brezstanovanice. Pri zdavi stanovanjskih hiš naj prodre princip eno- ali večjemu dvo-družinskih hišic z vrtovi, kjer je veliko zraka in svetlobe ter možnosti, da se mladina giblje na prostem.

Za povzdigo družinskega življenja pa ne zadostujejo samo socialni in gospodarski temelji, ampak je treba misliti tudi na etično vzgojo družine. Umetnost, znanost, šola, država in občina, vsi morajo vzajemno delati za utrjevanje in razvoj družine. Uspehi ne izostanejo: narod bo zdrav in zadovoljen: država bo močna in nepremagljiva.

pobebljo do konca.

Bolezen pa ne kaže samo znakov duševnega obolenja, ampak jo spremljajo vedno tudi nevrološki simptomi, kot zrenice, ki se ne zožujejo več, če nanie postie luč, splošno tresenje, povišani refleksi in kar najboli sili v ospredje: okrnjena govornica, ki se začne zatikati, postaja zamazana in zabrušana, tako da sčasom preide v nerazumljivo bebljanje.

V poteku bolezni se pojavijo pogosto tudi epileptični napadom slični takolmenovani paralični napadi, po katerih se bolezni mnogokrat poslabša in ki puščajo bolnike neredkokrat tralno ali samo mimogrede ohromljene.

V nadaljnjem poteku postajajo bolniki vedno bolj okorni, ne morejo več pravilno prijemati, ne nositi k ustom, ne redno požirati, ohromevalo, se ne morelo več držati na nogah, se ne morejo kretati in hoditi. Končno odpove vse in če jim kaka druga prilična bolezen, — n. pr. vnetje pljuč, sečnega mehurja, zastrupljenja krvi itd. — ne konča življenja, umro v težki duševni noči na omaranem srcu.

Bolezen se ne pojavi pred četrtilim letom po infekciji, in okužene ogroža do najvišje starosti. Najpogostejše pa izbruhne nekako 15 do 20 let po okužbi. Od inficiranih oseb oboli na parafizi približno 3 do 5%. Nekdanje razmerje oboleni med moškimi in ženskami, ki je nekdaš znašalo 8 : 1, se je v zadnjih letih po svetu premaknilo od 8 na 3 in več. Pri nas v Sloveniji smo pa — vsaj to pot, hvala bogu! — ostali — pri starem.

«Kaj je storil Robert potem, ko te je poljubil?»
«Poljubil me je še enkrat.» («Goblin»)

kar je tako nujno potrebno južnemu kopalšču — zapustili pa so turbobo, ki je težko ležala v ozračju.

Da danes je Nizza živela pod čudnim dojamom.

Nova senzacija je bila prelomila vsakdanost, ono vsakdanost, ki sestoji iz vrveža toalet in šampanica.

Včeraj je bila dospela v Nizzo čudna, stara dama. Da, jako čudna in stara dama.

To je bilo včeraj!

In danes so se gnetli gostje na promenadi. Vsi so bili prišli, prav vsi. Stara živahnost, lastna le višku sezone, je igrala v blestečem svitu obločnic, ki so brnele od radovednega šepetanja peestre množice.

— Danes je ni! — Ne bo je! — Toda oblasti bi morale poseči vmes! — Da le morejo dopustiti kaj takega! Včeraj je priletejša gospodična skoro omedlela ob pogledu nanjo! — Da, in neki gospod je zbolel, ker se je preveč smejal? — Ampak, kaj takega! — Mar jo kdo pozna? — Nihče? — Kje pa stanuje? — Takšno čudaštvo! — Da, blazna ie! — Bog si ga vedi, kakšna je njena prošlost? —

Takšno je bilo razpoloženje v množici bogatašev in rustolovcev obojega spola.

Tedajci pa so nekie utihnil.

In ta tišina je splavala preko vse promenade, da je v naslednjem trenutku zbudila novo, še radovednejše šepetanje.

Kri, ki jo je bičala senzacija, je burno valovala. Že dolgo ni bila promena-da tako živahna.

Pojavila se je zopet ona prečudna, stara dama. Pred seboi je vozila krasen, moderen voziček. Sredi svilenih blazin je ležala vsa obdana s težkimi čipkami, čisto navadna lutka iz porcelana.

Stara dama je hodila počasi: bila je vsa sključena. Izpod dragocenega šala so se ji bleščali srebrni lasje. Hodila je vsa sključena, nikogar ni pogledala — in tiho je šepetala svojemu otroku iz porcelana.

II.

V klubu so v kotu, v poltemi, sedeli štirje gospodje in so se dolgočasili.

»Vsekako, treba se je pripraviti na odhod!«

»Prav imaš! Nizza je postala dolgočasna!«

»Zakaj dolgočasna? Kdor zna, se ne dolgočasi niti na severnem tečaju!«

»Da, ti, ki si šeniš, bi tam lahko otvoril buffet: iaz bi...«

»Ecco, bogovi so se nas usmili!«

Sven priha!

Z brzimi, prožnimi koraki se je približal omizju mlad gospod markantnih potez in sanjavih oči. Ta kontrast je dal njegovemu licu prečuden izraz, ki je zbujal povsod pozornost.

Bil je vedno živahen. S svojimi duhovitimi domisleki je vedno fascinal okolico. Znal je zabavati, ker je mnogo vedel. A danes je trudno in žalostno sedel za mizo.

»Sven, ti — žalosten?«

Gospodje v poltemnem kotu so se čudili.

»Sven, kaj ti je? Mar je Nizza že povsem propadla, da je umorila celo tvojo duševnost! — Halo, Sven, kaj je s teboj?«

»Ona stara dama je moja sorodnica — po domače, oprostite gospodje, bi ji rekel teta, ampak — prav za prav je moja stara teta. Pardonnez, messieurs!«

Toliko je spregovoril Sven in je utihnil. Molčal je, niti zini ni več, a gospodje so bili doviti, da so se zganili in da so jim oči zažarele.

»Pas de quoi, Sven — samo pripoveduj!«

»Ne bom!«

»Sven se nam je izneveril!«

»Danes ne bom!«

»Aha, že popuščate!«

»Morda bom jutri ali polutritšnjem!«

»Saj pravim, da popuščate.«

»Morda sploh ne bom!«

»Halo, Sven, kaj pa to? Govori! Ne dopusti, da bi te prosil. Več kaj si dejal nedavno tega? — Kdor čaka prošnje, je ničvrednej, ker prodaja ono malo, kar misli, da je njegovo: pa ni!«

»Mar naj to velja tudi zate? Sven!«

Sven se je nasmehnil.

»Da, vi veste, kako je treba. Toda ne mučite me preveč! Na kratko vam hočem povedati, kar vem. Na poznejša vprašanja ne bom odgovarjal —

Kot mala, šestnajstletna deklica se je bila posvetila plesu. Baimi so bili njeni plesi, omamljajoči njeni gibi. Sleheri večer je nastopila z novimi umotvori.

In odru je rajala in ihtela, umirala je in vzburla k novemu življenju. Bila je blisk, bila je grom, bila je tiha molitev, bila je zveneč ukaz. Rodila se je kot roža — poslavljala se je od življenja kot vrba žaluika. Iz zvezde je postajala solnce, iz solnce vesoljstvo.

Baimi so bili njeni plesi, omamljajoči njeni gibi.

Opajala se je ob plesu, kateremu je živela. Ničesar drugega ni poznala. Vso dušo ji je izpolnjevalo edino hrepenenje: splavati pod nebo, pod zvezdno ne-

bo in plesati, plesati.

Zato so tudi bili njeni plesi bajni in njeni gibi omamljajoči, a še bolj omamljajoče je bilo njeno telo; njeno telo, oblikovano iz belega marmorja, izklesano po roki mojstra-genija. Toda ona, šestnajstletna deklica, se ni zavedala tega. Živela je svojemu hrepenenju: splavati pod zvezdno nebo in plesati. In prišel je trenutek tudi zanjo.

Črn je bil on — črno brado je imel, črne lase, črne oči. Na kolienih jo je molil in zamaknjeno zrl njeni ples. Ona je spoznavala in spoznala: on ali nihče.

Ljubav jo je dvignila pod zvezdno nebo. Izpolnilo se je njeno hrepenenje: plesala je v temnem lazurju bleščeče se noči. Na vsa prsa je zajemala svobodo —

Opajala je dvorano. Ljudje so plakali ob njenem plesu: preveč je bilo popolnosti.

Do blaznosti ga je ljubila: a nikoli mu ni dala poljuba, po katerem je hrepenel. On je trpel, jo molil, prosil, zaklinjal! — Zaman! Vidno je hujskal: preveliko je bilo hrepenenje.

Končno je dosegel blaženstvo. Dovolila mu je. Bilo mu je premalo. Hotel je več, več, več — hotel je vse.

Tri leta in pol jo je molil. Naposled se je uklonila njegovi molitvi.

Iz življenja in sveta

Novi grški ministerski predsednik Zaimis
Je sestavil vlado izrazito konservativnega značaja.

Kje se bo ustalilo Društvo narodov?

Na zadnji plenarni seji Društva narodov je padla prvič misel, da bi preložili njegov sedež iz Ženeve na Dunaj. Od tistega časa do danes so se vršila pogajanja za izvedbo te misli in vse kaže (tako vsaj piše francoski list »Excelsior«), da se bo prihodnje plenarno zasedanje odločilo za to. Razlogov je dosti, ki govorijo v prilog Dunaju. V štirih Društvih nikakor ne stoji, da bi mu moral biti sedež vedno v Ženevi, samo na Wilsonov predlog in iz političnih razlogov so glavno tajništvo namestili na nevtralnem švicarskem tleh. Toda Ženeva ima več nedostatkov. Švicarska vlada ne priznava eksteritorialnosti niti članom tajništva niti raznim stalnim delegatom, kaj šele ostali diplomaciji! Dalje ne priznava potnih listov Društva narodov in mu ne dovoli osnovanja lastne radijske postaje in lastne telefonske zveze s stalnimi evropskimi članji društvenega Sveta. Sploh so telefonske zveze z Ženevo zelo težavne. Proti Ženevi govori dalje tudi pomanjkanje stanovanj in velika draginja. Poleg tega so se ruski delegati pritožili nad šikanami s strani švicarske policije. Vse neugodnosti bi na Dunaju odpadle in dunajska vlada je baje že obljubila, da bo pristala na vse želje Društva narodov, ki jih švicarska oblast noče upoštevati. Dala bi na razpolago bivšo dvorno palačo, ki ima dovolj prostora za vse potrebe inštitucije. »Excelsior« naveda kot prednost tudi to, da bo Društvo potem poslovalo bolj v sredini Evrope in pa bližje Balkanu, ki dela s svojimi homotajami diplomaciji največ preglavic.

Značilno je, da se del avstrijskega in nemškega tiska upira te preselitvi na Dunaj. Boj se, da bi bilo potem preveč zapreke za gibanje, ki bi Nemčijo in Avstrijo spojilo rado v eno državo. »Excelsior« pravi, da ne odločujejo takšni momenti pri ideji preselitve, kar da je razvidno že iz tega, da namerala belgijska vlada reklamirati Društvo zase oz. za Bruselj, če bi načrt z Dunajem padel v vodo.

Aljehinovi zobje

Kakor smo že poročali, se je svetovni prvak v šahu, Aljehin, vrnil iz Amerike v Evropo in se je zopet nastanil v Parizu. Sedaj se je že spočil od dolge vožnje in od ne baš zabavnih doživljanj v zadnjih mesecih. Prijateljtem in znanecem pripoveduje v prostih urah anekdote iz svojega ameriškega bi-

vanja in med dogodivščine rad vpleta pripovedovanje o svojih zobeh. Zobje so mu na turnirju s Kubancem silno nagajali. Včasih so ga neznosno boleli. Bolečine so bile tem hujše, ker so čestokrat nastopile kar sredi igre. Aljehin je moral k zdravniku, ki je ugotovil, da ima sabe korenike, ki jih je treba izdreti. Vsak drugi dan je obiskoval Aljehin zdravnika za zobe, ki mu je izdrl med matchem šest zob. Moister pripoveduje, da ni bilo to nič kaj posebno zabavno početje.

Bili so primeri, ko je imel Aljehin čas za zobnega zdravnika šele ob 11. zvečer. Drugi dan pa je sedel ves otekel k šahovnici. Capablanca je buljil vanj in ga je gledal postrani. Zato se je Kubanec začudil, ko je zgubil prvo partijo. Odtod Capablancova izjava, da je Aljehin izbral njegovo razmišljenost. Se več. Dejal je po tej partiji Aljehinu: »Vi ste igrali danes zelo slabo!« Dva meseca po teh besedah pa je Capablanca podlegel Aljehinu ter mu je moral izročiti žezlo svetovnega šahovskega mojstra.

Klobuk posebne sorte

Na nezgodni postaji milanske kirurške klinike se je odigral te dni tragikomičen prizor. Prišli sta dve ženski s šestletnim otrokom, ki je imel vso glavo do oči povezano z visoko, turbanu podobno obvezo. Strežniki so hoteli takoj pogledati za kaj gre, toda ženski sta se odločno uprli, češ, da imata čas in da lahko počakata, dokler ne odidejo vsi prisotni pacienti. In tako sta počakali, da se je to zgodilo. Šele potem sta odšli obvezo. Otrok je imel na glavi emailirano posodo tiste vrste, kakršne služijo za neodoljive potrebe. Na veselo vprašanje kirurga sta hiteli ženski pripovedovati, da je otrok videl nekega dne očeta v cilindru in to mu je tako imponiralo, da ga je hotel v trenutku, ko niso pazili nanj, posnemati — tako, kakor ga je v svoji nedolžnosti pač posnemal. Samo da je zadeva preko ušes šla rađe volje, nazaj pa ne. Ker tudi kirurгови napori niso zalegli, so morali otroka odnesti h kleparju, ki ga je živega in zdravega rešil tega nenavadnega pokrivala. Za kazen pa je bilo pokrivalo tako izdelano, da ne bo nikomur več v škodo. In tudi v korist ne.

Barmatov proces v Berlinu

Berlin. 6. februarja. Danes se je pričela v razpravi proti Barmatu zaključna faza. ki bo trajala 2 do 3 tedne. Dvorana je bila gosto zasedena. Kot prvi govornik je govoril višji državni pravdnik dr. Brautmann, ki je izjavil, da je treba obravnavati obtoženo kot zelo pametnega človeka. Za pomnožitev svojega premoženja je bil Barmat popolnoma brezobziren. Izbral je povojno konjunkturo in si nakopal velike svote denarja, ki jih je pozneje zopet izgubil. Državno pravdnništvo je našlo nazadnje 38 milijonov zlatih mark dolga.

Kot drugi govornik je govoril dr. Rasch, ki je odrekal obtožencu vsako sposobnost. Barmat je po njegovem gledal samo nato, da je dobil kredit na kratke termine. Denar je vložil v svoja podjetja, ki so bila radi tega že od vsega početka zapisana smrti. Veliko pozornost je vzbudilo, ko je govornik primerjal Barmata s Stinnesom. Navedel je razliko med obema velepodjetnikoma, od katerih je Barmat kupoval seveda malovredna podjetja, ker so bila poceni, dočim je Stinnes prestal inflacijsko krizo skoraj brez vsake škode.

Leteči svet — čez 30 let

Ameriški polkovnik Byrd, ki je letel pred leti na sverni tečaj in je lani preletel Atlantik, zasleduje napredek moderne avijatičke z velikansko pozornostjo. Po njegovi sodbi bo čez kakih 15 let aeronavtika na svetu tako razvita, da bo prišel aeroplan že na vsakih sto prebivalcev. Nad velenosti bodo kro-

te, ki je bilo spočeto v trenutku najvišje ljubezni.

V hipu se je osvestila svojega dejanja — za hip, samo za hip, v naslednjem trenutku je njena misel utonila v temi.

Mnogo let je bivala v zavodu. Zdaj, na stara leta, ko je postala nevarna, so ji vrnilo prostost.

Svojega deteta pa ni umorila, vozi ga okrog in ga ljubi. Pojdite tja — vzemite ji ga — in umre!

III.

Kmalu je vsa Nizza poznala prošlost stare dame, ki je hodila sleherni dan na promenado. Trudni so bili njeni koraki. Vsa sključena je hodila, tiho je šepetala svojemu detetu iz porcelana in njene oči, njene še vedno žareče oči so prijazno vračale vlnudne pozdrave bogatašev in pustolovcev obojega spola.

Turške srečke

in srečke
Italijanskega Rdečega Križa
KUPUJE
BANKA PEHANI & Co.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 20.

žila letala, ki bodo tako zatemnjevala sonce, da bodo morale tudi podnevi goreti oblačnice in plinovke. Zrak bo poln aeroplanov, kakor vroča kuhinja poleti muh.

Na rekah bodo čez 15 let brneli hidroplani, ki se bodo dvigali in spuščali kakor galebi. Letalska tehnika se bo tako izpopolnila, da se bodo letala spuščala in dvigala na najmanjšem prostoru. Ekspresna letala bodo bržela s hitrostjo 320 km na uro. Nad polji in gozdovi bodo krožili stražniški aeroplani, ki bodo pazili, da ne bodo gozdovi goreli.

Sportniki se bodo ob nedeljah in praznikih prevažali z aeroplani. Turisti se ne bodo več vozili z železnico, ampak z letalom. Tudi zaljubljeni pari bodo frčali po zraku kakor hrošči. Mehanični bodočih strojev bo zelo enostavna in se ji bo lahko vsakdo priučil. Evropski in ameriški kontinent bosta zvezana z rednim letalskim prometom. Potniki bodo prestopali sredi oceana na posebnih majhnih otokih. Avijatiki se bo tudi posrečilo premagati svojega najhujšega sovražnika — meglo. Izpolnitev vseh teh prerokovanj napoveduje polkovnik Byrd za leto 1945. ne izključuje pa možnosti, da pojde razvoj še hitreje in da se bodo uresničile njegove prerokbe že poprej.

Polet na daljavo z majhnim letalom

Kapitan Jožef Donnellan, ki je pripadal prej angleškemu letalskemu korpusu, je startal v Chicagu v smeri proti Santiagu de Chile in sicer na majhnem enokrovniku s Curtisovim motorjem. Proga znaša 16.000 milj in jo misli opraviti v etapah po 500 milj. Donnellan hoče dokazati uporabnost majhnih letal za potniški promet na dolgih progah in trdi, da so vožnje z njimi cenejše.

»Poglej, Metka, mačka spi, pa ni ustavila motorja...«
(»Sönagsnise«.)

Moderno zdravljenje nevrotikov

V reviji »Wiener klinische Wochenschrift« poroča docent dr. Kogerer o novih načinih za zdravljenje nevrotikov, zlasti o metodah, ki jih uporabljajo na psihoterapevtskem ambulatoriju psihiatrične-nevrološke vseučiliške klinike na Dunaju.

Dr. Kogerer pravi, da je vladala v krogih šolske medicine precejšnja odpornost do tkzv. duševnega zdravljenja, ki so ga vzeli pa tembolj neakademski krogi v zakup. Uspehi tega zdravljenja so končno dosegli, da so prodrle njegove metode v zadnjih letih zmogovitost med oficijalne medicine. Najbolj uporabljeni pripomočki duševnega zdravljenja so modernemu zdravniku hipnoza, metoda analize-sinteze, vaje v koncentraciji in sugestija v bdečem stanju.

Hipnoza je silno važna in tudi precej lahko izvršljiva, mora se je pa posluževati edino izvežban zdravnik, ker postane lahko nevarna. Nekateri nevrotiki ji niso podvrženi; pri teh je treba operirati s hipnozo še posebno previdno, ker jih vsak neuspeh poskus lahko silno demoralizira. Tukaj je bolj uporabljiva sugestija v bdečem stanju, nekako tako, kakor jo je priporočal Coen. Na dunajski kliniki pa uporabljajo posebno metodo, pri kateri se pacient uči s sistematičnimi vajami obvladovati vse svoje mišičevje in svoje duševne sile z vajami v koncentraciji. Ta način daje priliko za mnoge majhne uspehe, ki utrdijo bolnikovo samozavest in ga končno privedejo do ozdravljenja. Glavna metoda pa je analitično-sintetična, ki sliči Freudovi psihoanalizi; vendar je brez njenega nevarnega poseganja v globine podzavestja. Zdravnik izprašuje najprvo bolnika, da zadobi vpogled v njegovo duševno življenje. Ko je ugotovil vzroke nevrotičnega obolenja, ga skuša prepričati, da so biti ti vzroki res vzroki, nato ga zdravi tako, da odpravlja te vzroke in njih vplive ter naveda pacienta k normalnemu doživanju zunanjega sveta.

Stiske in nadloge Palestine

Palestino obiskujejo v zadnjem času stiske in nadloge, ki spominjajo naravnost na svetopisemske čase. N. še dolgo tega, ko je deželo poškoval potres. Sledila je velika suša in sedaj so se pojavile še kobilice. Vsa egiptovsko-sudanska meja je zasuta z njimi; do spele so že do Severne Sirije, na katero se spuščajo v gostih oblakih.

Vlada je ukrenila vse potrebno, da se Palestina vsaj pred to šibo obvaruje. Ustanovil se je mednarodni urad za pobiranje kobilic. Prva konferenca tega urada je bila v Damasku. Udeležo-

Štiri elegantna ženska pokrivala

vali so se je poleg odposlancev Palestine delegati Turčije, Iraka, Sirije in Egipta. Sklenilo se je osnovati poseben štab, ki bo vodil dela za pobiranje kobilic. Egiptovska vlada pa se je medtem spravila nad kobilice že sama ter je začela po ruskem vzorcu uničevati požrešne leteče zelene konje z aeroplani.

Požrešne norosti

Američani so prišli v zadnjem času do novih rekordov in stav. Stavijo ne samo pri požrešnostnih tekmah na ljudi, temveč tudi na živali. Tako ne da do n. pr. dvema psoma iste starosti in rasti, toda različne pasme, po več dni nič jesti in stavijo potem, kateri pes bo več mesa pojedl. Isto delajo z domačo perutnino in izračunavajo potem približno število zrn, ki jih bo požrla lačna žival v teku desetih minut. Med takšnimi norci so geniji, ki se zmotijo kvečjemu za 10—15 zrn. Najnovejši dvoboj med ljudmi tvorijo tekme s požiranjem jaje. Dva dijaka harvardskega vseučilišča sta stavila visoke vsote na to, kdo izmed njiju bo izpil v 45 minutah največ jajc. Eden jih je pogoltnil 48, pa ni bil zadovoljen s tem »rekordom« in je prekosil potem samega sebe s tem, da je spravil isto množino v 41 minutah. Neki drugi norec mu je bil nevoščljiv, pa je hotel število minut znižati na 20. Pri drugem tucatu mu je postalo slabo in so mu morali želodec izprazniti.

Cepljenje proti starosti

Francoski biolog Busquet je nastopil te dni v pariškem Društvu za bijologijo s popolnoma novim načinom pomlajevanja.

Busquetov izum je genijalen po svoji preprostosti. Že neki drugi francoski bijolog, Carell, je ugotovil, da izhajajo starostni pojavi iz posebnih strupenih snovi, ki jih najdemo samo pri ostarelih živalih. Busquet je to misel izpopolnil. Sklepal je čisto pravilno, da je mogoče te strupe paralizirati s protistrupi prav tako, kakor n. pr. pri kužnih boleznih. Treba je predelati sestavo krvi tako, da bo prepojena s protistrupi. Busquet je šel potem na delo, da izvede to idejo v praksi. Vzel je starim bikom enka krvi in jo vcepil juncem. To vcepljenje je izzvalo v mladih živalih reakcijo, ki je povzročila spet stvaritev protistrupov v njihovi krvi. Ta kri je bila cepivo, ki ga je potreboval Busquet. Izbral si je nato starega petelina, ki je kazal v največji meri znake senilnosti in mu ga je vcepil. Uspeh je bil po nekaj dnevih popolnoma v skladu s pričakovanjem: pol crkna žival se je

čisto prerodila in pomladila, greben ji je zrasel in pordečil, perje se je spet povrnilo, z njim bojaželjnost in slast do ljubezenskih avantur — ki so tudi potekle uspešno. Busquet je potem nadaljeval poskuse z drugimi živalmi in povsod z največjo srečo. Če je preizkušal svojo metodo tudi na ljudeh, o tem ni povedal ničesar, vendar je razumljivo, da ne bo metoda prav tu odvedala. Po svoji preprostosti pa je poklicana, da izpodrine vse najrazličnejše, bolj ali manj uspešne pomlajevalne načine, ki so se pojavili v zadnjih letih.

Riž namestu makaronov

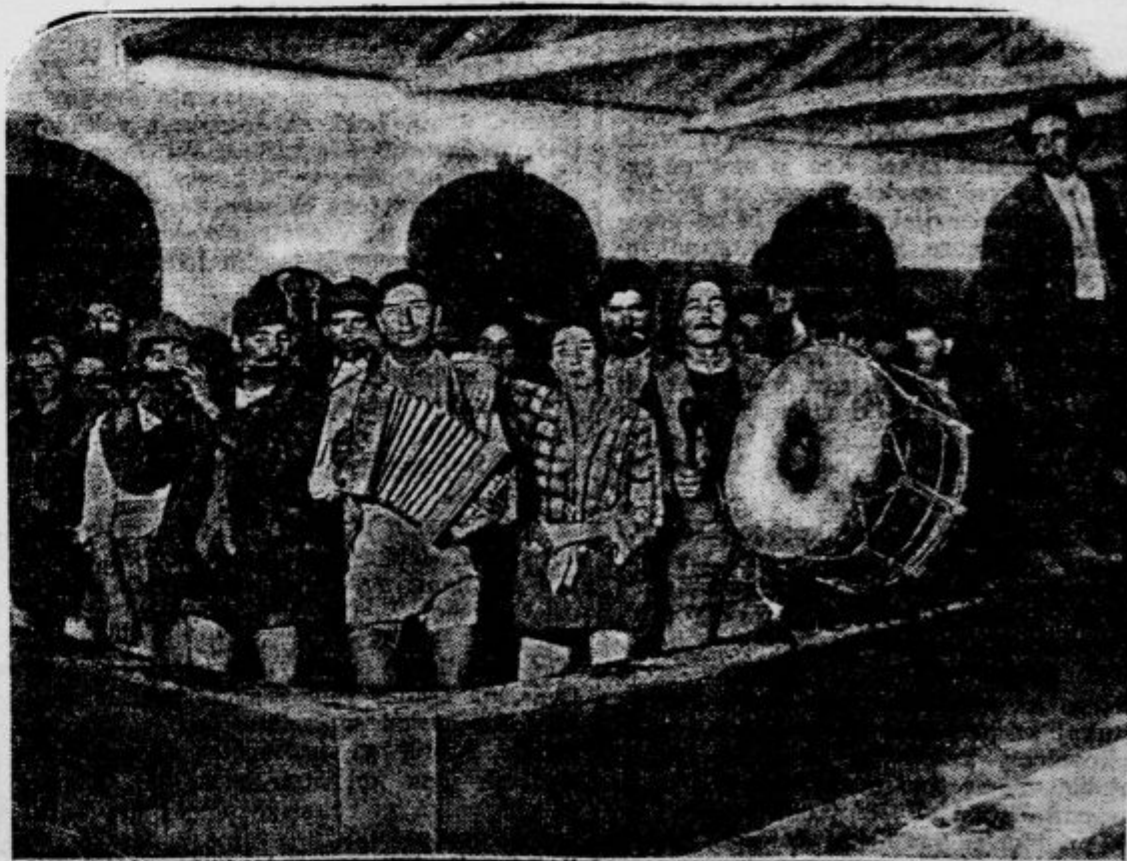
Italijani so menda najbolj vneti konsumenti testenin na svetu. Odtod poteka zlata krilatica o makaronih. Toda leta makaronov se bližajo koncu. Nastopa nova doba, ki ne bo veljala več polenti in makaronom, ampak — rižu.

Italija pridelala riža nad lastno potrebo. Izvoz tega pridelka pa peša iz leta v leto. Baj je mu je kvaliteta slaba, zavoljo česar ga inozemska konkurenca odklanja ter izloča z mednarodnega trga. In to morajo Italijani plačati s svojimi žledodci! Mussolini je po nasvetu gospodarskih krogov sklical svet zdravnikov in jim ukazal izdelati naredbo, da je riž dobro prehranjevalno sredstvo, ki ga je treba na moč konsumirati. Odslej ne bo najboljši fašisti tisti, ki nosi črno srajco ter ima v žepu fašistično izkaznico, ampak tisti, ki si bo dal vsak dan prinesiti na mizo riž. Skladišča se morajo izprazniti, žledodci pa napolniti.

Uboga Italija! Ni dovolj, da ima v žledodcu diktatorja, sedaj se bo morala zalagati še z domačim rižem! Ni čuda, če bodo potem služili velikanske vsote zdravniki za prebavila.

× Nevaren rimski trg. Znana pasaža pod Piazza Solomo v Rimu, ki je zavoljo svojih štalistič, kavarn in časnikiš stojnic priljubljeno shajališče Rimljanov, je postala hipoma zelo nevarna kraj in so jo zaprli. Pred nekaj dnevi se je zrušilo tam neko obočno okno. Strokovniaki pa so se ugotovili, da so tudi bronasti nosilci razpočeni in da grozijo nadaljnje zrušitve. Sploh pa niso ti nosilci iz bronu, temveč iz materiala, ki še ni dokazan. Čudno je, da se ni že prej zgodila kakšna nesreča.

× Chamberlainov dvojniki. Ko je izstopil argentinski poslanik na londonski Viktorijini postaji, se ni malo začudil, da ga je prišel sprejeti sam angleški zunanji minister Chamberlain. Tako je vsaj mislil. A se je zmotil. Chamberlain ni bil Chamberlain, temveč Mr. John Monck, uveljavljen diplomatskega zbora. Mr. Monck sliči Chamberlainu na presenetljiv način, kar podčrtava iz razumljive nečimernosti s tem, da se oblači natančno tako kakor zunanji minister in da nosi celo monokel.

Predpust na Portugalskem

Naročila in vse dopise, ki so se v malih oglasih, je pošiljati na Oglasi oddelek Jutra, Ljubljana, Priljubljana 4. Tel. št. 2492

Mali oglasi, ki služijo v poročevalne in oglasne namene obdržati, vaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5. Priljubljana za tifo Din 5.

Ure pristojbine je uparila li občan s caršilom, sicer se oglasi ne objavijo. Čekovni račun pošila hru Ljubljana, št. 1842

Mali oglasi

Ekspozitura „Jutra“
v Šiški
Celovška cesta št. 53
sprejema oglase ter daje naslove malih oglasov

Naslove malih oglasov

pošiljamo le tedaj, če vprašalec priloži v znamkah pristojbino
Kdor želi prejeti naslove od oglasov, ali kako drugo pojasnilo, naj vedno priloži to malo pristojbino, sicer ne bo prejel odgovora.
OGLASNI ODDELEK „JUTRA“.

Gornji delov

izdelovanje ter popravljanje vseh vrst beljavih sprejemov M. Petercel, Sv. Petra c. št. 6. 3579

Prikojevalca

za izdelovanje gornjih delov beljavih, dobrega delavca sprejme takoj, tvornica cipela „Klek“, Belovar. 4033

Uradnika (co)

pisarniškega, zanesljivega, ki je vztrajen tudi nekoč, v levi stroki, sprejem takoj, vva okoli, želji v hiši Poudbe pod šifro „Razumne“ na oglas. oddelku „Jutra“. 4044

Potnika

dobrega, sprejme za razpis, priporočljivo Alojzij Bernik, Škofja Loka. 4076

Trg. pomočnika

spejmerita, detajlisti takoj sprejme Franc Vrhovec, Maribor, Maistrova ulica. 4102

Strojnika

prvo vrstnega, sprejem. — Predpogoj: Vistična praksa na parni žagi, znanje brusnja, lističa, predpogoj: dobra priprava. Poudbe na Lesno industrijsko družbo Razborščak & Zuraž, Slov. Bistrica. 3797

Knjigovodinja

„samostojna“ — perfektna v slov. nemški in srbskih korespondenčni veščini, strojstva in obveščanja s stranjskimi dobi takoj, stalno službo, 2. razred, in znanje pisne glasu, imajo prednost. Strojne pod šifro 25 let. Zelim boljšo, ki bi se osvojila namenovale, teta. — Poudbe na oglasni oddelku „Jutra“ pod značko „Univerzal“ 1929. 3772

Brivskega pomočnika

ki dobro strže bivo, takoj sprejem. — Istotako tudi vajenca

Služničad

kuharice, obarane, natakare, hrisne iti, dobe najslužbo v Beogradu, — ako se oglase v biro EKO nomija. — Beograd, Vasina ulica 11. 8133

Šoferja-mehanika

spojeno, 1. marcem k obehnam avta Poudbe na oglasni oddelku „Jutra“ pod „Gorenjsko“. 3864

Samostojno pletiljo

spretno in čisto, po možnosti z lastnim strojem, katerega eventualno odkupim, sprejem. Stanovanje in hrana v hiši. Pisarne poudbe z zahtevkom plače na naslov: O. Pick, Zagreb, Duga ulica 6. 3840

Foto-pomočnik

prvo vrstnega, veščega, pozitivne in negativne retuširanja, Znanst. mora tudi samostojno sestaviti. Prednost damo. Interesenti naj se zgledajo na naslov: Foto-Atelje Koro, Prizor. 4135

Modist, učenko

sprejem. Naslov v oglas. oddelku „Jutra“. 4181

Trg. pomočnika

pridnega, poštenega, zvestega in zanesljivega, sprejem do 20. t. m. v trgovino jesti. Reflektivni, samostojno, simpatična, prijazna in zgovornega Slovenca, ki zna tudi nemško. Prednost imajo brezposelni. Natančne poudbe, če morete, s sliko na poročevalno „Jutra“ v Mariboru pod značko „Stalna služba 2119“. 4191

Dečka

ki bi opravljal popoldne, pripravi za tebe, posele teka, sprejem. Poudbe na oglasni oddelku „Jutra“ pod „Ure“. 4171

Deklica

pridnega, zmogljivega in zanesljivega, v starosti 20 do 30 let, sprejem za kuharico, ki je že bila zaposlena v kakšni hiši. Naslov pove oglasni oddelku „Jutra“. 4189

Nameščena

in nameščenko sprejememo za poroč. strank z dobrim nastopom, proti likni plači in proviziji. — Poudbe na oglas. oddelku „Jutra“ pod „Kvizitir“. 4170

Strojno veziljo

izurjavno, sprejem v tovarno. Poudbe z navedbo dosežanj prakse na poštni predal 133, Ljubljana. 4115

Čevljar, pomočnika

sprejem takoj v trajno službo, ki sta v novo Plac, ta teletaka M. Štracar, čevljar, ki močkrat v Dumlalab št. 60. 4113

Kuharica

pridna in samostojna, ki razume vsa dela in tudi izurjavno, želi službo v mestu ali na delu. Poudbe na oglasni oddelku „Jutra“ pod „Poštena 30“. 4164

Postrežnico za vse

pošteno, sprejem v Tarsarjevi ulici št. 6/II, levo. 3907

Šiviljo - družabnico

s manjšim kapitalom takoj sprejem. Poudbe na oglasni oddelku „Jutra“ pod šifro „Manjši kapital“. 4138

Vajenko

sprejem za šiviljsko obrt Naslov v oglasnem oddelku „Jutra“. 4113

Hlapca

za vsako delo, poštenega, treznega in zanesljivega, v dolgem, dobrih prihodov, sprejem Naslov v oglas. oddelku „Jutra“. 4141

Zastopnika

„samo dobro“ vplejana, ki postaja, da bi Primorci in Dalmatiji ki bi morali, tudi tudi naš promet (zlasti ker se stroje) oroti proviziji, sprejem. — Poudbe na oglasni oddelku „Jutra“ pod šifro „Trgov.“ 3935

Agilne zastopnike

za prodajo ratne štete in drugih državnih sredstev na obroke, želi pod ugodnimi pogoji, posredni denarji za prodajo. Poudbe na poštni predal 56, Maribor. 4134

Šoferska šola

taje pouk in izobraževanje praktično in teoretično, kandidati za samostojno šofersko Pouk je temeljit, uspešen, diranje, Kandi fite, sprejemamo vsak dan Prospekti gratis. Natančne informacije v avto šoli Zareb, Kaptol 15. telefon 11-95. 229

Strojno pletenje

posrejem Naslov v oglas. oddelku „Jutra“. 4172

Absolvent trgovske univerze

star 25 let, samec, s popolnim znanjem nemške, italijanske, francoske, srbohrvaščine ter strojstva, želi službo korespondenčno ali knjižničarje v katerikoli kraju Jugoslavije. Pisarne poudbe pod šifro „Delavci“ na oglasni oddelku „Jutra“. 4091

Uradnik

absolvent trg šole s nekaj prakse v lesni industriji, vešč slovenskega, italijanskega in nemškega jezika, v dolgi službi, Reflektivni, pripravi in sprejeti tudi kakršnokoli drugo primerno službo. Dokum. ni na razpolago. Zahtevne skromne Poudbe na oglas. oddelku „Jutra“ pod „Skromen“. 3915

Trg. pomočnika

želi premeniti službo s 15. februarjem. Dopise na oglasni oddelku „Jutra“ pod šifro „Marljiva 17“. 4117

Kovaški mojster

starejši, zanesljiv in pošten, ki se je je pripravljen, želi službo v Goriškem, želi službo v svojih obliki kot delovodja ali kak primerna, kjerkoli v Sloveniji. Vsake tude kovačnice v našem. Naslov: V. Vasi, Ljubljana, Karlovača cesta 4. 4127

Dinl. komercijalist

želi samostojno službo ali tudi tovarnarja, sprejem. Poudbe na oglasni oddelku „Jutra“ pod šifro „Diplomirani“. 4186

Deklica

pridna in poštena, želi službo v trgovini. Naslov v oglasnem oddelku „Jutra“. 4087

Starejša kuharica

želi službo pri majhni družini. Nastopi 15. febr. ali 1. marca. Maribor, Razlagova ulica 24/II — desno. 4189

Prodajalka

s dobrih prihodov, želi službo v trgovini s mehanizmi. Nastopi takoj. — Naslov pove oglasni oddelku „Jutra“. 4118

Prodajalka

izkušena v trgovini mehanizmi, želi službo v mestu ali na delu. Poudbe na oglasni oddelku „Jutra“ pod „Prodajalka“. 4116

Hlapec

zvet in marljiv, želi službo, Naslov pove oglasni oddelku „Jutra“. 4163

Postrežnica

mlajša, želi službo. Gre pravi ali rabi na dom. Poudbe na oglasni oddelku „Jutra“ pod „Poštena 20“. 4162

Službo prešivalke

želim Naslov pove oglasni oddelku „Jutra“. 4139

Deklica

iz boljših hiš, stara 16 let, želi službo v boljši hiši. Dela vse, tudi ročno delo. Najraje bi bila k otrokom. Dopolni na oglasni oddelku „Jutra“ pod šifro „Poštena“ in marljiva. 4132

Dekle

ki razume kuho in vse hišne dela, želi službo v boljši hiši. Dopolni na oglasni oddelku „Jutra“ pod šifro „Poštena“ in marljiva. 4132

Gospodična

izurjavna v gostilniški stroki, želi vstopiti v boljšo gostilno, hotel ali restor. Nalogo drugo dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku „Jutra“. 4128

Trg. sotrudnica

srednjih let, želi službo posredniške, kakšno dobro, področje, ali kakšnega, Poudbe prostim na oglasni oddelku „Jutra“ pod „Solidna in kavelja“. 4132

Motorno kolo

1 1/2 P. S. proda se 2000 Din Koritnik, Jelenice 154 — Gorenjsko. 4168

BSA motorno kolo

3 1/4 P. S. dobro ohranjeno, v brezhibnem stanju, prodaja radi navedbe, telega motorja, Josip Lah, Osluševci pri Puja. 8271

Motorno kolo

s priklopcem, 3-5 HP, dobro ohranjeno, kupim Poudbe z navedbo cene na oglasni oddelku „Jutra“ pod „Motor“. 4145

Stabilen motor

priljubljen za obrtne ali za žaganje drv, 5 k v s. in livarska peč za 100 kg vsebine, po nizki ceni napredaj na Tržaški cesti št. 4 (Vid-Gilence). 1009

Pisalne stroje

raznih sistemov, skoraj nove in malo rabljene, prodajam od 1500 Din naprej. Dopise prostim na oglasni oddelku „Jutra“ pod šifro „Pisalni stroji“. 4077

Vrvarske izdelke

najboljše kvalitete, kupiti najceneje, direktno v največji vrvarski Jugoslavije, Mehanična vrvarna Šinko, vee Grosuplje. 261

Valilni stroj

še malo rabljen, napredaj, Naslov v oglasnem oddelku „Jutra“. 4087

Poceni prodam

skoro nov damski plašč in moško obleko za srednjo postavu. Naslov v oglas. oddelku „Jutra“. 3589

Analitično tehcnico

proda Fr. P. Zajec, Stari trg 9. 3563

Razglednice

za šaljivo pošto, 100 kom po 25 Din dobavlja trgovina M. Titar, Ljubljana. 3349

Najboljši premog

Ocbin, Wolfova ulica 1/II. 244

Rible olje

„veče, najceneje, sorve“, ki je lekarne dr. O. Pie, polija v Ljubljani, priporočljivo, blagotvornost, nam. 811

Poročnih daril

„pob, v veliki izbiri in po nizkih cenah tudi A. Fuch, zlatar v Seibertorgov. ulici št. 6. 19

Nogavice

„najceneje, in najtrpežnejše“, tudi M. Go-tinčar — Sv. Petra cesta 38. 917

6 šivalnih strojev

„Singer“, dobro ohranjenih, od 600—1500 Din proda Hinko Kralj, Maribor. 4188

Trgovska oprava

iz zrnala na stojalu (Dopolni telefon) napredaj, — Naslov v oglasnem oddelku „Jutra“. 4147

Čevljarški stroj

šivalni, skoraj nov, ceno prodajam Ugodna prilika. Poudbe na oglas. oddelku „Jutra“ pod šifro „Čevljar“. 4120

Radi smrti

prodajam poceni razne stvari (kuh. pohištvo, obleke, perilo, ročna dela, stensko uro, šivalni stroj i. dr.). — Prodaja se v petek in soboto od 9 ure dalje. — Glanška ulica 5 (za tobač. no tovarno). 3604

Hlude

okrove in in hrastove od 30 cm naprej, kupuje v vsaki množini, parna žaga V. Sagnetti, Ljubljana. 252

Potujoč zdaj po zraku, zdaj po tleh, sta došli Cvetka in štorška do Topoglavčevih.

In kdo je sedel tam pred vrati? Cvetka mame! Zakrivala si je obraz z rokami in plakala. „Joj, joj, je v zdihovala, skje je Cvetka, moje zlato dete! Kod naj jo iščem?“ — „Tukaj sem, mame! Evo me! Je radostno zaklicala Cvetka.

Vila kar ni mogla verjeti svojim očem.

A zdaj je planila k Cvetki, vzela jo štorški v vratu in jo pritiskala na srce. — „Oh, mame, odpusti, je vzkliknila Cvetka, nikoli več ne poletim sama z doma! Ko pa je izrekla to besedo, se je mahoma spomnila, da nima več perotnic, in bridko solze so jo obile.

Pisalni stroj

še malo rabljen, poceni prodajam. Naslov v oglasnem oddelku „Jutra“. 4140

Moško kolo

prodajam po nizki ceni. Naslov pove oglasni oddelku „Jutra“. 4149

Železen štedilnik

in otopnom prodajam. Naslov pove oglasni oddelku „Jutra“. 4186

Knjige

„Brivca“ stare letnike humorističnega lista, ki ga je izdal pred vojno v Trstu Milos Kamušič, kupimo. Pisarne poudbe na „Ava“, Ljubljana, Krekov trg št. 10. 4177

„Uradnega lista“

prvih deset letnikov (sestresnih) skupaj prodajam najboljšemu ponudniku. — Poudbe na oglas. oddelku „Jutra“ pod „Uradni list“. 4097

Kupim

za izdelovanje zidne opeke, dobro ohranjen, 2 industrijske, v 150 m tračnice, naj Jak. Kocjančič, Gorje-Bled. 4098

Knjigoveška stroja

Schneidmaschine in Deckelscherr, dobro ohranjena — takoj kupim Poudbe na oglasni oddelku „Jutra“ pod „Takoj“. 4097

„Odo“ prazne steklenice

„K. P. P.“, trgovci, Anton Kaur, dinova Zidovska ul. št. 1. 282

Dobava jekl, vrvi

Razpisujemo dobavo 760 m raznih jeklenih vrvi. Poudbe vložiti do 18. t. m. Več pri Direkciji državne rudnika Zabukovca, p. Griže. 4131

Posedni posredovalec, Dunajska c. 7

odda stanovanje 4 sob in pritliklin, v centru Ljubljane — takoj prosto; Spec. in delikatesno trgovino v centru Ljubljane, dober promet, garazo v centru mesta, poleg pošte poslovni lokal pri pošti. 4190

Gostilno in kavarno

s vsem inventarjem, v centru Ljubljane, takoj poceni prodajam Naslov v oglasnem oddelku „Jutra“. 4061

Stanovanja

3 sob s vsemi pritliklinami, 2 sobi in v centru mesta, želim za maj. Poudbe na oglasni oddelku „Jutra“ pod „Centrum mesta“. 3916

Zakonca

državna vpokojenca, brez otrok, želim trihodno stanovanje za april-maj. Plačata 1000—1200 Din mesečno. — Poudbe na oglasni oddelku „Jutra“ pod šifro „Center 36“. 4135

Stanovanje

2-3 sob s pritliklinami, v mestu želi profesor mirna stranka brez otrok. Poudbe z navedbo cene in kraja pod značko „Ava“ na oglasni oddelku „Jutra“. 3874

10.000 Din nagrade

dam onemu, ki mi preskrbi s 1. marcem stanovanje 2 do 3 sob, kuhinje in pritliklin v neposredni bližini pošte. — Poudbe z navedbo lege in cene pod „Hiter zaslužek“ na ogl. oddelku Jutra. 4182-B. 30.

Srebrne krone

kupuje P. Očen, Ljubljana, Prešernova ulica št. 1. 309

Specerijško opravo

kupim Poudbe s ceno in opisom pošliti na oglasni oddelku „Jutra“ pod šifro „Oprava“. 4166

Izložbene omarice

s rolo ali drugo zaporo kupimo. Pisarne poudbe na naslov: „Ava“, Krekov trg 10. 4178

Kmečko posestvo

obstoječe iz nove hiše ter kosele in biva ter 30 ha zemlje, vse v enem kosu, napredaj iz proste roke za 60.000 Din Naslov v ogl. oddelku „Jutra“. 4096

Vinogradno

posestvo s hišo in 1 in pol orala, središča pri farar cerkvi, prodajam Naslov v ogl. odd. „Jutra“. 4091

Nov hotel

v lepem trgu s 6 orali, zemlje, novo postopje, takoj prodaj Dragotin Korošec v Šmarinem ob Paki. 3844

„Posest“

Realitetna pisarna družba s o. z. Ljubljana, Miklošičeva cesta 4 prodaja: v bližini garajzke bolnice in travnja ENODRUŽIN. HISO, 2 sobi, kuhinja, vse pritlikline, prazno podstropje

Zane Grey:

Železna cesta

Roman.

Ko se je Neale pripodil do Larryja, je videl, da cowboy z bistrim očesom meri razdaljo in brzino.

»Preklete moramo jahati!« To so utegnile biti besede, ki jih je kriknil Larry King, čeprav se je zdel njih zvok, ko so dosegle Neala, rahlejši od šepeta. Toda bobnenje bivoljih nog je kmalu zamrlo v daljavi.

Jahala sta. Zdaj pa zdaj sta se ozrla preko ramen. Daleč na obzorju je videl Neale dim lokomotive. Uverjen je bil, da ju Indijanci dohajajo. Polnagi, temni, rjavkasto se svetlikajoči skozi prah, so viseli na svojih mustangih in bojne perjanice so jim fofotale v vetru; divji prizor, ki je moral zbuditi v človeku strah.

Neale je videl, kako je prhnil iz voditeljeve puške prvi beli oblček dima. Svinčenka je udarila daleč za njima v pesek. Strel za strelom je raztrgal prah, toda zrna so še vedno za nekaj metrov zgreševala cilj.

»Peklenščki!« je kriknil Larry. »Zadeli so Patovo kljuse!« NNeale je videl Irca, kako se je zrušil s konjem vred, kako je telebnil v prah, prekopicnil se in obležal kakor mrtev.

»Imajo ga!« je viknil Larryju.

»Poženi konja!« se je srdito in zaklinjajoče odzvalo iz cowboyevih ust.

Neale je jahal kakor še nikoli v svojem življenju. Na srečo je bil njegov konj bronzen in spočit in je zato še nekako dohajal brezumno hitrico, s katero je cowboy podil svojo žival. Dokaj časa sta ostala v tej razdalji od Sjuzov. Še malo milj pa sta morala pridreviti naravnost tja, kjer je čakal delavski vlak.

Toda Indijanci so se jeli po malem približavati. Neale se je spomnil winchesterke, ki jo je držal v roki. Pričel je streljati, istotako tudi Larry. Vražje težko je bilo meriti s konja v najhujšem diru. Svinčenke so žvižgale Nealu okoli glave. Slišal jih je, kako

50

so udarjale ob kamenje in pojoč letele dalje; čutil je trzaj na svojem ramenu, ko mu je zrno predrla suknjič in oprasnilo kožo. Ta dotik, naj je bil še tako rahel, je vendar pregnal brezumni strah iz njegovega srca. Čudno neprozorna megla pred njegovimi očmi se je pretrgala. Vrgel se je na okoli, da bi ustrelil še enkrat, in je pomeril kar moči premišljeno. Toda opravil je toliko, kakor če bi bil ustrelil na leteče ptice. Povsem zaman je bil izpraznil nabojnik svoje puške.

Nato se je sklonil globoko k sedlu in je udaril konja z ostrogami v bok. Slingerland je bil že tik pri vlaku; Brush, prvi za njim, se je zdel takisto izven nevarnosti; gonili so zdaj samo še Neala in Larryja. Čedalje razločnejši je postajal topot nepodkovanih kopit, toda Neale se ni ozrl.

Tedajci pa mu je udaril na uho nov trušč — hrup irskih delavcev-vojniov, njih krik in streljanje.

»Brzdaj! Ustavi konja!«

Za las, da se ni Neale s svojim ponorelim konjem zaletel v delavski vlak. Z močjo obupa ga je zadržal, da se je postavil na zadnje noge, in je skočil z njega. Larry je že stal na tleh; njegov konj je dirjal kdo ve kam. Svinčenke so bobnale po stenah vlaka in okna so bruhala žarke plamenčke in oblčke dima.

»Gor, dečka, gor!« je kliknil vesel glas. Caseyev režaj in njegova črna pipa sta se pokazala nad robom vagona in njegove velike roke so jima segle naproti.

Lokomotiva je rezko zažvižgala, kakor da se roga Indijancem; záropotalo je, sunilo — vlak se je jel premikati.

Ko se je Neale osvestil, se je našel v novem, kaj zanimivem položaju. Voz je bil zgrajen nalik tovornemu čolnu, ravna ploščad s štiri črevlje visokimi stranicami iz debelih hrastovih deska, ki jih ni mogla prebiti nobena svinčenka. Razen Neala in Larryja je bilo na njem pol tucata voznikov, klečečih vsak pri svoji majhni strelnici. Neale je oprezno pogledal preko roba. V dolgi redko raztegnjeni vrsti so Sjuzi obkrožali vlak, obešaje se kljusam za odvrnjeni bok, da bi se skrili svinčenkam, in streljali iz te neudobne lege. Zrno, ki je udarilo v rob voza ter obsulo Nealov obraz s trščicami, je bilo zgovoren dokaz, da se je Sjuzov še vedno bati, tudi tistemu, kdor

se vozi na potujoči trdnjavi.

A v tem je vlak z nenadnim sunkom obstal.

»Vraga,« je mirnodušno rekel Casey, »že spet je tir založen. In moja pipa je ugasnila. Sandy, daj mi užgalico.«

Lokomotiva je dvakrat rezko zažvižgala.

»Kaj pomeni to?« je hlastno vprašal Neale.

»To je znamenje ljudem v prvem vozu, naj zlezejo preko lokomotive in odstranijo napotje,« je odvrnil Casey.

Težke salve so grmele vzdolž vlaka. Videti je bilo, da se napad divjakov obrača proti sprednjemu koncu, vsekako z namenom, da bi iztirili lokomotivo ali ubili strojnika.

Casey je potegnil Neala nazaj. »Opasna istorija,« je zagodrnjal. »Poiščite si strelnico in pomagajte.«

»Naboji so mi pošli,« je rekel Neale.

Ležeč na trebuhu je jel poslušati tresket streljanja in divje vpitje ter opazovati irsko trojico. Casey je prižgal svojo črno pipo, puhnil oblček dima skozi nos in prijel za puško. »Pritisnite, dečki, pritisnite!« je zapel, porivaje cev skozi lino; mežikaje je vzel Indijanca na muho — a tisti mah, ko je sprožil, se je vlak nenadoma stresel in premaknil.

»Zgrešil sem ga! Ta prekleti strojnik je Sjuzom za angera varuhal! . . . Pritisnite, dečki, pritisnite . . . Shane, nič te ne slišim, da bi streljal.«

»Kako vraga naj streljam, ko so mi oči polne krvi?«

Šele zdaj je Neale opazil kri na Shanovem obrazu; mirno je zlezel k Ircu.

»Ali ste zadeti, človek? Djate, da vidim.«

»Nič posebnega; svinčenka me je oprasnila.«

Neale je ugotovil, da je zrno — najbrže se je bilo kje odbilo — raztrgalo Shanu obrv nad desnim očesom; iz te rane mu je lila kri. Roke, obraz, košulja, vse je bilo rdeče kakor bager. Neale si je snel ovratno ruto in mu je trdo obvezal rano.

»Dajte mi zdaj svojo puško,« je dejal.

»Hvala lepa, dečko. Saj ni tako hudo. Mar naj dovolim Caseyju, da me onesreči za vse življenje? Nak, tega ne storim. Trd vrag je ta Casey.«

Delovodja

za vsa tesarska dela, samostojen, večer pri stopnjicah in težjih konstrukcijah, se takoj sprejme.

Ponudbe z dobrimi priporočili naj se pošljejo na oglasni oddelek »Jutra« pod »Delovodja«.

Kontenina rjava	Din 7, 10, 14	Brisače mt. . .	Din 10, 14, 20	Koperdeke	Din 320, 480, 600
„ bela	10, 12, 14	Brisače frotirke.	„ 24, 32, 48	Za marace gradl	„ 28, 32, 42
„ za rjuhe bela	22, 26, 32	Sifon	„ 10, 14, 18	Kovtri klotasti	„ 185, 220, 260
„ „ kapne	34, 46, 52	Cefir	„ 10, 14, 20	Koci	„ 125, 165, 300

JOSIP ŠLIBAR, LJUBLJANA, Stari trg šte. 21
poleg Zalaznika

Radio-aparate

dobite najboljše in najcenejše pri
SLAVO KOLAR,
elektrotehnično podjetje, Ljubljana, Dunajska cesta št. 22.

spalnice

jesenove (rožnati jesen) češnjeve, hruškove, izdelane naj-finejše, iz vezanega, zajamčeno suhega lesa (Sperrholz) ima po znižanih cenah na zalogi:

IG. REPŠE, zaloga pohištva, Ljubljana, Dvorni trg 1.

Naznanilo.

Naznanjam, da sem ukinil svoji zobni atelje v Domžalah ter ga na novo otvoril v Kamniku na Šutni 41.

Valter Stuzzi.

Razprodaja v Narodni knjigarni

Stritarjeva ulica šte. 2

Poučne in zabavne knjige, šolske knjige, šolske potrebščine, trgovske knjige, pisarniške potrebščine, razglednice itd.

CENE ZNIŽANE ZA 50%.

Zahvala.

Vsem, ki so nas ob prerani izgubi našega iskreno ljubljenega soproga oziroma očeta, starega očeta, tasta in strica, gospoda

Valentina Urbančiča

toložili, kakor tudi vsem, ki so mu ob času njegove bolezni s tolažilnimi obiski lajšali gorje, naša prisrčna zahvala.

Posebno se zahvaljujemo gg. zdravnikom, častiti duhovščini, predvsem preč. župniku g. Barletu Kovinski zadrugi, vsem darovalcem lepega cvetja, pevcom-obrtnikom Šentjakobčanom za v srce segajoče petje, nadalje zastopnikom oblasti, organizacij in društev ter vsem ostalim prijateljem in znancem, ki so pokojnika v tako častnem številu spremlili na njegovi poslednji poti!

Vsem in vsakomur naša ponovna najiskrenejša zahvala!

V Ljubljani, dne 7. februarja 1928.

Žalujoči ostali.

Moderni svetovni nazor

Vam poda knjigo

FERDO SEIDL

MODERNA IZOBRAZBA

Broš. Din 16.—, mehko vezana Din 20.—

Izdala

Tiskovna zadruga v Ljubljani.

KDOR OGLAŠUJE, TA NAPREDUJE!

OCARINJENJE

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošilk oskrbi hiro, skrbno in po najnižji tarifi **RAJKO TURK, carinski posrednik, Ljubljana, Masarykova cesta 9** (nasproti carinarnice). Revizija pravičnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

Marija Kostnapfel

danes po daljši in trpljenja polni bolezni, večkrat prevedena s svetotajstvi za umirajoče, za vedno zatisnila svoje izmučene oči.

Pogreb nepozabne blage pokojnice se bo vršil v Šturijah pri Ajdovščini dne 8. februarja 1928.

Šturije — Ljubljana, dne 6. februarja 1928.

Zaluoja sinova
Aleksander in Henrik Kostnapfel
ter ostali sorodniki.

Jela Draščekova javlja v svojem in v imenu svojega sinka **Sto kota** kakor ostalih sorodnikov žalostno vest, da jih je za vedno ostavil srčnoljubljeni, preblagi soprog in zlati tatek, brat, svak, gospod

Tone Drašček

šolski upravitelj in častnik v rezervi

sinoči, dne 6. februarja ob 1/2 23. uri po dolgi mukopolni bolezni.

Pogreb se vrši iz šole v Zalogu, dne 8. februarja ob 3. uri popoldan na pokopališče v Dev. Mar. v Polju.

Živel in dal je življenje za narod, dom in prosveto.

V Zalogu, dne 7. februarja 1928.

Potrti globoke žalosti naznanjamo, da je naša iskreno ljubljen sestra, babica, prababica, tašča in teta, gospa

Alojzija Lehrmann

inženjerjeva vdova

včeraj, dne 6. t. m., po dolgi bolezni, prevedena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice bo v sredo, dne 8. februarja 1928 ob 4. uri popoldne iz mrtvašnice Hiralnice sv. Jožefa, Vidovdanska cesta 9, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 7. februarja 1928.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Vsem, ki so mojega ljubljenega moža, zatega počita, sina, brata, zeta, svaka, strica, gospoda

Antona Leskovec

činovnika železniške direkcije

v Postojni spremili k zadnjemu počitku, se najtopleje zahvaljujemo. Srčna hvala gre tudi g. viš. inšpektorju Vlacu Cernigoju za v imenu direkcije drž. žel. pretrsljiv poslovilni govor na blagega pokojnika, nadalje g. Pakižu za ves njegov trud med boleznijo, gg. pevcom iz Ljubljane in Postojne za v srce segajoče žalostinke pred hišo žalosti in ob gomili, ter za darovano cvetje kakor ogromno spremstvo iz Ljubljane in Postojne, posebno gg. kolegom, slednjič zastopniku viš. čin. g. Brinšku postaje Postojna za ves njegov trud, in vsem domačinom istotam za častno spremstvo na njegovi zadnji poti. Vsa-kemu posebej in vsem skupaj najgloblje hvala.

ZALUJOČA SOPROGA IN OTROCI.